

Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk

Instytut Sławistyki PAN

Warszawa, 28.01.2019

ul. Bartoszewicza 1b m. 17

00-337 Warszawa

tel./fax. (0 22) 826 76 88

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN W 2018 ROKU

I. OGÓLNE INFORMACJE O INSTYTUCIE

Dyrektor: prof. dr hab. Anna Zielińska

Zastępca dyrektora ds. naukowych: dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

Zastępca dyrektora ds. ogólnych: dr Dorota Pazio-Wlazłowska

Przewodniczący Rady Naukowej: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Instytut ma uprawnienia do nadawania stopni:

- doktora nauk humanistycznych w **zakresie językoznawstwa**; doktora nauk humanistycznych w **zakresie kulturoznawstwa**
- doktora habilitowanego nauk humanistycznych w **zakresie językoznawstwa** oraz występowania z wnioskiem o nadanie tytułu profesora nauk humanistycznych.

1. MIEJSCE W RANKINGU

Decyzją nr 296/KAT/2017 z dn. 15.11.2017 r. Instytut Sławistyki PAN otrzymał kategorię A w rankingu placówek naukowych MNiSW.

2. ZATRUDNIENIE

Stan na 31 grudnia 2018 roku.

Ogółem **79 osób**, w tym:

- profesorowie zwyczajni: 6 osób
- profesorowie nadzwyczajni: 21 osób
- adiunkci: 16 osób
- asystenci: 10 osób
- specjaliści badawczo-techniczni: 8 osób
- pracownicy inżynieryjno-techniczni ds. obsługi badań: 11 osób
- pracownicy biblioteczni: 1 osoba

- pracownicy administracji: 6 osób

3. PION NAUKOWY INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

W Instytucie Sławistyki PAN działają cztery zakłady:

- **Zakład Językoznawstwa**, kierownik: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN
- **Zakład Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa**, kierownik: dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN
- **Zakład Historii**, kierownik: prof. dr hab. Ryszard Grzesik
- **Zakład Badań Narodowościowych**, kierownik: prof. dr hab. Wojciech Burszta.

W Instytucie funkcjonują zespoły tematyczne, odpowiedzialne za realizację tematów statutowych Instytutu oraz przygotowywanie i realizację krajowych i zagranicznych projektów grantowych, a także upowszechnianie wyników badań (redakcje czasopism, konferencje). Zespoły powoływane są na czas niezbędny do wykonania konkretnego projektu.

4. KIERUNKI BADAWCZE W INSTYTUCIE SLAWISTYKI PAN

Instytut Sławistyki PAN prowadzi interdyscyplinarne badania nad językami, literaturami, historią, mentalnością i zagadnieniami narodowościowymi na obszarze Słowiańszczyzny. Prace naukowe w Instytucie Sławistyki PAN prowadzone są w ramach sześciu pól badawczych:

1. Kulturowe dziedzictwo Słowiańszczyzny. Badania diachroniczne.
2. Tożsamości narodowe i regionalne Słowian (mity, idee, pamięć zbiorowa).
3. Wielokulturowość, wielojęzyczność, kontakty i pogranicza językowo-kulturowe. Mniejszości (językowe, etniczne, religijne).
4. Językowy obraz świata.
5. Sławistyczne językoznawstwo synchroniczne: badania konfrontatywne, semantyka, kognitywizm, lingwistyka korpusowa.
6. Badania sławistyczne na świecie. Sławistyczna informacja naukowa.

5. UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH

Instytut Sławistyki PAN upowszechnia wyniki badań naukowych przez następujące działania:

- Działalność wydawnicza: wydawanie ośmiu czasopism naukowych (7 roczników i 1 półrocznik) oraz publikacji książkowych w czterech seriach wydawniczych i poza seriami w tzw. otwartym dostępie.
- Realizację projektów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w modułach „Umieźdzynarodowienie” i „Uniwersalia 2.1”, w ramach których polskojęzyczne publikacje tłumaczone są na języki kongresowe.
- Sporządzanie i udostępnianie bibliografii językoznawstwa sławistycznego iSybisław na stronie internetowej.
- Udostępnianie rozpraw doktorskich, autoreferatów i recenzji oraz preprintów prac naukowych z zakresu światowej sławistyki językoznawczej i dziedzin pokrewnych w Internetowym Repozytorium Tekstów Sławistycznych iRetesław.
- Uczestnictwo w Koalicji Otwartej Edukacji – porozumieniu organizacji pozarządowych i instytucji działających w obszarze edukacji, nauki i kultury. Celem działania Koalicji Otwartej Edukacji jest budowanie i promocja otwartych zasobów edukacyjnych oraz aktywność na ich rzecz.
- Organizowanie konferencji, sesji, warsztatów oraz otwartych zebrań naukowych poszczególnych zakładów.
- Wykłady popularyzujące naukę w ramach Festiwalu Nauki w Warszawie i podczas Bukowińskiego Festiwalu Nauki.
- Udział w Międzynarodowych Targach Książki.
- Współpracę na rzecz promocji i popularyzacji nauki z Fundacją Sławistyczną oraz z podmiotami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą.
- Prowadzenie naukowej Biblioteki Instytutu Sławistyki PAN im. Zdzisława Stiebera.

6. DANE LICZBOWE

W 2018 roku pracownicy Instytutu wydali **250** publikacji:

- monografie autorskie: **6**
- monografie współautorskie: **5**
- redakcja i współredakcja naukowa monografii i tomów zbiorowych: **10**
- artykuły, rozdziały i inne: **229**
w tym:
 - w czasopismach z listy JCR: **2**
 - w czasopismach z listy ERIH: **16**
 - w czasopismach z listy B MNiSW: **58**
 - w recenzowanych czasopismach wydanych w kraju i za granicą (spoza listy MNiSW): **35**
 - rozdziały w monografiach wieloautorskich: **118**

W 2018 roku pracownicy Instytutu Sławistyki PAN wygłosili **90** referatów na konferencjach międzynarodowych oraz **26** wykładów na zaproszenie zagranicznych instytucji.

W roku sprawozdawczym realizowano:

- **64** tematy statutowe
- **30** projektów w ramach umów międzynarodowych we współpracy z placówkami naukowymi z **11** krajów
- **29** projektów w ramach grantów afiliowanych w Instytucie Sławistyki PAN

Ponadto pracownicy wykonywali badania naukowe w **9** projektach afiliowanych poza IS PAN.

II. NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

1. PRESTIŻOWE GRANTY STRUKTURALNE

Grant Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej „Welcome to Poland”

Instytut Slawistyki PAN w listopadzie 2018 r. znalazł się – jako jedyny instytut Polskiej Akademii Nauk – w gronie beneficjentów programu „Welcome to Poland” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. W ramach programu w latach 2018-2020 realizowany będzie projekt „EASTWEST – Między Wschodem a Zachodem. Zwiększenie potencjału Instytutu Slawistyki PAN jako prestiżowego ośrodka badań międzynarodowych”. Program „Welcome to Poland” umożliwia wsparcie jednostek naukowych poprzez finansowanie projektów ukierunkowanych na rozwój kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy, przygotowanie organizacyjne do obsługi studentów i kadry zagranicznej oraz rozwijanie działań związanych z internacjonalizacją w domu. Kluczowym działaniem jest również kształtowanie postaw otwartości i tolerancji w środowisku. Otrzymane dofinansowanie jest przeznaczone na organizację kursów językowych, anglicyzację kluczowych dokumentów dostępnych na stronie internetowej Instytutu, zakup baz czasopism oraz kształcenie tzw. umiejętności miękkich, wspomagających rozwój kompetencji istotnych przy funkcjonowaniu w środowisku akademickim.

Program POWER: studia doktoranckie

„Pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej”

Instytut Slawistyki PAN w 2018 roku w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) 2014-2020 otrzymał grant na prowadzenie studiów doktoranckich „Pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej”. Są to interdyscyplinarne doktoranckie studia humanistyczne prowadzone w Instytucie Slawistyki PAN w latach 2018-2023, przeznaczone dla osób zainteresowanych różnymi aspektami funkcjonowania języka i społeczeństwa na terenach wielokulturowych i wielojęzycznych. Doktoranci i doktorantki poznają podstawowe metody badań

socjolingwistycznych oraz zdobywają kompetencje niezbędne do pracy w środowisku wielokulturowym i wielojęzycznym, a także na obszarach kontaktów i konfliktów międzykulturowych. Dwa pierwsze lata studiów poświęcone są na zdobycie podstaw teoretycznych i warsztatu metodologicznego podczas zajęć ze specjalistami z Polski i zagranicy oraz w czasie szkół letnich, a także zdobycie umiejętności „miękkich” potrzebnych do prezentowania wyników badań oraz pozyskiwania na nie funduszy. Studia obejmują także warsztaty z praktykami prac na terenach wielokulturowych i wielojęzycznych. Druga część studiów poświęcona jest przede wszystkim badaniom terenowym i przygotowaniu rozprawy doktorskiej w ciągłym kontakcie z promotor(k)ami. Doktoranci i doktorantki odbędą w tym czasie miesięczny staż w zagranicznej instytucji naukowej i będą uczestniczyć w międzynarodowych konferencjach.

Uzyskane wsparcie finansowe pozwala na zapewnienie wielorakich korzyści uczestnikom i uczestniczkom studiów doktoranckich, takich jak praca z doświadczonymi badaczami i badaczkami z Instytutu Slawistyki PAN, kontakt z zapraszanymi na wykłady i seminaria badaczami i badaczkami ze świata, zdobycie kompetencji pozwalających na dalszą pracę naukową bądź na pracę na terenach wielokulturowych i wielojęzycznych, zdobycie kompetencji w pozyskiwaniu środków finansowych na badania oraz działania kulturowe i społeczne, udział w lektoratach językowych, a także na otrzymywanie stypendium naukowego przez cały okres studiów doktoranckich oraz miesięczny staż w zagranicznej instytucji naukowej finansowany przez Instytut Slawistyki PAN.

2. ZAKOŃCZENIE DWÓCH PONADMILIONOWYCH GRANTÓW BADAWCZYCH

„Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach (XVIII-XX w.)”

W 2018 roku zakończony został projekt „Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach (XVIII-XX w.)” pod kierunkiem dr hab. Grażyny Szwat-Gyłybowej, prof. IS PAN, finansowany w ramach konkursu OPUS Narodowego Centrum Nauki. Wyrósł on z potrzeby rozeznania, w jaki sposób kultury południowosłowiańskie radziły sobie i radzą z interpretacją idei niosących impuls modernizacyjny. Względna bliskość językowa i terytorialna tych kultur idzie w parze z ich ogromnym zróżnicowaniem cywilizacyjnym,

historyczno-kulturowym, wyznaniowym, społecznym, co czyni ten stosunkowo niewielki obszar interesującym obiektem eksploracji. Jednocześnie wyraźna jest w nauce tendencja do ich marginalizacji w badaniach poświęconych historii intelektualnej Europy i opisywania ich poprzez kategorie geopolityczne.

Przedmiotem uwagi uczyniono 27 wybranych idei o charakterze społeczno-politycznym, a jako źródła wykorzystano różne teksty, rozumiane jako świadectwa historyczne, m.in. antologie, podręczniki szkolne, czasopisma, programy partii politycznych, rozprawy naukowe, literaturę piękną, pomniki, dzieła sztuki itp. W centrum zainteresowania znalazły się m. in. źródła idei, rola ośrodków pośredniczących, szlaki przepływów kulturowych, rola rodzimych i obcych mediatorów. Efektem grantu jest *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach, XVIII-XXI w.*, którego autorami są: **Anna Boguska**, **Ewelina Drzewiecka**, Dorota Gil, **Agata Jawoszek-Goździk**, Celina Juda, Damian Kubik, Lech Miodyński, Katarzyna Sudnik, Jasmina Šuler-Galos, **Grażyna Szwat-Gylybowa**, **Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, Nina Dimitrova oraz Roxane Argyropoulos, Catherine Brégianni, **Ida Ciesielska**, Marta Cmiel-Bażant, Paulina Dominik, **Agnieszka Aysen Kaim**, Leonidas Kallivretakis, Evangelos Karamanolakis, Michael Konaris, Przemysław Kordos, Konrad Kuczara, Ikaros Mantouvalos, Polyxeni Marinou, Efthymios Nikolaidis, Niketas Siniossoglou, Dimitrios Stamatopoulos, Alexandra Sfoini, Ilias Wrazas. W 10-tomowym dziele (dwa tomy już zostały opublikowane, osiem czeka na druk) skoncentrowano się przede wszystkim na opisie procesu przekształcania i „udomowiania” idei przez ich dostosowanie do lokalnych imaginariów społecznych. Wygenerowana wiedza, będąca z jednej strony raportem z aktualnego stanu badań w konkretnych krajach słowiańskich, z drugiej próbą weryfikacji istniejącego „kanonu” wiedzy poprzez wprowadzenie nowych materiałów źródłowych do analizy, zapełnia istniejącą lukę poznawczą w badaniach nad historią idei na Słowiańszczyźnie południowej. Jest także unikatowym pod względem rozmiarów i zakresu merytorycznego opracowaniem poświęconym historii mentalnej konkretnego obszaru na gruncie kultur europejskich. W ten sposób dorobek projektu stanowi dobrą podstawę do dalszych międzynarodowych, interdyscyplinarnych badań nad nowoczesnością oraz historią intelektualną zarówno słowiańskich Bałkanów jak i całej Europy.

**„Mowa polska na Bukowinie Karpackiej.
Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego”**

W 2018 roku zakończył się także trzyletni projekt „Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego” pod kierunkiem **dr hab. Heleny Krasowskiej, prof. IS PAN**, finansowany ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Badania zostały przeprowadzone we wszystkich wsiach na Bukowinie Karpackiej zamieszkiwanych przez mniejszość polską. Po raz pierwszy w historii Bukowiny udało się zrealizować systematyczne, jednorodne pod względem problemu i metody badania na terenie całej historycznej Bukowiny – zarówno w części północnej, jak i południowej. W zdecydowanej większości przypadków badacze realizujący projekt byli pierwszymi naukowcami z Polski, którzy dotarli tam do użytkowników języka polskiego. Fakt ten przyczynił się nie tylko do uświadomienia sobie przez naukowców wagi prowadzonych badań, ale wpływał również na rozmówców, budując w „odnalezionych” w terenie Polakach poczucie dumy i wyjątkowości.

Głównym efektem trzyletnich badań jest monografia albumowa autorstwa **Heleny Krasowskiej**, Magdaleny Pokrzyńskiej i Lecha Aleksego Suchomłynowa, *Świadectwo zanikającego dziedzictwa. Mowa polska na Bukowinie: Rumunia-Ukraina*. W książce zaprezentowano bogaty materiał dokumentujący cykl obrzędów i zwyczajów dorocznych. Prezentowany zbiór materiałów stanowi trwałą dokumentację niematerialnego dziedzictwa kulturowego – ukształtowanej dziejowo polszczyzny bukowińskiej i fragmentu kultury tradycyjnej Polaków na Bukowinie.

Autorzy monografii doszli do wniosku, że istnieje kilka podstawowych kategorii polszczyzny bukowińskiej: polszczyzna bukowińska, będąca kontynuacją polszczyzny południowo-wschodnich kresów, gwara górali bukowińskich oraz gwara wsi Bulaj z cechami dialektu małopolskiego. W warunkach współżycia polskiej ludności z liczącą przewagę ludności ukraińskiej i rumuńskiej bukowińska polszczyzna mówiona nabyła szeregu cech fonetycznych i fleksyjnych powstałych w wyniku kontaktu z tymi językami.

Żyjąc przez dwa wieki w obcym otoczeniu, poza granicami zwartej polskiej, Polacy przechowali polskie cechy języka i kultury. Na podstawie materiałów źródłowych, stanowiących imponującą dokumentację części niematerialnego dziedzictwa kulturalnego Polaków mieszkających na terenie Bukowiny Karpackiej, można mówić o różnicach i podobieństwach sytuacji językowej oraz związkach języka z kulturą na badanym obszarze. Autorzy zwrócili także uwagę na przyczyny utraty lub zachowania dziedzictwa kulturowego, jakim jest mowa polska. Projekt ten ma duże znaczenie i wpływ na wzbogacenie wiedzy na temat niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Wypełnił lukę w zakresie całościowego naukowego opisu jednego z najważniejszych czynników tożsamości członków zbiorowości polskiej na Bukowinie, jakim jest język.

3. NAGRODY OTRZYMANE PRZEZ PRACOWNIKÓW INSTYTUTU

Dnia 8 stycznia 2018 r. podczas uroczystego przyjęcia z okazji Dnia Powstania Republiki Słowackiej, zorganizowanego przez Ambasadę Republiki Słowackiej w Warszawie, **prof. dr hab. Joanna Goszczyńska** otrzymała „Dyplom uznania Ministra Spraw Zagranicznych i Europejskich Republiki Słowackiej za szczególne zasługi dla rozwoju przyjacielskich stosunków z Republiką Słowacką”. Doceniona została wieloletnia praca badaczki nad literaturą Słowacji z uwzględnieniem jej kulturowych uwarunkowań, a także działalność akademicka oraz translatorska. To prestiżowe wyróżnienie, przyznane z okazji 25. rocznicy powstania Republiki Słowackiej, wręczył Dušan Krištofik, ambasador Słowacji w Polsce.

Dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN otrzymała prestiżowe roczne stypendium (2018-2019) amerykańskiej Fundacji im. Johna Simona Guggenheima. Stypendia Fundacji przeznaczone są na konkretne projekty indywidualnych pisarzy, naukowców i artystów, którzy wykazali się wybitnymi osiągnięciami w swojej dziedzinie. Polska badaczka otrzymała je w celu opracowania biografii austriacko-żydowskiego fizyka Aleksandra Weissberga-Cybulskiego (1901-1964). Biografia planowana jest jako studium losów i wyborów dokonywanych przez środowiska i pokolenia środkowo-europejskich lewicowych naukowców i artystów, których młodość i wczesna dojrzałość przypadła na okres międzywojenny.

Prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir została laureatką dwóch prestiżowych zagranicznych stypendiów. Pierwsze z nich to dziesięciomiesięczne stypendium w Hanse-Wissenschaftskolleg Institut for Advanced Study, Delmenhorst (Niemcy), podczas którego stypendystka realizuje autorski projekt pt. „Court Trials after the Kielce Pogrom of 4 July 1946 in Light of Shoshana Felman’s Theory of Juridical Unconsciousness and Donald Black’s Social Control Theory”. Projekt dotyczy związków pomiędzy procesami sprawców pogromu kieleckiego, traumy, którą pogrom wywołał, a także publicznej pamięci tej traumy. Hanse-Wissenschaftskolleg Institut for Advanced Study to fundacja państw związkowych Bremy i Dolnej Saksonii oraz miasta Delmenhorst, w ramach której działa niezależny instytut badawczy skupiający się na promocji interdyscyplinarnych badań zarówno uznanych naukowców, jaki i młodych adeptów nauki. Drugie uzyskane stypendium obejmuje sześciomiesięczny pobyt w Imre Kertész Kolleg w Jenie (Niemcy). Badaczka w pierwszym semestrze roku akademickiego 2019/2020 będzie realizować projekt pt. „A Social History of the Krakow Pogrom, August 11, 1945”. Projekt dotyczy społecznej analizy pogromu krakowskiego z sierpnia 1945 r. Imre Kertész Kolleg to instytucja związana z Uniwersytetem Fryderyka Schillera w Jenie, zajmująca się wspieraniem interdyscyplinarnych i transnarodowych badań historii Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej w XX w. **Prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir** została również uhonorowana przez Związek Żydowskich Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej medalem honorowym „Powstanie w getcie warszawskim”. Odznaczenie został przyznane „w uznaniu zasług w zakresie przeciwdziałania nacjonalizmowi, ksenofobii i antysemityzmowi”. Wręczenie medalu miało miejsce 18 kwietnia 2018 r. w sali PEN Clubu. Natomiast 13 grudnia 2018 r. odbyła się uroczystość wręczenia nagród naukowych PAN. Wydział I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN przyznał nagrodę w dziedzinie historii kultury **prof. dr hab. Joannie Tokarskiej-Bakir** za książkę „Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego”, która ukazała się w roku 2018.

Dnia 9 października 2018 roku w Skopju odbyło się uroczyste wręczenie nagrody, przyznanej przez Macedońską Akademię Nauk i Sztuk polskiej slawistce i macedonistce, **prof. dr hab. Jolancie Sujeckiej**. Badaczka otrzymała Złoty Medal Blaže Koneskiego za „szczególny wkład w propagowanie macedońskiego języka, literatury i

kultury w świecie”. Nagroda ta jest najwyższym macedońskim odznaczeniem, jakie może otrzymać zagraniczny uczony.

Dr Karolina Ćwiek-Rogalska znalazła się wśród stu młodych uczonych, wyróżnionych w 2018 roku w programie START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Zgodnie z polityką Fundacji, nagrody przyznawane są najzdolniejszym młodym badaczom ze wszystkich dyscyplin nauki, aby umożliwić im pełne poświęcenie się pracy badawczej. Badaczka znalazła się także wśród 181 laureatów tegorocznej edycji stypendiów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców poniżej 35. roku życia, przyznawanego na okres 3 lat w uznaniu za prowadzenie wysokiej jakości badań oraz imponujący dorobek naukowy. Dr Karolina Ćwiek-Rogalska została również laureatką Nagrody Fundacji Sławistycznej za debiut z dziedziny sławistyki za rok 2017 za książkę *Zapamiętane w krajobrazie. Krajobraz kulturowy czesko-niemieckiego pogranicza w czasach przemian*. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 6 grudnia 2018. Monografia oparta na badaniach terenowych w gminie Dolní Žandov, dopełniona analizą materiałów źródłowych przynosi nowatorską i zróżnicowaną diagnozę obszaru pogranicza czesko-niemieckiego, na którym dokonywały się zmiany składu narodowościowego.

4. WKŁAD PRACOWNIKÓW IS PAN W MIĘDZYNARODOWY KONGRES SŁAWISTÓW W BELGRADZIE

Międzynarodowy Kongres Sławistów jest światowym wydarzeniem naukowym najwyższej rangi. Kongresy organizowane są co 5 lat przez Międzynarodowy Komitet Sławistów. XVI Kongres obradował w Belgradzie w dniach 20–27 sierpnia 2018 r. i skupił około 1640 badaczy nie tylko z krajów słowiańskich, ale także m. in. z Niemiec, Austrii, Wielkiej Brytanii, Włoch, USA, Australii, Chin i Japonii.

Uczni z Instytutu Sławistyki PAN stanowili wśród polskich delegatów przybyłych na Kongres najliczniejszą i najbardziej aktywną grupę. Trzy Komisje akredytowane przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów kierowane są przez naukowców z Instytutu Sławistyki PAN: Komisji Etymologicznej przewodniczy **dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN**, Komisji Bibliografii Lingwistycznej – **dr Paweł Kowalski**, a Komisji Wczesnych Dziejów Słowian im. prof. Gerarda Labudy – **prof. dr**

hab. Ryszard Grzesik. Instytut Sławistyki PAN był organizatorem trzech bloków tematycznych Kongresu. Pierwszy z nich, przygotowany przez dr Zofię Rudnik-Karwatową, poświęcony został *Bibliografii językoznawstwa sławistycznego w przestrzeni cyfrowej*. Tematem kolejnego, powstałego z inicjatywy prof. Ryszarda Grzesika, były *Antyczne i średniowieczne koncepcje pochodzenia Słowian*. Blok trzeci, zorganizowany przez prof. Jerzego Bartmińskiego, zatytułowano *Historyczna pamięć w języku*.

W pierwszym dniu Kongresu na posiedzeniu plenarnym prof. Jerzy Bartmiński wystąpił z wykładem *Język w kontekście kultury: czyli co dziś znaczy metafora „europejski dom”*, w którym prezentował wyniki badań projektu *Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym* afiliowanego przy Instytucie Sławistyki PAN, w ramach którego koordynowane są badania ponad stu naukowców z różnych krajów świata. W sekcjach Kongresu uczeni z Instytutu Sławistyki PAN wygłosili 13 referatów z zakresu badań nad językami, kulturami, literaturami i historią Słowian. Na towarzyszącej Kongresowi wystawie książek o tematyce sławistycznej Instytut Sławistyki PAN zaprezentował swoje wydawnictwo.

Z uwagi na międzynarodowe znaczenie Kongresu jego uczestnicy zostali zaproszeni do pałacu prezydenckiego na spotkanie z prezydentem Serbii Aleksandrem Vučićem, a polska delegacja została przyjęta przez Ambasadora RP w Republice Serbii Tomasza Niegodziszsa. Przyczyniło się to do wzmocnienia pozycji Polski na Kongresie i w międzynarodowym środowisku naukowym.

5. BADACZKI Z IS PAN NA KONFERENCJI ASSOCIATION FOR SLAVIC, EAST EUROPEAN & EURASIAN STUDIES W BOSTONIE

W dniach 6-9 grudnia 2018 r. w Bostonie odbyła się jubileuszowa 50. konferencja organizowana przez Association for Slavic, East European & Eurasian Studies, w której udział wzięły badaczki z Instytutu Sławistyki PAN: **dr Ewelina Drzewiecka**, **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** oraz **dr Anna Boguska**. Konferencja organizowana przez stowarzyszenie badaczy ASEES, obchodzące w tym roku 70. rocznicę istnienia, jest corocznym wydarzeniem, w którym biorą udział slawiści, a także badacze Europy Wschodniej oraz Eurazji z całego świata. Tematem tegorocznej konferencji było zagadnienie performansu, zainspirowane zwrotem performatywnym odnotowywanym

mniej więcej od lat 80. XX w. w naukach humanistycznych i społecznych. Celem Organizatorów konferencji było podjęcie refleksji nad tym, o jakich typach ludzkiej działalności myślimy, kiedy posługujemy się pojęciem performansu i jemu pokrewnymi oraz m.in. próba udzielenia odpowiedzi na pytanie o to, jak praktyki związane z szeroko rozumianym performansem wpływają na kształtowanie się, umacnianie i transformację tożsamości indywidualnej, jak i społeczności lokalnych oraz narodowych.

Już po raz drugi badaczki z Zespołu Bałkanistycznego prezentowały wyniki swoich badań podczas tej prestiżowej konferencji. W zeszłym roku w Chicago przedstawiono rezultaty badań prowadzonych w IS PAN w ramach projektu „Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach (XVIII–XX w.), finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki. W tym roku w Bostonie badaczki IS PAN, odpowiadając na zaproszenie Organizatorów, podjęły problematykę performatywności, ukazując szeroki wachlarz możliwości interpretacji pojęcia w społeczno-kulturowych i politycznych realiach XX i XXI w. trzech krajów południowosłowiańskich – Bośni i Hercegowiny, Bułgarii i Chorwacji. W panelu zatytułowanym *Ethico-Political Aspects of Art-Oriented Activity: The Slavic Balkan Cases* dr Anna Boguska zaprezentowała tekst pt. „Cultural Performance as a Political Activity: 'Waiting for Godot' in Sarajevo – Once Again About Susan Sontag's War Production”, natomiast dr Ewelina Drzewiecka wygłosiła referat pt. „(Ir)Religiosity–Performativity–Humanities: On the Case of Boyan Penev in Modern Bulgarian Culture”. Z kolei dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk w panelu zatytułowanym *Agency and Politics in Croatian and Polish Performative Practices* przedstawiła referat „Performatively Shaped Memory: Croatian Museums and Art Galleries Between Performativity and Pedagogy”. Poza wygłoszeniem swoich referatów dr Wróblewska-Trochimiuk i dr Boguska uczestniczyły w konferencji w roli dyskusantek, zaś dr Drzewiecka przewodniczyła jednemu z paneli.

6. CZASOPISMA INSTYTUTU SLAWISTYKI W PRESTIŻOWYCH BAZACH

W roku 2018 kolejne czasopisma wydawane przez IS PAN znalazły się w prestiżowych bazach. „Acta Baltico-Slavica”, „Colloquia Humanistica” i „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” pomyślnie przeszły ewaluację i zostały włączone do bazy Emerging Sources Citation Index (ESCI), wchodzącej w skład Web of Science Core

Collection (Clarivate). Wraz z przyjętymi wcześniej pismami – „Adeptus” i „Slavia Meridionalis” – już pięć czasopism IS PAN będzie dostępnych na platformie Web of Science.

7. MONOGRAFIE PRACOWNIKÓW INSTYTUTU W ROKU 2018

W roku 2018 ukazało się 5 monografii autorskich pracowników IS PAN, 5 monografii współautorskich oraz 12 tomów monografii wieloautorskich, których redaktorami i redaktorkami byli pracownicy i pracowniczki Instytutu:

- **Maksim Duškin**, *Лингвистическая идея числительного в русских грамматиках XVIII–XIX веков*
- **Joanna Nowak**, *Piastuni dziejów. Wizerunki narodów europejskich w polskiej refleksji romantycznej*
- **Aleksander Smaliańczuk**, *Roman Skirmunt (1868-1939): życiapis hramadzanina Kraju*
- **Joanna Tokarska-Bakir**, *Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego*. T. 1-2
- **Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, *Sztuka marginesów. Chorwacki plakat polityczny*
- **Anna Jawor**, *Intymność cenzurowana. Panika moralna wokół rodziny na przykładzie rodzin nieheteronormatywnych w Polsce*
- **Helena Krasowska**, **Magdalena Pokrzyńska**, **Lech Aleksy Suchomłynow**, *Świadectwo zanikającego dziedzictwa. Mowa polska na Bukowinie: Rumunia-Ukraina*
- **Dorota Rembiszewska**, **Janusz Siatkowski**, *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe*
- **Irena Sawicka**, **Anna Cychnerska**, *Местото на македонската фонетика во рамките на словенскиот и балканскиот јазичен свет*
- **Irena Sawicka**, **Karolina Dargiel**, *Struktura e rrokjes shqipe*
- **Wojciech Sosnowski**, **Wioletta Gurdak**, *Polskie czytanki cz. 2*
- **Ewelina Drzewiecka**, **Sosnowska Danuta** (red.), *The Experience of Faith in Slavic Cultures and Literatures in the Context of Postsecular Thought*

- **Ewelina Drzewiecka, Ewa Wróblewska-Trochumiuk, Dorota Leśniewska** (red.), *Niekonwencjonalne historie instytucji slawistycznych*
- **Marcin Fastyn, Jakub Banasiak, Paweł Kowalski, Zofia Rudnik-Karwatowa** (red.), *Bibliografia prac językoznawczych z zakresu slawistyki*
- **Ewa Golachowska, Dorota Pazio-Wlazłowska** (red.), *Wydarzenia – od traumy do euforii*
- **Paweł Kowalski** (red.), *Z zagadnień informacji naukowej, terminoznawstwa i językoznawstwa*
- **Ewa Masłowska, Dorota Pazio-Wlazłowska, Joanna Jurewicz** (red.), *Antropologiczno-językowe wizerunki duszy w perspektywie międzykulturowej: t. 3: Aksjosfera duszy, dusza w aksjosferze*
- **Aleksander Smaliańczuk, Olena Kondratiuk** (red.), *Masawija represji u SSSR u historycznej tradycji i kolektywnej pamięci*
- **Aleksander Smaliańczuk, Zdzisław Winnicki** (red.), *Znakomici Grodnianie przełomu XIX i XX w. Zasięg i skutki powstania styczniowego na Grodzieńszczyźnie - Ludzie powstania*
- **Grażyna Szwat-Gyłybowa** (red.), *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach. XVIII–XXI w. Tom 1. Oświecenie. Religia. Racjonalizm*
- **Grażyna Szwat-Gyłybowa** (red.), *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach. XVIII–XXI wiek. Tom 2. Historia. Ewolucja. Rewolucja*

III. ZADANIA BADAWCZE

Instytut Sławistyki PAN prowadzi interdyscyplinarne badania nad językami, literaturami, historią i zagadnieniami narodowościowymi na obszarze Słowiańszczyzny. Prace naukowe w IS PAN prowadzone są w ramach 6 pól badawczych.

Tematy statutowe: **64**

Realizowane granty: **19**

Zakończone granty: **8**

1. KULTUROWE DZIEDZICTWO SŁOWIAŃSZCZYZNY. BADANIA DIACHRONICZNE

Projekty realizowane w tym polu mają na celu badanie i opis duchowego dziedzictwa kulturowego narodów słowiańskich. Prowadzone są diachroniczne prace badawcze, dokumentacyjne i edytorskie. Wykonywane są unikatowe projekty z zakresu leksykografii. Prowadzone są interdyscyplinarne sławistyczne badania diachroniczne z zakresu historii języków słowiańskich (i języka prasłowiańskiego), onomastyki, dialektologii historycznej. Ponadto prowadzone są rusycystyczne i ukrainistyczne badania literaturoznawcze i kulturoznawcze (literatura, sztuka, teatrologia, antropologia kultury).

1.1. PROJEKTY Z ZAKRESU LEKSYKOLOGRAFII I LEKSYKI SŁOWIAŃSKIEJ

1. Bazy i słowniki

Temat statutowy

Stworzenie gramatycznej i semantycznej bazy wyrazów prasłowiańskich

Kierownik: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

Wykonawca: mgr Szymon Pogwizd

Wykonane prace: Wprowadzanie do programu TLex materiału z kartoteki *Słownika prasłowiańskiego (T - Z)*

Osiągnięty efekt: Baza elektroniczna w programie TLex dostępna w Internecie

Rok zakończenia: 2018

Realizowany grant

Słownik prasłowiański. Tom XI (wersja cyfrowa)

Kierownik projektu: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr Beata Raszevska-Żurek, mgr Paweł Swoboda, dr Tadeusz Kwoka, mgr Artur Zwolski, mgr Szymon Pogwizd

Numer projektu: 11H 16 0266 84

Okres realizacji: 2017-2022

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Sporządzenie wykazu haseł, które będą przedmiotem opracowywania w ramach wykonywanego grantu; autorskie opracowanie podziału tych haseł pod względem semantycznym i formalnym; przydzielenie haseł poszczególnym wykonawcom; opracowanie kwalifikatorów gramatycznych i semantycznych do elektronicznej wersji XI tomu *Słownika prasłowiańskiego*, opracowanie przydzielonych haseł.

Zakończony grant

Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy – wersja polsko-łacińska

Kierownik projektu: dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr Arleta Łuczak, dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN

Numer projektu: 030/NPRH2/H11/81/2012

Okres realizacji: 2012-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Druga i ostateczna redakcja 907 haseł (zad-żyzny) oraz przygotowanie całości słownika w postaci wydruków komputerowych

Osiągnięty efekt: 2 publikacje w postaci wydruków komputerowych, które będą wydane w Wydawnictwie IS PAN: 1) Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy; 2) Reguła II Zakonu Św Franciszka i polskie glosy Bartłomieja z Bydgoszczy.

2. Opracowania leksykalne

Tematy statutowe

Leksykografia gwarowa Podlasia i północno-wschodniego Mazowsza

Kierownik i wykonawca: dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN

Wykonane prace: Kwerenda biblioteczna i archiwalna materiałów gwarowych do słownika tematycznego – *Kulinaria na północno-wschodnim Mazowszu, Podlasiu i Suwalszczyźnie*; sporządzenie wersji elektronicznej *Słownika okręgu tykocińskiego* Zygmunta Glogera. Napisanie części komentarzy filologicznych do wybranych haseł. Napisanie książki (we współautorstwie) *Pogranicze polsko-wschodniostłowińskie. Studia wyrazowe*, Warszawa 2018

Przewidywany efekt: Artykuły, słownik; wypracowanie metody prezentowania leksyki gwarowej z obszaru pogranicza językowego, która zostanie wykorzystana do ułożenia gwarowych słowników tematycznych, skierowanych do nieprofesjonalistów

Rok zakończenia: 2020

Studia z leksyki polskiej XVI i XIX w.

Kierownik: dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

Wykonane prace: Opracowanie materiału i napisanie artykułów

Osiągnięty efekt: przygotowanie wniosku grantowego NCN OPUS „Polisemia w terminologii – na przykładzie polskiej terminologii medycznej drugiej połowy XIX wieku”, złożenie do druku artykułów „Trwałość idealnego terminu na przykładzie polskiej terminologii medycznej przełomu XIX i XX wieku”, w: „Filologia jako porządkowanie chaosu” oraz „Odchodzenie synonimii z terminologii na przykładzie polskiej terminologii medycznej przełomu XIX i XX wieku”, „Linguistica Copernicana”.

Rok zakończenia: 2018

Leksyka konfesyjna we współczesnym białoruskim i rosyjskim języku literackim. Studium porównawcze

Kierownik: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Wykonawca: dr Dorota Pazio-Wlazłowska

Wykonane prace: Praca nad zagadnieniem neologizmów w rosyjskim języku konfesyjnym; przygotowanie i wygłoszenie referatu „Określenia prawosławnych duchownych w leksykografii rosyjskiej XX-XXI w.”

Przewidywany efekt: monografia współautorska

Rok zakończenia: 2020

1.2. STUDIA Z ONOMASTYKI SŁOWIAŃSKIEJ

Tematy statutowe

Nazwy polskich klubów piłki nożnej w latach 1918-2018

Kierownik i wykonawca: dr Marcin Fastyn

Wykonane prace: Zakończenie kompletowania danych z sezonu 2017-2018 (ponad 5000 jednostek), klasyfikacja około 90% z nich, przygotowywanie artykułu prezentującego wyniki analizy zebranych danych

Przewidywany efekt: Cykl artykułów/monografia przedstawiająca zmiany systemu nazewniczego na przestrzeni badanego okresu

Rok zakończenia: 2022

Nazewnictwo Pomorza Zachodniego zawierające elementy przedśłowiańskie i słowiańskie – podsumowanie badań

Kierownik: prof. dr hab. Jerzy Duma

Wykonane prace: Zlokalizowano materiał z II części II tomu monografii E. Rzetelskiej-Feleszko i J. Dumy *Nazwy terenowe Pomorza Zachodniego zawierające elementy słowiańskie*, t. II, Warszawa 2013. Przygotowano do druku artykuł „Fala i wełna – pochodzenie polskich wyrazów oraz ich najstarsze przekształcenia semantyczne (z nazewnictwem w tle, np. nazwa rzeki Wełna, nazwa miejscowości Wleń oraz nazwy miejsc Wawel i Bawół)” – *Prace Językoznawcze*; opisano odstępstwa od przegłosu pralechickiego na obszarze dawnych słowiańskich dialektów Pomorza Zachodniego; opracowano artykuł „Kaszubskie v'izc, v'izą, v'ize i v'qzc, v'ąze 'robić na drutach, wiązać' a rozwój nieprzegłoszonego *ęT w nazwach miejscowości i nazwach terenowych

Pomorza Zachodniego”; opisano zakresy występowania nazw terenowych zawierających elementy słowiańskie na obszarze Pomorza Zachodniego

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2020

1.3. EDYCJE TEKSTÓW ŹRÓDŁOWYCH Z ZAKRESU HISTORII I LITERATUR SŁOWIAŃSKICH

Tematy statutowe

Inteligentki polskie w XIX i na początku XX w.

Kierownik i wykonawca: mgr Ewa Serafin-Prusator

Wykonane prace: Prace w granicy afiliowanym przy Instytucie Badań Literackich PAN „Archiwum Kobiet. Piszące. Kontynuacja”

Przewidywany efekt: opracowanie dokumentacji źródłowej (źródła zastane), wystąpienia konferencyjne, cykl artykułów naukowych i komputeropis monografii.

Rok zakończenia: 2021

Edycja XIV-wiecznej poznańskiej księgi ziemskiej

Kierownik i wykonawca: dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN

Wykonane prace: Odczytanie 80 kart rękopisu; opracowanie schematu indeksów wyrazów pospolitych i nazw własnych, wprowadzenie danych z polskich zapisek (format Word i Excel).

Przewidywany efekt: transkrypcja rękopisu, cykl artykułów

Rok zakończenia: 2019

Trzy Legendy Św. Stefana – wydanie łacińsko-polskie. Three St. Stephen's Legends – The Latin-Polish Edition

Kierownik: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Wykonawca: dr hab. Anna Kotłowska (tłumaczenie)

Wykonane prace: Spisano dwa rękopisy Legendy Hartwika: Kodeks wiedeński ÖNB Cod. Lat. 3662 z pierwszej połowy XV w. oraz Kodeks z Seitz z końca XIV w.; rozpoczęto

przepisywanie tekstu Legendy Hartwika z inkunabułu z końca XV w.; wygłoszono na VI Kongresie Mediewistów Polskich we Wrocławiu referat pt. „Dwie redakcje Legendy św. Stefana pióra biskupa Hartwika”

Przewidywany efekt: przygotowanie bilingwalnej edycji trzech Legend św. Stefana

Rok zakończenia: 2020

Etnosocjologia Józefa Obrębskiego

Kierownik i wykonawca: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Wykonane prace: Wykład gościnny „Jak badam biografię i spuściznę Józefa Obrębskiego? O warsztacie historyczki etnologii”, referat „Poleszuk’ nieoswojony. O funkcji stereotypu Poleszuka w polskim dyskursie kolonialnym okresie międzywojennego”; referat „Uczony w konfrontacji z polityką państwa. Przypadek Józefa Obrębskiego, badacza Polesia w II Rzeczypospolitej”, referat „Between Polish and British academia and Macedonian fieldwork. Józef Obrębski and the first functionalist research of European village”; złożenie do druku artykułów: „Nauka na usługach polityki? Przypadek Józefa Obrębskiego”; „Macedońskie Trobriandy. Józef Obrębski i pierwsze badania wsi europejskiej w paradygmacie funkcjonalizmu”. Od maja 2018 r. realizację tematu statutowego wspiera grant przyznany przez Фондација „Трифун Костовски“ w Skopju, Macedonia (operator grantu: Fundacja Sławistyczna), od lipca 2018 r. także grant „Sławistyczny dorobek przedwojennej etnologii polskiej online. Weryfikacja, opracowanie naukowe i upowszechnienie w otwartym dostępie nieznanej dokumentacji Józefa Obrębskiego z Macedonii sporządzonej w latach 1930.”

Przewidywany efekt: cykl artykułów, monografia

Rok zakończenia: 2020

Węgrzy w opinii Polaków we wczesnym średniowieczu (do 1320 r.)

Kierownik: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Wykonawcy: dr hab. Anna Kotłowska, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz

Wykonane prace: Przygotowywanie ekscerptów źródłowych

Przewidywany efekt: książka

Rok zakończenia: 2019

Realizowane granty

Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3: Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie

Kierownik projektu: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Wykonawcy: dr hab. Anna Kotłowska, dr Wojciech Mądry, dr Adrien Queret-Podesta, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz

Numer projektu: 11H 16 0195 84

Okres realizacji: 2017-2022

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Zakończono przygotowywać ekscerpty z Gesta Hungarorum Anonimowego Notariusza króla Béli wraz z komentarzem filologicznym (oddanie terminów przekazanych przez jedyny rękopis w różnych edycjach); wygłoszenie dwóch referatów: jednego dotyczącego interpretacji jednej z kronik, drugiego o realizowanym projekcie; w ramach wyjazdów do Budapesztu zapoznano się z nowymi edycjami źródłowymi kronik węgierskich (bibliofilskimi edycjami słowackimi Kroniki obrazkowej oraz Jánosa Thuroczyego oraz łacińsko-angielską edycją Kroniki obrazkowej wydanej przez CEU Press).

Przewidywany efekt: monografia

Јузеф Обрембски – „Македонија” Научна обработка и публикација на етнографската документација и монографските трудови на Јузеф Обрембски поврзани со македонскиот регион Порече

Kierownik projektu: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Wykonawcy: Anna Engelking, Joanna Rękas, Ilija Upalevski

Numer projektu: bez numeru

Okres realizacji: 2018-2020

Jednostka finansująca: Фондација „Трифун Костовски“ w Skopju, Macedonia

Wykonane prace: Wykonano transkrypcję, weryfikację i przekład macedońskich tekstów folkloru.

Przewidywany efekt: publikacja książkowa

Slawistyczny dorobek przedwojennej etnologii polskiej online. Weryfikacja, opracowanie naukowe i upowszechnienie w otwartym dostępie nieznanej dokumentacji Józefa Obrębskiego z Macedonii sporządzonej w latach 1930.

Kierownik projektu: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Wykonawcy: Anna Engelking, Joanna Rękas, Ilija Upalevski

Numer projektu: 800/P-DUN/2018

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Działalność Upowszechniająca Naukę

Wykonane prace: Wykonano weryfikację lingwistyczną, merytoryczną i translatorską materiału źródłowego oraz pierwszą część opracowania naukowego i redakcyjnego całości danych badawczych.

Przewidywany efekt: Weryfikacja, opracowanie naukowe i upowszechnienie w otwartym dostępie nieznanej dokumentacji Józefa Obrębskiego z Macedonii sporządzonej w latach 1930.

1.4. RUSYCYSTYCZNE I UKRAINISTYCZNE BADANIA LITERATUROZNAWCZE

Tematy statutowe

Afryka w kulturze rosyjskiej XX i XXI w.

Kierownik: dr hab. Grażyna Bobilewicz, prof. IS PAN

Wykonane prace: Kontynuacja kwerendy bibliotecznej i muzealnej. Konsultacja naukowa z dr hab. prof. UŁ (Katedra Historii Sztuki) Anetą Pawłowską – specjalistą w dziedzinie sztuki, estetyki i kultury Afryki Subsaharyjskiej

Osiągnięty efekt: kontynuowanie pracy nad tematem

Rok zakończenia: 2019

Literatura i sztuka. Malarstwo i literatura rosyjska w kontekście kultury/literatury/sztuki europejskiej i światowej.

Temat cząstkowy: 1. Portrety. Sztuka interpretacji

Kierownik: dr hab. Grażyna Bobilewicz, prof. IS PAN

Wykonane prace: Kontynuacja pracy nad tematem statutowym i tematem cząstkowym:
1. Portrety. Sztuka interpretacji.

Osiągnięty efekt: Opublikowano „Art-mistifikacja w prostranstwie mirowej kultury XX-XXI w”, „Alternatywne biblioteki w przestrzeni publicznej współczesnych miast świata (od natury do kultury)”, „Muzyka w malarstwie awangardy rosyjskiej”, „Twórczość białoruskiego artysty ulicznego Andrieja Busła”, w opracowaniu: „Portrety przedstawicieli kultury rosyjskiej w poezji Ericha Gollerbacha (1895-1942)”.

Rok zakończenia: 2019

Temat cząstkowy: 2. Muza mody. Strój artysty w Rosji XX w.

Wykonane prace: Kontynuacja pracy nad tematem statutowym i cząstkowym: 2. Muza mody. Strój artysty w Rosji XX w.; Przygotowano i ogłoszono referat „Znakowość mody młodzieżowej w Rosji lat 80. XX w.”, oddano do druku: „Wizualność, znakowość, funkcje ‘uniformów’ subkultur młodzieżowych w Rosji drugiej połowy XX w.

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2019

„Don Kichot” Cervantesa w Rosji (i w Polsce)

Kierownik: dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN

Wykonane prace: Kontynuacja pracy nad książką

Przewidywany efekt: cykl artykułów, monografia

Rok zakończenia: 2019

Rosyjskie koncepcje teatru jako działania i teatralizacji życia z początku XX w. w perspektywie badań performatywnych

Kierownik i wykonawca: dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN

Wykonane prace: Ekserpcja materiałów; czytanie literatury przedmiotu; oddanie do druku jednego artykułu; przygotowanie następnego (o Nikołaju Jewrieinowie)

Przewidywany efekt: cykl artykułów; celem zadania badawczego jest prześledzenie relacji między rosyjskimi koncepcjami i teoriami z początku XX w., wytworzonymi na polu badań nad teatrem, a jednocześnie obejmującymi swym zakresem inne niż teatr obszary ludzkiej aktywności, a badaniami z drugiej połowy XX w., zaliczanymi do *performance studies*.

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2021

Realizowany grant

Wiedza-władza-rozkosz. Seksualność w polskiej i ukraińskiej prozie galicyjskiej przełomu XIX i XX w.

Kierownik i wykonawca projektu: dr Katarzyna Glinianowicz

Numer projektu: 2016/20/S/HS2/00584

Okres realizacji: 2016-2019

Jednostka finansująca: NCN (FUGA)

Wykonane prace: Kwerenda biblioteczna w Lwowskiej Narodowej Bibliotece Naukowej Ukrainy im. W. Stefanyka (21-27.01.2018); przygotowanie artykułu pt. „Ruska miłość w czasach autonomii galicyjskiej, czyli o romansach w bibliotekach greckokatolickiego duchowieństwa”; upowszechnienie dotychczasowych wyników badań; praca nad artykułem pt. „Czy chłop może być seksi? Reprezentacje seksualności wiejskiej w literaturach galicyjskich przełomu XIX i XX w.”

Przewidywany efekt: cykl artykułów

2. BADANIA NAD TOŻSAMOŚCIĄ (MITY, IDEE, PAMIĘĆ ZBIOROWA, Dyskursy)

Badania nad problematyką narodowościową ze szczególnym uwzględnieniem pamięci zbiorowej, idei, mitów i mitologemiki, symboliki oraz zagadnień językowych. Badania teoretyczne dotyczą tożsamości narodów słowiańskich (także polskiego) w kontekście integracji europejskiej i globalizacji. Prowadzone są teoretyczne badania narodowościowe nad relacjami Polski i Europy w ujęciu diachronicznym oraz badania nad etnicznością i mitami rasowymi na terenie Słowiańszczyzny. Odrębnym polem są badania nad pamięcią społeczną (*memory studies*), w tym unikatowe badania nad relacjami słowiańsko – żydowskimi oraz nad białoruską pamięcią historyczną. Prowadzone są także badania nad tożsamością kulturową na Bałkanach. Nowym kierunkiem są badania nad analizą różnych typów współczesnych dyskursów (publiczny, medialny, polityczny) w Polsce i w Rosji.

Tematy statutowe

Beyond culture, beyond language – transcultural and translingual strategies in literature

Kierownik: prof. dr hab. Jolanta Sujecka, dr hab. Ewa Łukaszyk

Wykonawcy: mgr Ewa Niedziałek, dr Maciej Falski

Wykonane prace: Wydane czasopismo „Colloquia Humanistica”, nr 7, 2018 r.

Przewidywany efekt: cykl artykułów w języku angielskim w roczniku „Colloquia Humanistica” 7

Rok zakończenia: 2018

Kody wizualne krajów byłej Jugosławii

Kierownik i wykonawca: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Wykonane prace: opublikowano artykuły „Nie w pełni przeszłe. Wizualizowanie postjugosłowiańskich widm”, „Jugo-duchy. Pamięć przeszłości w przestrzeni muzealnej”, który ukaże się w monografii wieloautorskiej pt. *Pamiętając komunizm*; udział w konferencji ASEES w Boston z referatem „Performatively Shaped Memory. Croatian museums and art galleries between performativity and pedagogy”; przygotowanie artykułu pt. „Displaying Society. Croatian Museums and Galleries Between Pedagogy and Performativity”.

Przewidywany efekt: cykl artykułów i referatów

Rok zakończenia: 2021

Strach społecznie konstruowany. Dystopia w kulturze (nie)zachodniej – przypadek chorwacki (XX w.)

Kierownik i wykonawca: dr Anna Boguska

Wykonane prace: opracowano część materiałów o charakterze teoretycznym poświęconych kategorii strachu; przeprowadzono badanie studium przypadków lękowych początku XX wieku w oparciu o pisarstwo Milana Shufflaya (1879–1931), chorwackiego polityka, historyka, literata i tłumacza. Wygłoszono referat „In search of

New Harmony on the Pacific. Milan Shufflay's idea of East as a future paradise".

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2021

Neoliberalne osvajanie rasizmu – Europa po 1989 r.

Kierownik: prof. dr hab. Wojciech Burszta

Wykonane prace: Zbieranie materiałów do monografii

Przewidywany efekt: monografia autorska

Rok zakończenia: 2020

Opowieść w kryzysie – formowanie się czeskiej tożsamości kulturowej w XIX i XX w.

Kierownik: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Wykonane prace: wygłoszono dwa wykłady w Instytucie Literatury Czeskiej Akademii Nauk Republiki Czeskiej, ukazały się dwa artykuły: jeden dotyczący korespondencji T. G. Masaryka z J. S. Macharem (w czasopiśmie „Česká literatura”), drugi dotyczący strategii pisania T. G. Masaryka (w czasopiśmie „Adeptus”)

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2020

Ludzie dwóch kultur – wybrane przypadki transgresji kulturowej Polaków w Imperium Osmańskim w XVII, XVIII i XIX w.

Kierownik: dr Agnieszka Ayszen Kaim

Wykonane prace: kwerendy biblioteczne na terenie RP; napisano kolejne rozdziały książki i redakcja całości książki

Przewidywany efekt: książka

Rok zakończenia: 2019

Panslawizm a tożsamość narodowa. Stosunek tożsamości czeskiej, polskiej, słowackiej do panslawizmu, na przykładzie historiografii

Kierownik: dr Dorota Leśniewska

Wykonane prace: Redakcja napisanego tekstu pierwszej połowy książki; kontynuacja

opracowywania zebranego materiału

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2019

Bałkańskie echa czarnej legendy jezuitów

Kierownik: dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

Wykonane prace: Przygotowanie rozdziałów: 1. słownikowe i encyklopedyczne znaczenie słowa „jezuita”, 2. jezuickie dziedzictwo Bośni i Hercegowiny;

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2019

Świat wartości, idei i wyobrażeń w imagologicznym obrazie sąsiedniego narodu. Słowiańszczyzna południowa w kontekście europejskim

Kierownik: dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

Wykonane prace: Artykuł poświęcony symbolom państwowym i pomnikom w przestrzeni Bośni i Hercegowiny, który ukazał się po prowadzonych w I połowie roku pracach redakcyjnych

Osiągnięty efekt: artykuły „Poszukiwanie tożsamości wspólnotowej a samoidentyfikacja etniczna mieszkańców Bośni i Hercegowiny w świetle literatury”, „Słowiańszczyzna i Zachód Europy w dyskusjach intelektualistów południowosłowiańskich przełomu wieków XIX i XX. Pomiedzy dialogiem a negacją”, „Sfera sztuki i symboliki państwowej w uzasadnianiu mitów narodowych na Bałkanach. Pomiedzy konstrukcją a dekonstrukcją wspólnoty”.

Rok zakończenia: 2018

Realizowany grant

Przypadkowy bohater. Studium dwukulturowości w skali mikrohistorycznej

Kierownik projektu: dr Agnieszka Aysen Kaim

Wykonawcy: dr Agnieszka Aysen Kaim

Numer projektu: 2018/02/X/HS3/01065

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: NCN (MINIATURA)

Wykonane prace: kwerendy

Przewidywany efekt projektu: artykuł

Wydanie w języku chorwackim w wydawnictwie Instytutu Etnologii i Folklorystyki w Zagrzebiu monografii „Sztuka marginesów. Chorwacki plakat polityczny”

Kierownik projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Wykonawca: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Numer projektu: bez numeru

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Edukacji Republiki Chorwacji

Wykonane prace: przygotowanie tekstu dla czytelnika chorwackiego

Przewidywany efekt projektu: przetłumaczona monografia

Kategoria „rasy” w myśli polskiej do 1918 roku. Źródła – wyobrażenia – konteksty

Kierownik projektu: dr hab. Katarzyna Wrzesińska, prof. IS PAN

Wykonawca: dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

Numer projektu: 2016/21/B/HS3/03696

Okres realizacji: 2017-2020

Jednostka finansująca: NCN (OPUS)

Wykonane prace: kwerenda źródłowa: czasopisma przyrodnicze popularnonaukowe, krajowe, warszawskie i wileńskie z lat 1804-1824 oraz wydawnictwa zwarte od końca XVIII w. do połowy XIX w.

Przewidywany efekt: maszynopis monografii

Zakończony grant

Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach (XVIII-XX w.)

Kierownik projektu: dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr Ewelina Drzewiecka, dr Anna Boguska, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, dr Katarzyna Sudnik, dr Damian Kubik, dr hab. Dorota Gil, prof. UJ, prof. dr hab. Lech Miodyński, dr Agata Jawoszek-Goździk, prof. Nina Dimitrowa, dr Jasmina

Šuler-Galos oraz Roxane Argyropoulos, Catherine Brégianni, Ida Ciesielska, Marta Cmiel-Bażant, Paulina Dominik, Agnieszka Ayşen Kaim, Leonidas Kallivretakis, Evangelos Karamanolakis Michael Konaris, Przemysław Kordos, Konrad Kuczara, Ikaros Mantouvalos, Polyxeni Marinou, Efthymios Nikolaidis, Niketas Siniosoglou, Dimitrios Stamatopoulos, Alexandra Sfoini, Ilias Wrazas

Numer projektu: 2014/13/B/HS2/01057

Okres realizacji: 2015-2018

Jednostka finansująca: NCN (OPUS)

Wykonane prace: W pierwszym kwartale 2018 r. wykonawcy napisali ostateczne wersje haseł podporządkowanych (po 9 każdy). Ukazały się 2 z 10 tomów do publikacji.

Osiągnięty efekt: Prace nad grantem zostały ukończone w kwietniu 2018 roku. Ukazały się dwa tomy z dziesięcioczęściowej serii: 1. *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach, XVIII-XXI w. Tom 1. Oświecenie, religia, racjonalizm*, Grażyna Szwat-Gyłybowa (red.) Dorota Gil (wsp. red.) Lech Miodyński (wsp. red.), <http://www.ireteslaw.ispan.waw.pl/handle/123456789/588>; 2. *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach, XVIII-XXI wiek. Tom 2. Historia, ewolucja, rewolucja*, Grażyna Szwat-Gyłybowa (red.), Dorota Gil (wsp. red.), Lech Miodyński (wsp. red.).

2.2. BADANIA NAD PAMIĘCIĄ (*MEMORY STUDIES*)

Tematy statutowe

Przeszłość jako źródło tożsamości. Znaczenie epoki habsburskiej dla współczesnego ukraińskiego obrazu Lwowa

Kierownik: dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

Wykonane prace: artykuły 1. przyjęty do druku, po redakcji i recenzji (język angielski, rozdział monografii zbiorowej), planowane wydanie: 2019 r.; 2. przyjęty do druku, po redakcji i recenzji, rozdział monografii zbiorowej (język ukraiński), ukaże się w 2019 r.; 3. przygotowany, złożony do druku w monografii zbiorowej (język angielski), po redakcji, oczekuje na recenzje.

Przewidywany efekt: cykl artykułów (co najmniej trzech) opublikowanych w monografiach zbiorowych i punktowanych czasopismach naukowych, w tym co najmniej dwa artykuły w języku angielskim

Rok zakończenia: 2019

Produkcja przestrzeni żydowskiej we współczesnej Warszawie: plac Grzybowski i ulica Próżna, 1983-2013

Kierownik: dr Konrad Matyjaszek

Wykonane prace: Przygotowanie tekstu pracy doktorskiej do wydania w formie monografii

Osiągnięty efekt: publikacja monografii „Produkcja przestrzeni żydowskiej w dawnej i współczesnej Polsce” (Universitas 2019)

Rok zakończenia: 2018

Studia polsko-żydowskie (Polish-Jewish Studies) – powstanie i rozwój dziedziny badań w latach 80. i 90. XX w. oraz jej wpływ na polskie narracje historyczne i tożsamościowe

Kierownik i wykonawca: dr Konrad Matyjaszek

Wykonane prace: badania wstępne; kwerenda archiwalna; wystąpienie seminaryjne i organizacja seminarium; przygotowanie artykułu

Osiągnięty efekt: wykonana kwerenda archiwalna, na podstawie uzyskanych materiałów przygotowano i przedstawiono 23 marca 2018 r. referat seminaryjny „Narracja historyczna i przestrzeń części wystawy głównej Muzeum Polin poświęconej międzywojennemu okresowi historii Polski, zatytułowanej *Na żydowskiej ulicy (1918-1939)*” (seminarium IS PAN „Sublokatorstwo jako kategoria kultury i kategoria badawcza”). Przygotowywany na podstawie zebranego materiału artykuł badawczy dla czasopisma „East European Politics and Societies”.

Rok zakończenia: 2018

Czesław Miłosz: wojna i przemoc

Kierownik: dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

Wykonane prace: Praca nad książką, pisanie kolejnych rozdziałów książki.

Przewidywany efekt: książka

Rok zakończenia: 2020

Współczesne Wilno jako przykład polskiego i litewskiego dyskursu kultur pamięci w latach 1990-2015

Kierownik: dr Małgorzata Kasner

Wykonane prace: kwerendy materiałowe – w trakcie realizacji; „Współczesne miasto i jego pamięć: Wilno w litewskich tekstach kultury po roku 1990. Zarys problematyki” (artykuł wstępny do redagowanego tomu „Acta Baltico-Slavica” Vol. 42, 2018); kontynuacja studiów nad metodologią badań nad pamięcią miasta postsocjalistycznego – w trakcie realizacji

Przewidywany efekt: cykl artykułów, monografia

Rok zakończenia: 2020

Topografia symboliczna dawnego getta warszawskiego a narracje o Zagładzie

Kierownik: dr Elżbieta Janicka

Wykonane prace: wygłoszono referat „A Triumphant Gate of the Polish Narrative: Warsaw Public Space at a Time of the Holocaust Narrative Crisis” na konferencji „Human space and ideology” w Wiedniu; wygłoszono wykład gościnny „Konflikty symboliczne w przestrzeni upamiętniania wokół Muzeum Historii Żydów Polskich” w Instytucie Socjologii UW

Osiągnięty efekt: artykuł zamykający ten temat, pod tytułem “Brama triumfalna polskiej opowieści” – został oddany do druku

Rok zakończenia: 2018

Koncepcja polskiego doświadczenia Zagłady jako traumy zbiorowej w świetle rewizji dotychczasowych kategorii opisu

Kierownik: dr Elżbieta Janicka

Wykonane prace: Wygłoszono referat „O nowe kategorie opisu polskiego kontekstu Zagłady. Obserwator uczestniczący zamiast świadka i rama w miejsce obrzeży” na konferencji „Świadek: jak się staje, czym jest?” w Krakowie; wygłoszono referat „Identity Panic: Counter-narratives of the Holocaust and Their Institutionalization Beyond Political Cleavages (the Case of Poland)” na konferencji „Holocaust Memory in

Contemporary Poland and Israel. The Challenge From Right-Wing Regimes” w Amherst, USA; wygłoszono wykład gościnny „When Denial Becomes State Policy: The Origins and Significance of the New Holocaust-Speech Law in Poland” w Université Americaine de Paris / The American University of Paris; wygłoszenie referatu „Polish Dream. Przekonanie o powszechności pomocy Żydom w okupowanej Polsce i jego prawdziwość w kategoriach polskiej kultury dominującej” na konferencji „Pamięć, tożsamość, Zagłada. Nowe badania i problemy metodologiczne” w Warszawie; ukończenie tekstu „Nowy kontrakt narracyjny. Pokłosie (2012) Władysława Pasikowskiego wobec kompromitacji kategorii polskiego świadka Zagłady”; opublikowano artykuł „Obserwatorzy uczestniczący zamiast świadków i rama zamiast obrzeży. O nowe kategorie opisu polskiego kontekstu Zagłady”, „Teksty Drugie”, nr 3, 2018.

Przewidywany efekt: cykl studiów

Rok zakończenia: 2019

Rewizja sposobów interpretowania polsko-żydowskiej historii współczesnej

Kierownik: dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

Wykonawcy: prof. Jessie Labov (Ohio State) i prof. Karen Underhill (University of Illinois)

Wykonane prace: Zorganizowana konferencja (Rutgers University, New Jersey); obecność w Komitecie organizacyjnym na Rutgers University

Przewidywany efekt: uczestnictwo w konferencji „Fifth Annual Polish Jewish Studies Workshop”

Rok zakończenia: 2019

Język, pamięć, polityka

Kierownik: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

Wykonawcy: dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN, dr Elżbieta Janicka, dr Joanna Roszak

Wykonane prace: Debaty i wykłady; artykuły: „Błąd pomiaru” (Teksty Drugie), „Jawne i ukryte” (Dialog), „Odpowiedź na recenzję B. Szaynok i M. Zaremby” (Zagłada Żydów), „Logika uniku” (Zagłada Żydów)

Przewidywany efekt: cykl monografii i artykułów

Rok zakończenia: 2020

Pogromy antyżydowskie w Europie Środkowo-Wschodniej

Kierownik: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

Wykonane prace: Publikacja książki pt. „Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego”, t. 1-2

Osiągnięty efekt: opublikowano dwa obszerne tomy książki „Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego”

Rok zakończenia: 2018

Pamięć historyczna. Doświadczenie białoruskie

Kierownik: dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

Wykonane prace: Przygotowanie i prowadzenie badań terenowych z zakresu historii mówionej na temat „Jesień 1939 r. w pamięci mieszkańców Białorusi” (lipiec 2017, obwód grodzieński); organizacja konferencji naukowej w Pińsku z problematyką historii mówionej

Przewidywany efekt: artykuły oraz referaty na konferencjach

Rok zakończenia: 2020

Koncepcja krajowa w dobie nacjonalizmów. Analiza historii myśli politycznej na Białorusi i Litwie w XIX i pierwszej połowie XX w.

Kierownik: dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

Wykonane prace: Kwerendy archiwalne w Wilnie i Warszawie; wystąpienie na konferencji w Wilnie o problematyce krajowej idei; wydanie monografii naukowej *Raman Skirmunt (1868-1939): życiopis hramadzianina Kraju*

Przewidywany efekt: monografia, artykuły i referaty na konferencjach

Rok zakończenia: 2020

Realizowany grant

Etnografia pamięci PRL. Kultura codzienności Polski powojennej 1956-1989

Kierownik projektu: prof. dr hab. Wojciech Burszta

Wykonawcy: dr hab. Mirosław Pęczak, dr Michał Rauszer, dr Anna Jawor, dr Piotr Zańko

Numer projektu: 2016/21/B/HS3/03707

Okres realizacji: 2017-2020

Jednostka finansująca: NCN (OPUS)

Wykonane prace: Napisanie dwóch artykułów problemowych: 1. Nostalgia jako kategoria postrzegania życia w PRL – pokolenia. 2. „Doświadczenie kultury” i polityka kulturalna PRL lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych

Przewidywany efekt: monografia

Zakończony grant

Przetwarzanie miejsc pamięci. Niemieckie pomniki ku czci poległych na terenie dawnej rejencji koszalińskiej

Kierownik projektu: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Numer projektu: 2017/01/X/HS3/01063

Okres realizacji: 2017-2018

Jednostka finansująca: NCN (MINIATURA)

Wykonane prace: Wykonane kwerendy, napisanie i oddanie do druku dwóch artykułów. Osiągnięty efekt: dwa artykuły złożone do druku: „The Competition of Memories. The Commemorative Landscape of Polish Central Pomerania after 1945” oraz *“Dziękujemy Tobie, Boże, za te miasta, za to morze. Strategie radzenia sobie z dziedzictwem niemieckim na Pomorzu Środkowym na przykładzie adaptacji pomników ku czci poległych w I wojnie światowej”*

2.3. KULTUROZNAWCZE ANALIZY Dyskursów

Tematy statutowe

Religia a literatura. Bułgarska nowoczesność w świetle postsekularnym (1892-1944)

Kierownik i wykonawca: dr Ewelina Drzewiecka

Wykonane prace: Zebranie materiałów źródłowych i podstawowej literatury przedmiotu

Przewidywany efekt: Monografia

Rok zakończenia: 2021

Edukacja na rzecz pokoju wobec współczesnych kierunków pedagogicznych

Kierownik i wykonawca: dr Joanna Roszak

Wykonane prace: wystąpienia z referatem na konferencjach; prowadzenie badań w placówkach oświatowych; redagowanie tematycznego numeru „Czasu Kultury”

Przewidywany efekt: Monografia

Rok zakończenia: 2020

Sublokatorstwo jako kategoria kultury i jako kategoria badawcza

Kierownicy i wykonawcy: dr Elżbieta Janicka, dr Konrad Matyjaszek, dr Anna Zawadzka

Wykonane prace: spotkania seminarium 18.01.2018: „Kościół, lewica, dialog (1976) Adama Michnika jako kanon narracji sublokatorskiej – konstrukcja, stawki, konsekwencje”, 23.03.2018: „Narracja historyczna i przestrzeń części wystawy głównej Muzeum Polin poświęconej międzywojennemu okresowi historii Polski, zatytułowanej *Na żydowskiej ulicy (1918-1939)*”, 15.06.2018: „Zjednoczeni przeciw nazistowskiemu Niemcom: warszawska codzienna prasa jidysz w latach 1933-1934 i jej walka przeciw prześladowaniom Żydów w nazistowskich Niemczech”

Przewidywany efekt: doprecyzowanie definicji pojęcia; implementacja pojęcia w pracy badawczej; seminarium badawcze

Rok zakończenia: 2019

Kategoria prawdy w czeskiej refleksji estetycznej w I połowie XX w.

Kierownik: mgr Aneta Daszuta

Wykonane prace: Gromadzenie materiału badawczego; analiza krytyczna tekstów estetycznych; przygotowanie artykułu na temat pułapek w interpretacji teorii Jana Mukarovskiego

Osiągnięty efekt: artykuł „Meta-strukturalistyczna pułapka. Periodyzacja a strukturalizm Jana Mukařovskiego”, wystąpienie na Laboratorium Środkowoeuropejskim „Semiologia

Jana Mukařovskiego a fenomenologiczny wymiar nowoczesności”

Rok zakończenia: 2018

„Panika moralna” wobec zmian w obrębie życia rodzinnego na przykładzie rodzin nieheteronormatywnych

Kierownik: dr Anna Jawor

Wykonane prace: Napisanie monografii

Osiągnięty efekt: monografia pod tytułem „Intymność cenzurowana. Panika moralna wokół rodziny na przykładzie rodzin nieheteronormatywnych w Polsce”

Rok zakończenia: 2018

Wpływ polskiego kontekstu religijnego i kulturowego na wizerunek aseksualności w dyskursie medialnym

Kierownik: mgr Anna Kurowicka

Wykonane prace: Obrona z wyróżnieniem pracy doktorskiej – wprowadzenie wymaganych poprawek w artykule pt. „Polish Asexualities: Catholic Religiosity and Asexual Online Activisms in Poland” napisanego wspólnie z E. Przybyło, złożonego do druku w tomie pt. *LGBTI Activisms in Post-Soviet Space*

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2019

3. KONTAKTY I POGRANICZA JĘZYKOWO-KULTUROWE. MNIEJSZOŚCI (JĘZYKOWE, ETNICZNE, RELIGIJNE)

Badania koncentrują się wokół problematyki mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych, językowych. Uwzględniane są kwestie związane z pograniczami kulturowymi, w tym kontakty językowe. Prowadzone są badania empiryczne z zakresu dialektologii i socjolingwistyki, oparte na źródłach wywołanych, wymagające długotrwałych badań terenowych. Prowadzone są badania na Łużycach, Kaszubach oraz na zachodnim pograniczu Polski – polsko-niemieckim oraz wschodnim – polsko-litewsko-białoruskim oraz ukraińskim, szczególnie nad polskimi mniejszościami w krajach byłego Związku Radzieckiego.

Tematy statutowe

Religijność na pograniczu czesko-polskim (Śląsk Cieszyński). Badania językowo-antropologiczne

Kierownik i wykonawca: dr Beata Kubok

Wykonane prace: przeprowadzono badania dokumentacji siedmiu polskich zborów ewangelickich, działających w Czechosłowacji w okresie międzywojenny (w Nawsiu (Návsí), Bystrzycy (Bystrice), Trzyńcu (Třinec), Ligotce Kameralnej (Komorní Lhotka), Błędowicach Dolnych (Dolní Bludovice), Czeskim Cieszynie (Český Těšín) i w Orłowej (Orlová). Na podstawie badanej dokumentacji, stwierdzono, że idea narodowa stanowi kanwę wielu narracji, znajdujących się w protestanckich dokumentach karwińskiego archiwum. Podsumowanie wyników badań zostało przedstawione na zebraniu Zakładu Językoznawstwa IS PAN w dniu 4.12.2018 („Polski Kościół ewangelicki augsburskiego wyznania w Czechosłowacji w okresie międzywojennym (język a tożsamość)”. Artykuł „Model religijności poprzez poszukiwanie idei narodowej” złożony do czasopisma „Sprawy Narodowościowe”.

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2022

Religia, język, tożsamość w regionie lubuskim. Przeszłość i współczesne przemiany

Kierownik: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Wykonawcy: mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda, mgr Bartosz Cemborowski

Wykonane prace: Zrealizowano 2 wyjazdy badawcze, rozpisano nagrania, w przygotowaniu jest artykuł o języku religii Łemków; przeprowadzono szereg wywiadów i ankiet dotyczących obrazu Ukraińców i Łemków w rejonie gorzowskim

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2021

Biografie językowe osób dwujęzycznych

Kierownik: prof. dr hab. Anna Zielińska

Wykonawcy: dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN, mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda,

dr Beata Kubok, mgr Pavlo Levchuk

Wykonane prace: Opublikowano artykuły: Anna Zielińska, „Language Biographies of Bilingual Persons from the Polish-German Borderland”; Helena Krasowska, „Wielojęzyczność Polaków Mołdawii”, „Nauczanie języka polskiego na Ukrainie południowo-wschodniej”; referaty: referat na konferencji zagranicznej (Moskwa); Anna Zielińska, „Biografie językowe osób dwujęzycznych z polsko-niemieckiego pogranicza”, XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, 20-27.08.2018, Belgrad; przeprowadzenie wywiadu z Maksymilianem Juraszkim, na IV Bukowińskim Festiwalu Nauki, wywiad został nagrany oraz spisany; opracowanie materiału zebranego dot. biografii językowych; przygotowanie pracy doktorskiej pt. *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*.

Przewidywany efekt: cykl artykułów i referatów konferencyjnych, przygotowanie pracy doktorskiej

Rok zakończenia: 2020

Ciągłość i zmienność tożsamości (na przykładzie wybranych rodzin ziemiańskich z Litwy)

Kierownik: dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN

Wykonane prace: Kontynuacja badań w archiwach litewskich nad spuścizną rękopiśmienną (listy, dzienniki) potomków ziemian kowieńskich

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2020

Realizowane granty

Proces zanikania języka na podstawie badań gwar polskich na Bukowinie rumuńskiej

Kierownik projektu: mgr Karina Stempel-Gancarczyk

Wykonawca: mgr Karina Stempel-Gancarczyk

Numer projektu: 2018/28/T/HS2/00055

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: NCN (ETIUDA)

Wykonane prace: praca nad doktoratem, przygotowanie do druku artykułu „Dispariția limbii în satele poloneze din Bucovina românească (o schiță a problemei)”

Przewidywany efekt projektu: staż w zagranicznym ośrodku naukowym, praca doktorska

Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych

Kierownik projektu: prof. dr hab. Anna Zielińska (zespół polski), prof. Björn Hansen (zespół niemiecki)

Wykonawcy: zespół polski: dr Irena Prawdź, dr Barbara Jańczak, dr Anna Jorroch, dr hab. Felicja Księżyk; zespół niemiecki: Aneta Bučkova, MA, Carolin Centner, MA, Roman Fisun, MA, Prof. Marek Nekula

Numer projektu: 2016/23/G/HS2/04369

Okres realizacji: 2018-2021

Jednostka finansująca: NCN (BEETHOVEN)

Wykonane prace: Spotkania grantowe polskiego zespołu. Spotkania grantowe zespołów polskiego i niemieckiego. Prace terenowe w Polsce i w Niemczech. Nabór transkrybentów. Trwają prace nad jednolitą instrukcją postępowania dla transkrybentów. Podczas grudniowej delegacji Ireny Prawdź do Ratyzbony odbyło się wewnętrzne szkolenie z zakresu obsługi programu ELAN. Propagowanie wiedzy na temat projektu. Referaty na konferencjach naukowych: „Schlesische Sprachbiographien”, Felicja Księżyk; „Prezentacja projektu: Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych”. Powstałe opracowania: „Transkriptionsregeln für das Projekt „Language across generations: contact induced change in morpho-syntax in German-Polish bilingual speech”; Barbara Jańczak, „Interviewleitfaden für die sprachbiographischen Gespräche”; Felicja Księżyk, „Tipps bei der Feldforschung”; Anna Jorroch, „Sprachbiographien der Bilingualen im Landkreis Koszalin”; Barbara Jańczak, „Sprachliche Merkmale deutscher Dialekte in Schlesien”; Felicja Księżyk; „Charakterystyka dialektów na Mazurach”; Anna Jorroch, „Sprachbiographien der Bilingualen im Landkreis Świdwin und Elbląg”; Barbara Jańczak; „Elementy biografii językowych osób dwujęzycznych z powiatów: kędzierzyńsko-kozielskiego, prudnickiego, krapkowickiego, opolskiego, strzeleckiego i raciborskiego”; Felicja Księżyk; „Opracowanie w oparciu o wywiady obejmujące elementy biografii językowych

osób dwujęzycznych z powiatów: giżyckiego, kętrzyńskiego, piskiego, mrągowskiego i ełckiego oraz z gmin: Ruciane-Nida, Piecki, Kętrzyn, Giżycko, Ełk”; Anna Jorroch.

Przewidywany efekt projektu: korpus językowy niemiecko-polskiego bilingwizmu dostępny on-line oraz publikacje

Kontakt języków i konflikt kultur. Zdobywanie kompetencji językowych i tworzenie się tożsamości kulturowej na przykładzie uczniów Łużyckiego Gimnazjum w Budziszynie (Łużyce Górne)

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Wykonawca: dr Cordula Ratajczak

Numer projektu: 2016/21/B/HS2/00001

Okres realizacji: 2017-2020

Jednostka finansująca: NCN (OPUS)

Wykonane prace: Przeprowadzenie dyskusji grupowych, obserwacje uczestniczące w szkole; analiza wywiadów

Przewidywany efekt: cykl artykułów, maszynopis publikacji

Tłumaczenie na język niemiecki i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang książki „Mowa pogranicza. Studium o językach i tożsamościach w regionie lubuskim”

Kierownik projektu: prof. dr hab. Anna Zielińska

Numer projektu: 21H 16 0004 84

Okres realizacji: 2017-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Książka została przetłumaczona.

Przewidywany efekt: wydanie książki w języku niemieckim

Tłumaczenie na język angielski i publikacja w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang książki: „Jak mówić do Pana Boga? Wielojęzyczność katolików na Białorusi na przełomie XX i XIX w.”

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Numer projektu: 21H 16 0050 84

Okres realizacji: 2017-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Przygotowano do tłumaczenia tekst monografii, przetłumaczono jej pierwszą część; tłumaczenie tekstu na język angielski

Przewidywany efekt: wydanie książki w języku angielskim

Tłumaczenie na język angielski i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang monografii „Nikt za nas tego nie zrobi. Praktyki językowe i kulturowe młodych aktywistów mniejszości językowych Europy”

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Numer projektu: H21/86/2018

Okres realizacji: 2018-2020

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Przygotowanie książki do tłumaczenia.

Przewidywany efekt: wydanie książki w języku angielskim

Sustaining Minoritized Languages in Europe

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Cordula Ratajczak

Wykonawcy: Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Cordula Ratajczak, Alena Paulik, Gregor Kliem

Numer projektu: bez numeru

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: Smithsonian Institute – Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage

Wykonane prace: Badania dotyczące rewitalizacji języków górnołużyckiego i dolnołużyckiego

Przewidywany efekt: artykuły

Zakończone granty

Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego

Kierownik projektu: dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr Magdalena Pokrzyńska, prof. dr hab. Lech Aleksy Suchomłynow, mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda, mgr Karina Stempel-Gancarczyk, mgr Pavlo Levchuk

Numer projektu: 1bH 15 0354 83

Okres realizacji: 2015-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: Ukraina i Rumunia: badania uzupełniające – wywiady pogłębione (10 osób na Ukrainie i 10 osób w Rumunii) wraz z uzupełnianiem danych wizualnych. Opracowanie i przeprowadzenie wykładów promujących projekt i jego efekty. Materiały z Ukrainy i Rumunii: Opracowanie techniczne źródłowych materiałów dźwiękowych i wizualnych pochodzących z badań uzupełniających. Skatalogowanie danych pochodzących z badań uzupełniających. Ostateczne dopracowanie całości zbioru pozyskanych w projekcie źródeł. Transkrypcja półfonetyczna materiałów. Opracowanie książki zawierającej wybór najbardziej reprezentatywnych dokumentów, jej publikacja (współpraca z wydawnictwem). Przygotowanie płyt CD i e-booka.

Osiągnięty efekt: wydanie książki z opracowanymi dokumentami źródłowymi

The interdependencies between dominant – minority group discourses in Central-Eastern Europe after 1989. A critical approach

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Zawadzka

Wykonawcy: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Zawadzka

Numer projektu: bez numeru

Okres realizacji: 2016-2018

Jednostka finansująca: ERSTE Foundation, WUS Austria

Wykonane prace: przygotowanie monograficznego numeru czasopisma „Adeptus”

Osiągnięty efekt: seminarium dla doktorantów, publikacja monograficznego numeru czasopisma „Adeptus” – „Większości, mniejszości, subwersje” (nr 11) w dwóch wersjach językowych, polskiej i angielskiej

4. JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA – ETNOLINGWISTYKA SŁAWISTYCZNA

Rozwijane są badania porównawcze nad językowym obrazem świata w skali ponadnarodowej, ogólnosłowiańskiej i szerzej – europejskiej. Przedmiotem badań jest

mentalność człowieka postrzegającego świat w perspektywie określonej przez jego wspólnotę językową i kulturową oraz sam człowiek jako subiekt kultury tej wspólnoty. Istotną kwestią są także problemy tożsamości wspólnotowej (zbiorowej), zwłaszcza narodowej oraz tożsamość jednostki, uczestniczącej w kilku kręgach wspólnotowych. Badania są prowadzone na materiale języków słowiańskich. Od roku 2016 realizowany jest projekt badawczy EUROJOS-2 – Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym – kontynuuje prace konwersatorium EUROJOS, które utworzone w roku 2001, od roku 2009 zostało afiliowane w IS PAN w ramach którego koordynowane są badania z ponad 50 naukowcami z różnych krajów świata, w tym Rosji, Japonii, Australii oraz krajów europejskich. Od roku 2016 konwersatorium EUROJOS-2 działa pod wspólnym patronatem Komisji Etnolingwistycznej Międzynarodowego Komitetu Słowistów oraz Instytutu Słowistyki PAN z udziałem Instytutu Filologii Polskiej UMCS, który reprezentuje prof. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska. Formuła konwersatorium w porównaniu do swojego poprzednika EUROJOS-1 została alternatywnie poszerzona o dane dialektalne (ETNO-EUROJOS). Gotowość podjęcia prac w ramach projektu EUROJOS-2 zgłosiło 58 osób z 14 krajów (m.in. z Rosji, Ukrainy, Białorusi, Czech i Słowacji, Bułgarii, Chorwacji, Serbii, Niemiec, Danii, Litwy, Francji). Deklaracje dotyczą 21 języków, oprócz języków słowiańskich, także angielskiego, niemieckiego, francuskiego, duńskiego, nowogreckiego, węgierskiego, litewskiego i in. Obecnie – po wstępnym rozeznaniu sytuacji – postanowiono podjąć zespołowo opracowanie 5–10 conceptów, które były najczęściej typowane przez realizatorów projektu (RODZINA, ZDROWIE), są doniosłe społecznie (SPRAWIEDLIWOŚĆ, DEMOKRACJA, TOLERANCJA) i ważne ze względów kulturowych (OJCZYZNA, SOLIDARNOŚĆ, DUSZA). Przewidziane jest rozszerzenie tej listy o jeszcze 2–3 concepty.

Tematy statutowe

Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów. T. „Dusza”

Kierownik prof. dr hab. Jerzy Bartmiński

Wykonawcy: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN i inni

Wykonane prace: Analiza porównawcza dwóch typów danych ankietowych;

Przewidywany efekt: Opracowanie artykułu hasłowego, redakcja tomu

Rok zakończenia: 2023

Obraz rodziny w folklorze pieśniowym Lubelszczyzny

Kierownik: dr Iwona Bielińska-Gardziel

Wykonane prace: Kontynuacja ekscerpcji z tomów poświęconych folklorowi pieśniowemu Lubelszczyzny (m.in. tzw. Stary i Nowy Kolberg, tomik J. Chmary, itd.) cytatów dotyczących rodziny i jej członków, analiza materiałów

Przewidywany efekt: cykl artykułów lub monografia

Rok zakończenia: 2020

Słownik stereotypów i symboli ludowych (realizowany w ramach umowy z UMCS)

Kierownik: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński, zast. kierownika: dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska

Wykonawcy: dr Iwona Bielińska-Gardziel, dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN, dr Agata Bielak

Wykonane prace: Opracowanie sieciowego słownika oddającego system wartości i etykę ludową, które będą stanowić podstawę do opracowania artykułów hasłowych w t. 5, 6 SSISL; opracowanie artykułów hasłowych do Słownika stereotypów i symboli ludowych, t. 2, Rośliny (Zeszyt 2 Warzywa): Potrawy z kartofli; t. 2 Rośliny (Zeszyt 4 Drzewa): Buk; Grzyby: Borowik, Muchomor, Opieńka, Pieczarka, Smardz

Przewidywany efekt: kolejne tomy słownika

Rok zakończenia: projekt wieloletni

Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym

Kierownik: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński

Wykonawca: dr Dorota Pazio-Wlazłowska, dr Iwona Bielińska-Gardziel

Wykonane prace: Prace organizacyjne w ramach drugiej edycji konwersatorium EUROJOS; tłumaczenie tekstów organizacyjnych konwersatorium na język rosyjski; gromadzenie tekstów do tomu pokonferencyjnego EUROJOS XIII; praca nad założeniami i organizacją tomu LASiS RODZINA; gromadzenie tekstów do tomu LASiS RODZINA; prowadzenie korespondencji z rosyjskojęzycznymi realizatorami projektu; prowadzenie

korespondencji z wykonawcami tomu LASiS RODZINA; prowadzenie sekretariatu konferencji EUROJOS XIV „Jedność w różnorodności. Wokół słowiańskiej aksjospfery”; przygotowanie i wygłoszenie referatów „Что могут сообщить брачные объявления о современной женщине (на материале польского и русского языков)” i „Концепт СЕМЬЯ в этнолингвистическом представлении” na międzynarodowych konferencjach naukowych: „Всероссийская научная конференция с международным участием Славянские языки в условиях современных вызовов” i „Гуманитарные чтения РГГУ – 2018 Международная научная конференция «В поле и за компьютером: новые работы кафедры теоретической и прикладной лингвистики»”; publikacja artykułów „Czy praca to wartość utracona? Uwagi z lektury rosyjskich gazet”, „Rodzina w leningradzkich dziennikach czasu blokady (na materiale zapisków Olgi Bergholc)”, „The Russian linguistic and cultural view of ДОМ ‘home/house’” oraz „Что могут сообщить брачные объявления о современной женщине (на материале польского и русского языков)”; przygotowanie i wygłoszenie referatu „Семья” в пограничной ситуации (на материале блокадных дневников) na międzynarodowej konferencji naukowej EUROJOS XIV „Jedność w różnorodności. Wokół słowiańskiej aksjospfery”; redakcja naukowa (wspólnie z S. Niebrzegowską-Bartmińską) tomu *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*, t. 5 *Koncepty i ich semantyka*;

Przewidywany efekt: artykuły

Rok zakończenia: projekt wieloletni

Językowo-kulturowy obraz rodziny w polskiej kulturze tradycyjnej

Kierownik: dr Iwona Bielińska-Gardziel

Wykonane prace: Uzupełnianie rozdziałów analitycznych oraz stanu badań nad zagadnieniem rodziny, wartości oraz kultury tradycyjnej

Osiągnięty efekt: przygotowywana monografia „Polska rodzina A.D. 2018”

Rok zakończenia: 2019

Stereotyp religii we współczesnym języku rosyjskim

Kierownik: dr Dorota Pazio-Wlazłowska

Wykonane prace: Gromadzenie materiału egzemplifikacyjnego oraz literatury przedmiotu; praca nad referatem o neologizmach w leksyce konfesyjnej najnowszego okresu; przygotowanie i publikacja obszernych tez wystąpienia „Новые эмоционально-экспрессивные наименования околоцерковных людей как попытка заполнения лексической лакуны”; wygłoszenie referatu „Новые эмоционально-экспрессивные наименования околоцерковных людей как попытка заполнения лексической лакуны” na międzynarodowej konferencji naukowej Вторые Григорьевские чтения с международным участием по теме „Неология как проблема лингвистической поэтики”

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2021

Antropologiczno-językowy obraz duszy w kulturze ludowej

Kierownik: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN

Wykonane prace: przygotowanie wniosku grantowego NCN OPUS „Antropologiczno-językowa konceptualizacja DUSZY w polskiej kulturze tradycyjnej”. Dwie publikacje: „Ludowe rytuały odprawiania duszy w zaświaty (w języku i kulturze polskiej)”, „Miłosierdzie – przepustka duszy do nieba. Boski i ludzki wymiar miłosierdzia – w ujęciu etnolingwistycznym”.

Przewidywany efekt: organizacja konferencji, monografia autorska

Rok zakończenia: 2020

Realizowany grant

Tłumaczenie na j. angielski pracy „Ludowe stereotypy obcowania świata i zaświatów w języku i w kulturze polskiej” (The linguistic and cultural stereotypes of interaction between the world and the extraterrestrial reality in the Polish rural society)

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN

Numer projektu: 21H 16 0051 84

Okres realizacji: 2017-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (NPRH)

Wykonane prace: do 31.03.2018 – oddanie 1/4 tłumaczenia utworu przez każdego z tłumaczy; od 30.6.2018 do 28.12.2018 oddano ostatnie przetłumaczone rozdziały pracy
Przewidywany efekt: wydanie książki w języku angielskim

5. SLAWISTYCZNE JĘZYKOZNAWSTWO SYNCHRONICZNE: BADANIA KONFRONTATYWNE, SEMANTYKA, KOGNITYWIZM, LINGWISTYKA KOMPUTEROWA, LINGWISTYKA KORPUSOWA

Prowadzone są badania konfrontatywne i kognitywne. Przygotowywane są elektroniczne słowniki wielojęzyczne oraz opracowania korpusowe języków słowiańskich. Prace odbywają się w ramach międzynarodowych projektów interdyscyplinarnych, w których współpracują lingwiści i informatycy. Rozwijana jest slawistyczna lingwistyka korpusowa, badania konfrontatywne słowiańsko-słowiańskie i słowiańsko-niesłowiańskie.

5.1. BADANIA TEORETYCZNE

Tematy statutowe

Zastosowanie badań semantycznych w językoznawstwie komputerowym

Kierownik: dr Agnieszka Pluwak

Wykonane prace: Współpraca z sektorem gospodarczym w zakresie implementacji badań językoznawczych w budowie agentów dialogowych oraz systemów do analizy wydźwięku. Zbieranie materiałów do publikacji naukowych na tematy badawcze związane z przetwarzaniem języka potocznego oraz automatycznej korekty tekstu. Kontynuacja badań w obszarze lingwistyki korpusowej z wykorzystaniem korpusów użytkowników programów edycji tekstu.

Przewidywane efekty: przygotowanie do druku artykułów

Rok zakończenia: 2019

Z zagadnień rozgraniczenia semantyki i pragmatyki (na wybranym materiale językowym

ze słowników polskich i rosyjskich)

Kierownik: dr Maksim Duškin

Wykonane prace: Opublikowany artykuł „Обратный порядок числительного в русском языке. Из истории изучения вопроса” (w:) Prace językoznawcze Instytutu Filologii Polskiej UKSW, t. 9, Nieokreśloność i granice, Warszawa 2017

Przewidywany efekt: cykl artykułów

Rok zakończenia: 2019

5.2. BADANIA KONFRONTATYWNE

Tematy statutowe

Konfrontacja językowa aktywnej frazeologii słowiańskiej (na materiale języka polskiego, bułgarskiego, rosyjskiego i ukraińskiego) – aspekty językowy, kulturowy i społeczny

Kierownik i wykonawca: dr Wojciech Sosnowski

Wykonane prace: 2 publikacje: artykuł w „Forum Bałkanistycznym” i „Cognitive Studies”; prezentacja wyników badań na konferencjach w Sofii, Białymstoku i w Warszawie

Przewidywane efekty: artykuły i referaty konferencyjne

Rok zakończenia: 2020

Procesy innowacyjne w językach słowiańskich w kontekście etnokulturowym i etnojęzykowym. Specyfika leksyki i słowotwórstwa języków słowiańskich na początku XXI w.

Kierownik: dr Paweł Kowalski

Wykonawcy: dr Marcin Fastyn, mgr Jakub Banasiak, dr Roman Tymoshuk; współpraca: prof. Jevhenia Karpilovska, prof. Nina Klymenko, prof. Elena Koriakovceva, prof. Galina Neščimenko, dr Ladislav Janovec, dr Marija Osipova, dr Jana Wachtarczyková, dr Jauhena Volkava, mgr Zuzana Děngeová

Wykonane prace: Uczestnictwo w konferencji zorganizowanej w ramach projektu współpracy między PAN i NANU (Instytut Sławistyki PAN i Instytut Języka Ukraińskiego NANU) „Metajęzyki słowników różnego typu” (Kijów, 5-6 czerwca 2018); wygłoszone

referaty: Jakub Banasiak „Właściwości składniowe niespójnikowych wykładników relacji przyczynowo-skutkowej w języku polskim i bułgarskim w ujęciu leksykograficznym”, Marcin Fastyn „Metodologia opracowywania aneksów słownikowych na przykładzie neologizmów S. Lema”, Paweł Kowalski „Konfrontatywny opis polskiej i słoweńskiej terminologii językoznawczej”; współpraca międzynarodowa z innymi wykonawcami projektu

Przewidywany efekt: monografia

Rok zakończenia: 2020

Slawistyczno-bałtyckie badania kontrastywne

Kierownik: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr hab. Danuta Roszko

Wykonane prace: Prace nad tworzeniem baz tekstów zrównoległych na rzecz pamięci tłumaczeniowych MT dla języków bałtyckich i słowiańskich: PL-LT, PL-RU, PL-UK, PL-BG i PL-LT

Przewidywany efekt: Pliki MT w formacie TMX

Rok zakończenia: 2019

Realizowany grant

Clarín Eric – European Research Infrastructure Consortium: common Language Resources and Technology Infrastructure

Kierownik projektu: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr Maksim Duškin, dr hab. Danuta Roszko, dr Wojciech Sosnowski, dr Roman Tymoshuk

Okres realizacji: 2016-2021

Jednostka finansująca: MNiSW

Wykonane prace: Zakończenie prac nad wielojęzycznymi korpusami z językiem polskim w roli „huba”; utrzymanie zasobów; dostosowanie do zmieniających się standardów; testy, korekta i rozbudowa funkcjonalności KonText; anotacja morfosyntaktyczna; zrównoleglenie w parach RU-UK i LT-BG

Przewidywany efekt: wielojęzyczne korpusy z językiem polskim jako językiem

podstawowym

5.3. STUDIA NAD JĘZYKAMI BAŁKAŃSKIMI

Tematy statutowe

Struktura sylaby albańskiej

Kierownik: prof. dr hab. Irena Sawicka

Współpracownik: dr Karolina Dargiel

Wykonane prace: Korekta wydawnicza, ukazanie się monografii „Struktura e rrokjes shqipe”

Osiągnięty efekt: monografia „Struktura e rrokjes shqipe”

Rok zakończenia: 2018

Realizowany grant

Fonetyka i fonologia języka macedońskiego

Kierownik projektu: prof. dr hab. Irena Sawicka

Wykonawcy: dr Branislav Gerazov, dr hab. Anna Cychnerska, mgr Agata Trawińska, prof. dr Veselinka Labroska

Numer projektu: 2017/25/B/HS2/00760

Okres realizacji: 2018-2020

Jednostka finansująca: NCN (OPUS)

Wykonane prace: praca nad częścią prozodyczną (sylaba, akcent, intonacja) – na ukończeniu. Odbyło się jedno spotkanie nie zespołu autorskiego.

Przewidywany efekt projektu: komputeropis w dwóch tomach: 1. Fonetyka i fonologia segmentalna, 2. Fonetyka i fonologia suprasegmentalna

Zakończony grant

Konfrontacja słowotwórcza języków bałkańskich

Kierownik projektu: prof. dr hab. Viara Maldjewa

Wykonawcy: dr Artur Karasiński, dr hab. Anna Cychnerska, dr Tomasz Cychnerski, dr Natalia Długosz

Numer projektu: 2013/09/B/HS2/02778

Okres realizacji: 2014-2018

Jednostka finansująca: NCN (OPUS)

Wykonane prace: przygotowano maszynopis monografii

Osiągnięty efekt: maszynopis monografii

6. SLAWISTYCZNA INFORMACJA NAUKOWA. BADANIA SLAWISTYCZNE NA ŚWIECIE

Koordinacja prac w zakresie międzynarodowej bibliografii językoznawstwa slawistycznego, badania w zakresie nowoczesnych metod informacji dokumentacyjnej slawistyki językoznawczej, tworzenie bazy spuścizn pracowników naukowych IS PAN. Powstaje slawistyczna bibliografia on-line iSybislaw, prace z zakresu humanistyki cyfrowej poprzez udział w konsorcjum DARIAH-PL. Prace te przyczyniają się do upowszechniania osiągnięć slawistyki w świecie. Prowadzone są badania nad miejscem i znaczeniem slawistyki w nauce.

Tematy statutowe

Słownik slawistów i bizantynistów wielkopolskich

Kierownik: dr Wojciech Mądry

Wykonawcy: mgr Barbara Grunwald-Hajdasz, dr hab. Anna Kotłowska, prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Wykonane prace: prace związane z kwerendą biblioteczno-archiwalną; uwzględnienie uwag recenzentów w tekście przygotowywanej do wydania monografii pt. *Władysław Kowalenko 1884-1966 badacz dziejów dawnej Słowiańszczyzny na lądzie i na morzu*; przeprowadzenie kwerendy spuścizny archiwalnej prof. Andrzeja Wędzkiego pod kątem przygotowań do napisania monografii poświęconej jego życiu i działalności naukowej

Przewidywany efekt: książka

Rok zakończenia: 2022

Nowoczesna informacja bibliograficzna – teoria, metodologia i zarządzanie. Bibliografia językoznawstwa slawistycznego za lata 2008-2013 (z uzupełnieniami za lata 1992-2012)

Kierownik: dr Paweł Kowalski

Wykonawcy: mgr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Roman Tymoshuk, mgr Zenon Mikos

Współpracownicy: polscy i zagraniczni

Wykonane prace: Autorskie opracowanie na poziomie merytorycznym i formalnym opisów bibliograficznych za rok 2009 i 2010, weryfikacja merytoryczna opisów bibliograficznych; wystąpienie na Międzynarodowym Kongresie Sławistów w Belgradzie ze współautorskim referatem „Metody i narzędzia optymalizacji systemu informacji bibliograficznej z zakresu językoznawstwa slawistycznego iSybislaw”; organizacja międzynarodowej konferencji „Językoznawstwo a nowoczesne systemy slawistycznej informacji bibliograficznej” w dniach 4-5 października w Warszawie; autorskie opracowanie na poziomie merytorycznym i formalnym opisów bibliograficznych za lata 2008 i 2009, weryfikacja merytoryczna opisów bibliograficznych.

Przewidywany efekt: bibliografia online za rok 2009 (www.isybislaw.ispan.waw.pl), opracowano 700 pełnych rekordów

Rok zakończenia: 2022

Dorobek naukowy uczonych z Instytutu Sławistyki PAN w spuściznach archiwalnych

Kierownik: dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN

Wykonawcy dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN, a następnie: dr Konrad Szamryk (od lutego do 29 czerwca), dr Michał Ceglarek (od 1 lipca do 30 września), dr Wiesław Gliński (od 3 października do 31 grudnia)

Wykonane prace: Opracowanie spuścizn: Jerzego Cetery, Samuela Fiszmana, Jerzego Ślizińskiego; zinwentaryzowanie map napisowych do *Atlasu gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny*; skatalogowanie nadbitek przekazanych przez Hannę Popowską-Taborską; sporządzenie części spisu tymczasowego do spuścizny Kwiryny Handke; napisanie artykułu o materiałach Samuela Fiszmana (Dorota K. Rembiszewska, Konrad Szamryk) oraz artykułu o bazie danych do *Atlasu gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny* (Wiesław Gliński).

Osiągnięty efekt: zespoły archiwalne, artykuły

Rok zakończenia: 2018

Wkład Wielkopolski w polskich badaniach slawistycznych w XIX-XX w.

Kierownik: dr Wojciech Mądry

Wykonane prace: Przekazanie napisanej monografii pt. „Władysław Kowalenko 1884-1966 badacz dziejów dawnej Słowiańszczyzny na lądzie i na morzu” do Sławistycznego Ośrodka Wydawniczego.

Osiągnięty efekt: monografia przekazana do druku w wydawnictwie Instytutu Sławistyki PAN

Rok zakończenia: 2018

Od słowiańskiej meganauki do slawistycznej metanarracji. Z dziejów polskich badań slawistycznych w XX w.

Kierownik: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr Anna Boguska, dr Ewelina Drzewiecka, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz, prof. dr hab. Ryszard Grzesik, dr Damian Kubik, mgr Anna Kurowicka, dr Dorota Leśniewska, dr Wojciech Mądry, dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN, dr Dorota Pazio-Włazłowska, mgr Ewa Serafin-Prusator, dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN, dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk i inni

Wykonane prace: Odbywanie cyklicznych comiesięcznych seminariów naukowych zespołu; wygłoszenie na seminarium referatu „Józef Obrębcki jako slawista. Metody badania biografii uczonego” (18 maja 2018); wygłoszenie referatu (wspólnie z K. Szymaniak) „Między JIWO a Uniwersytetem Stefana Batorego. Joachim/Chaim Chajes (1902 – ?) – niesłusznie zapomniany etnograf z Wilna” na konferencji „Etnografia żydowska”

Przewidywane efekty: opracowanie dokumentacji źródłowej oraz cykl artykułów monograficznych i interpretacyjnych, monografie, zarys wniosku grantowego

Rok zakończenia: 2021

Zakończone granty

Rozbudowa, utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa slawistycznego iSybislaw oraz upowszechnienie rezultatów prac nad bazą iSybislaw

Kierownik projektu: dr Paweł Kowalski

Wykonawcy: Marcin Fastyn, Jakub Banasiak, Radosław Kaleta, Maria Przastek-Samokowa, Zenon Mikos, Jauhenia Volkava, Oksana Ostapczuk, Evgeniia Karpilovska, Julia Romaniuk, Alla Taran, Anja Pohontsch, Julia Behylova, Jana Papcunova, Marek Stanojević

Numer projektu: 695/P-DUN/2017

Okres realizacji: 2017-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (DUN)

Wykonane prace: Opracowanie formalne i merytoryczne dokumentów w systemie informacyjno-wyszukiwawczym iSybislaw; rozbudowa wielojęzycznych zasobów słów kluczowych systemu

Osiągnięty efekt: rozbudowa bazy danych iSybislaw

Rozbudowa internetowego repozytorium tekstów naukowych (rozpraw doktorskich, autoreferatów, recenzji, książek i preprintów innych prac oraz materiałów audiowizualnych) z zakresu światowej slawistyki i dziedzin pokrewnych „iReteslaw”

Kierownik projektu: dr Paweł Kowalski

Wykonawcy: mgr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Dorota Leśniewska

Numer projektu: 695/P-DUN/2017

Okres realizacji: 2017-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (DUN)

Wykonane prace: Systematyczne rozszerzanie zbioru dokumentów w repozytorium iReteslaw o nowe materiały cyfrowe

Osiągnięty efekt: rozbudowa repozytorium iReteslaw

IV. GRANTY

1. GRANTY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI AFILIOWANE W IS PAN

Granty zakończone

Liczba: 3

Kierownik projektu: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Tytuł projektu: *Przetwarzanie miejsc pamięci. Niemieckie pomniki ku czci poległych na terenie dawnej rejencji koszalińskiej*

Numer projektu: 2017/01/X/HS3/01063

Kwota: 14 745

Okres realizacji: 2017-2018

Typ konkursu: MINIATURA

Efekt: kwerenda, artykuły

Kierownik projektu: prof. dr hab. Viara Maldjewa

Tytuł projektu: *Konfrontacja słowotwórcza języków bałkańskich*

Numer projektu: 2013/09/B/HS2/02778

Wykonawcy: dr Artur Karasiński, dr hab. Anna Cychnerska, dr Tomasz Cychnerski

Kwota: 390 484

Okres realizacji: 2014-2018

Typ konkursu: OPUS

Efekt: komputeropis monografii

Kierownik projektu: dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach (XVIII-XXw.)*

Wykonawcy: dr hab. Dorota Gil, prof. UJ, prof. dr hab. Lech Miodyński, prof. Nina Dimitrova, dr hab. Celina Juda, prof. UJ, dr Anna Boguska, dr Ewelina Drzewiecka, dr Agata Jawoszek-Goździk, dr Damian Kubik, dr Jasmina Šuler-Gajos, dr Agnieszka Aysen

Kaim, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, dr Katarzyna Sudnik oraz Roxane Argyropoulos, Catherine Brégianni, Ida Ciesielska, Marta Cmiel-Bażant, Paulina Dominik, Agnieszka Aysen Kaim, Leonidas Kallivretakis, Evangelos Karamanolakis, Michael Konaris, Przemysław Kordos, Konrad Kuczara, Ikaros Mantouvalos, Polyxeni Marinou, Efthymios Nikolaidis, Niketas Siniosoglou, Dimitrios Stamatopoulos, Alexandra Sfoini, Ilias Wrazas
Kwota: 1 351 814

Okres realizacji: 2015-2018

Typ konkursu: OPUS

Efekt: komputeropis zredagowanych haseł do *Leksykonu idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach* na dalszych etapach przeznaczony do publikacji na platformie cyfrowej (ponad 2,5 tysiąca znormalizowanych stron)

Granty w trakcie realizacji

Liczba: 8

Kierownik projektu: prof. dr hab. Wojciech Burszta

Tytuł projektu: *Etnografia pamięci PRL-u. Kultura codzienności Polski powojennej 1956-1989*

Numer projektu: 2016/21/B/HS3/03707

Wykonawcy: dr hab. Mirosław Pęczak, dr Anna Jawor, dr Piotr Zańko, dr Michał Rauszer

Kwota: 336 469

Okres realizacji: 2017-2020

Typ konkursu: OPUS

Przewidywany efekt projektu: raport z badań, komputeropis monografii w języku polskim i angielskim

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Kontakt języków i konflikt kultur. Zdobywanie kompetencji językowych i tworzenie się tożsamości kulturowej na przykładzie uczniów Łużyckiego Gimnazjum w Budziszynie (Łużyce Górne)*

Wykonawcy: dr Cordula Ratajczak

Numer projektu: 2016/21/B/HS2/00001

Kwota: 303 698

Okres realizacji: 2017-2020

Typ konkursu: OPUS

Przewidywany efekt projektu: cykl artykułów, komputeropis monografii

Kierownik projektu: dr Katarzyna Glinianowicz

Tytuł projektu: *Wiedza – władza – rozkosz. Seksualność w polskiej i ukraińskiej prozie galicyjskiej przełomu XIX i XX wieku*

Numer projektu: 2016/20/S/HS2/00584

Opiekun naukowy: dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

Kwota: 416 974

Okres realizacji: 2016-2019

Typ konkursu: FUGA

Przewidywany efekt: cykl artykułów, komputeropis monografii

Kierownik projektu: dr hab. Katarzyna Wrześcińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Kategoria „rasy” w myśli polskiej do 1918 roku. Źródła – wyobrażenia – konteksty*

Wykonawcy: dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

Kwota: 184 488

Okres realizacji: 2017-2020

Typ konkursu: OPUS

Przewidywany efekt projektu: komputeropis monografii

Kierownik projektu: prof. dr hab. Irena Sawicka

Tytuł projektu: *Fonetyka i fonologia języka macedońskiego*

Wykonawcy: dr Branislav Gerazov, dr hab. Anna Cychnerska, mgr Agata Trawińska, prof. dr Veselinka Labroska

Kwota: 360 013

Okres realizacji: 2018-2020

Typ konkursu: OPUS

Przewidywany efekt projektu: komputeropis w dwóch tomach: 1. Fonetyka i fonologia segmentalna, 2. Fonetyka i fonologia suprasegmentalna

Kierownik projektu: prof. dr hab. Anna Zielińska (zespół polski), prof. Björn Hansen (zespół niemiecki)

Tytuł projektu: *Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych*

Wykonawcy: zespół polski: dr Irena Prawdżic, dr Barbara Jańczak, dr Anna Jorroch, dr hab. Felicja Księżyk; zespół niemiecki: Aneta Bučkova, MA, Carolin Centner, MA, Roman Fisun, MA, Prof. Marek Nekula

Kwota: 1 164 810

Okres realizacji: 2018-2021

Typ konkursu: BEETHOVEN

Przewidywany efekt projektu: korpus językowy niemiecko-polskiego bilingwizmu dostępny on-line oraz publikacje

Kierownik projektu: dr Agnieszka Aysen Kaim

Tytuł projektu: *Przypadkowy bohater. Studium dwukulturowości w skali mikrohistorycznej*

Numer projektu: 2018/02/X/HS3/01065

Wykonawcy: dr Agnieszka Aysen Kaim

Kwota: 16 047

Okres realizacji: 2018-2019

Typ konkursu: MINIATURA

Przewidywany efekt projektu: artykuł

Kierownik projektu: mgr Karina Stempel-Gancarczyk

Tytuł projektu: *Proces zanikania języka na podstawie badań gwar polskich na Bukowinie rumuńskiej*

Numer projektu: 2018/28/T/HS2/00055

Wykonawcy: mgr Karina Stempel-Gancarczyk

Kwota: 74 441

Okres realizacji: 2018-2019

Typ konkursu: ETIUDA

Przewidywany efekt projektu: staż w zagranicznym ośrodku naukowym, praca doktorska

Granty przyznane (umowa w 2019 roku)

Liczba: 1

Kierownik projektu: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

Tytuł projektu: *Pogrom krakowski 11 sierpnia 1945 na tle porównawczym*

Numer projektu: 2018/29/B/HS3/01435

Wykonawcy: prof. Joanna Tokarska-Bakir

Kwota: 944 369

Okres realizacji: 2018-2023

Typ konkursu: OPUS

Przewidywany efekt projektu: książka

2. GRANTY W RAMACH NARODOWEGO PROGRAMU ROZWOJU HUMANISTYKI MNISW AFILIOWANE PRZY IS PAN

Granty zakończone

Liczba: 2

Kierownik projektu: dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy (z lat 1532 i 1534) – wersja polsko-łacińska*

Numer projektu: 11H 12 0278 81

Wykonawcy: dr Arleta Łuczak, dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN

Kwota: 400 000

Okres realizacji: 2012-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Efekt: 2 publikacje w postaci wydruków komputerowych, które będą wydane w IS: 1) Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy; 2) Reguła II Zakonu Św Franciszka i polskie glosy Bartłomieja z Bydgoszczy.

Kierownik projektu: dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego*

Numer projektu: 1bH 15 0354 83

Wykonawcy: dr Magdalena Pokrzyńska, prof. dr hab. Lech Suchomłynow, mgr Karina Stempel-Gancarczyk, mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda, mgr Pavlo Levchuk

Kwota: 1 305 257

Okres realizacji: 2015-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Efekt: monografia w formie drukowanej oraz w iReteslawie wraz z plikami dźwiękowymi

Granty w trakcie realizacji

Liczba: 6

Kierownik projektu: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Tytuł projektu: *Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3; Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie*

Numer projektu: 11H 16 0195 84

Wykonawcy: dr hab. Anna Kotłowska, dr Wojciech Mądry, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz, dr Adrien Quéret-Podesta

Kwota: 1 454 034

Okres realizacji: 2017-2022

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Przewidywany efekt: publikacja on-line i drukowana zawierająca ekscerpty kronik węgierskich

Kierownik projektu: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Słownik prasłowiański. tom XI (wersja cyfrowa)*

Numer projektu: 11H 16 0266 84

Wykonawcy: dr Tomasz Kwoka, mgr Szymon Pogwizd, dr Beata Raszewska-Żurek, mgr Paweł Swoboda, mgr Artur Zwolski

Kwota: 750 846

Okres realizacji: 2017-2022

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Przewidywany efekt: publikacja on-line tomu XI *Słownika prasłowiańskiego*

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na język angielski i publikacja w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang książki: „Jak mówić do Pana Boga? Wielojęzyczność katolików na Białorusi na przełomie XX i XIX wieku”*

Nr projektu: 21H 16 0050 84

Kwota: 47 235

Okres realizacji: 2017-2019

Przewidywany efekt: monografia w języku angielskim

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na j. angielski pracy „Ludowe stereotypy obcowania świata i zaświatów w języku i w kulturze polskiej (The linguistic and cultural stereotypes of interaction between the world and the extraterrestrial reality in the Polish rural society)*

Nr projektu: 21H 16 0051 84

Kwota: 68 325

Okres realizacji: 2017-2019

Przewidywany efekt: monografia w języku angielskim

Kierownik projektu: prof. dr hab. Anna Zielińska

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na język niemiecki i publikacja w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang książki: Mowa pogranicza. Studium o językach i tożsamościach w regionie*

lubuskim”

Nr projektu: 21H 16 0051 84

Kwota: 75 686

Okres realizacji: 2017-2019

Przewidywany efekt: monografia w języku niemieckim

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na język angielski i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang monografii „Nikt za nas tego nie zrobi. Praktyki językowe i kulturowe młodych aktywistów mniejszości językowych Europy”*

Numer projektu: H21/86/2018

Kwota: 90 162

Okres realizacji: 2018-2020

Przewidywany efekt: monografia w języku niemieckim

3. GRANTY W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW

Granty zakończone

Liczba: 3

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Zawadzka

Tytuł projektu: *The interdependencies between dominant – minority group discourses in Central-Eastern Europe after 1989. A critical approach*

Wykonawcy: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Zawadzka

Kwota: 10 945 EUR

Okres realizacji: 2016-2018

Jednostka finansująca: ERSTE Foundation, WUS Austria

Efekt: seminarium dla doktorantów, publikacja monograficznego numeru czasopisma „Adeptus”

Kierownik projektu: dr Paweł Kowalski

Tytuł projektu: *Rozbudowa, utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa sławistycznego iSybislaw oraz upowszechnienie rezultatów prac nad bazą iSybislaw*

Wykonawcy: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Komisja Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów, dr Marcin Fastyn

Okres realizacji: 2017-2018

Jednostka finansująca: DUN, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Fundacja Sławistyczna

Kierownik projektu: dr Paweł Kowalski

Tytuł projektu: *Rozbudowa internetowego repozytorium tekstów naukowych (rozpraw doktorskich, autoreferatów, recenzji, książek i preprintów innych prac oraz materiałów audiowizualnych) z zakresu światowej sławistyki i dziedzin pokrewnych „iReteslaw”*

Wykonawcy: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, mgr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Dorota Leśniewska, mgr Piotr Otręba

Okres realizacji: 2017-2018

Jednostka finansująca: DUN, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Fundacja Sławistyczna

Inne granty realizowane w IS PAN

Liczba: 4

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Cordula Ratajczak

Tytuł projektu: *Sustaining Minoritized Languages in Europe*

Wykonawcy: Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Cordula Ratajczak, Alena Paulik, Gregor Kliem

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: Smithsonian Institute – Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage

Afiliacja: Projekt funkcjonuje na zasadzie stypendium na badania przyznanego wykonawcom, nie posiada afiliacji. Artykuły opublikowane w ramach projektu mogą być afiliowane w IS PAN

Kierownik projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Tytuł projektu: *Wydanie w języku chorwackim w wydawnictwie Instytutu Etnologii i Folklorystyki w Zagrzebiu monografii „Sztuka marginesów. Chorwacki plakat polityczny”*

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Edukacji Republiki Chorwacji.

Okres realizacji: 2018-2019

Afiliacja: IS PAN

Kierownik projektu: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Јузеф Обрембски – „Македонија” Научна обработка и публикација на етнографската документација и монографските трудови на Јузеф Обрембски поврзани со македонскиот регион Порече*

Wykonawcy: Anna Engelking, Joanna Rękas, Ilija Upalevski

Okres realizacji: 2018-2020

Jednostka finansująca: Фондација „Трифун Костовски“ w Skopju, Macedonia

Afiliacja: Fundacja Slawistyczna

Kierownik projektu: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Slawistyczny dorobek przedwojennej etnologii polskiej online. Weryfikacja, opracowanie naukowe i upowszechnienie w otwartym dostępie nieznanej dokumentacji Józefa Obrębskiego z Macedonii sporządzonej w latach 1930.*

Wykonawcy: Anna Engelking, Joanna Rękas, Ilija Upalevski

Okres realizacji: 2018-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Działalność Upowszechniająca Naukę

Afiliacja: Fundacja Slawistyczna

4. KONTRAKTY W RAMACH PROGRAMÓW RAMOWYCH UE

Granty realizowane

Liczba: 3

Kierownik projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Tytuł projektu: *Między Wschodem a Zachodem. Zwiększenie potencjału Instytutu Sławistyki PAN jako prestiżowego ośrodka badań międzynarodowych*

Wykonawcy: dr Karolina Ćwiek-Rogalska, dr Dorota Dobrzyńska, mgr Marzena Maciulewicz

Okres realizacji: 2018-2020

Kwota: 209 708

Okres realizacji: 2018-2020

Jednostka finansująca: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Program Welcome to Poland, PO WER, UE Europejski Fundusz Społeczny

Efekt: kursy językowe i warsztaty dla pracowników IS PAN, wzrost widoczności repozytoriów, publikacji IS PAN oraz 8 czasopism wydawanych w trybie open access, nowa strona internetowa IS PAN (w dwóch wersjach językowych), dostęp do publikacji zagranicznych online

Kierownik projektu: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *CLARIN ERIC – European Research Infrastructure Consortium: Common Language Resources and Technology Infrastructure*

Wykonawcy: dr Maksim Duškin, dr hab. Danuta Roszko, dr Wojciech Sosnowski, dr Roman Tymoshuk

Okres realizacji: 2016-2021

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Interdyscyplinarne doktoranckie studia humanistyczne: pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej*

Wykonawcy: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Agata Jawoszek-Goździk (beneficjentami projektu są doktoranci IS PAN)

Okres realizacji: 2018-2023

Kwota: 807 015

Jednostka finansująca: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, PO WER, UE Europejski Fundusz Społeczny

5. WNIOSKI O FINANSOWANIE PROJEKTÓW BADAWCZYCH ZŁOŻONE DO RÓŻNYCH PODMIOTÓW

Liczba wniosków złożonych w konkursach grantowych w roku 2018: **26**

Liczba wniosków w rozpatrywaniu (wyniki zostaną ogłoszone w 2019 roku): **12**

Liczba wniosków złożonych w 2018 roku i zakwalifikowanych do finansowania w 2018 roku: **3**

- **Wykaz wniosków na projekty badawcze złożonych w konkursach Narodowego Centrum Nauki**

Konkurs BEETHOVEN CLASSIC 3 na polsko-niemieckie projekty badawcze z zakresu nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce oraz wybranych dyscyplin nauk ścisłych i technicznych, realizowane przez zespoły polsko-niemieckie

Tytuł projektu: *Język łużycki jako pomost między Słowianami a Niemcami na niemiecko-polsko-czeskim pograniczu: zachowanie języka mniejszościowego, postawy językowe i wzajemne rozumienie*

Kierownik projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dwóch wykonawców i jedna osoba na stanowisku *post-doc*

Konkurs OPUS 15 i 16 na projekty badawcze, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów

Tytuł projektu: *Antropologiczno-językowa konceptualizacja DUSZY w polskiej*

kulturze tradycyjnej

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN, dwóch wykonawców i jedna osoba na stanowisku *post-doc*

Tytuł projektu: *Ciało i dusza narodu. Wątki volkistowskie we wczesnej polskiej myśli narodowo-demokratycznej (1895-1918)*

Kierownik projektu: dr Claudia Marianna Snochowska-Gonzalez

Wykonawcy: dr Claudia Marianna Snochowska-Gonzalez, jeden stypendysta

Tytuł projektu: *Polisemia w terminologii – na przykładzie polskiej terminologii medycznej drugiej połowy XIX wieku*

Kierownik projektu: dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

Wykonawcy: dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

Konkurs SONATA 14 na projekty badawcze realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową posiadające tytuł doktora

Tytuł projektu: *Wizualne artykulacje oporu politycznego w Chorwacji i Serbii po roku 2000*

Kierownik projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Tytuł projektu: *Sekularyzacja i literatura. Elity intelektualne w Bułgarii wobec problemu religii (1892-1944)*

Kierownik projektu: dr Ewelina Drzewiecka

Konkurs MINIATURA 2 na pojedyncze działania naukowe

Tytuł projektu: *Aseksualność w literaturze fantastycznej – badania wstępne (decyzja 19.10.2018)*

Kierownik projektu: dr Anna Kurowicka

Tytuł projektu: *Przypadkowy bohater. Studium dwukulturowości w skali mikrohistorycznej*

Kierownik projektu: dr Agnieszka Aysen Kaim

Tytuł projektu: *Wizualne artykulacje protestów w Serbii i Chorwacji (2014-2017)*

Kierownik projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Konkurs PRELUDIUM 15 i 16 na realizację projektów badawczych przez osoby rozpoczynające karierę naukową nieposiadających tytułu doktora

Tytuł projektu: *Proces instytucjonalizacji getta ławkowego w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie w dwudziestoleciu międzywojennym.*

Kierownik projektu: mgr Natalia Judzińska (06.2018)

Tytuł projektu: *Proces instytucjonalizacji getta ławkowego na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie w dwudziestoleciu międzywojennym*

Kierownik projektu: mgr Natalia Judzińska (12.2018)

Konkurs ETIUDA 6 na stypendia doktorskie

Tytuł projektu: *Proces zanikania języka na podstawie badań gwar polskich na Bukowinie rumuńskiej*

Kierownik projektu: mgr Karina Maria Stempel-Gancarczyk

- **Wykaz wniosków złożonych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

Tytuł projektu: *Współczesna polszczyzna na Łotwie. Ginące dziedzictwo polskiej mniejszości cz. 1*

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Krajobraz kulturowy na pograniczach polsko-słowiańskich: materialne i niematerialne formy regionalnego dziedzictwa narodowego*

Kierownik projektu: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Tytuł projektu: *Edycja wielkopolskich ksiąg ziemskich z XIV i XV wieku*

Kierownik projektu: dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN (03.2018)

Tytuł projektu: *Edycja wielkopolskich ksiąg ziemskich z XIV i XV wieku*

Kierownik projektu: dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN (10.2018)

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na język angielski i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang monografii „Herezja Judasza w kulturze (po)nowoczesnej: studium przypadku”*

Kierownik projektu: dr Ewelina Drzewiecka

Tytuł projektu: *Multimedialny leksykon gwar kujawskich,*

Kierownik projektu: dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Antropologiczno-językowa konceptualizacja Duszy w kulturze narodowej Polski w świetle dziedzictwa jej wschodnio- i zachodniosłowiańskich sąsiadów,*

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Na pograniczach – spuścizna językowo-kulturowa społeczności lokalnych Podlasia północnego, Suwalszczyzny i Małopolski południowo-wschodniej,*

Kierownik projektu: dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Polskie dziedzictwo językowe i kulturowe w materiałach do Niemieckiego atlasu językowego Georga Wenkera,*

Kierownik projektu: dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Przekład na j. polski opracowanie naukowe i wydanie monografii „Mitų ir poezijos žemė. Lietuva lenkų literatūroje” autorstwa Algisa Kalėdy*

Kierownik projektu: dr Małgorzata Kasner

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na język angielski i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang monografii „Zapamiętane w krajobrazie. Krajobraz czesko-niemieckiego pogranicza w czasach przemian”*

Kierownik projektu: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Tytuł projektu: *Krytyczna edycja dzienników i zapisków Emilii z Beniowskich Wróblewskiej z lat 1850-1886*

Kierownik projektu: dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN

Tytuł projektu: *Tłumaczenie na język polski i wydanie pism wybranych Wsiewołoda Meyerholda (1917-1939) w opracowaniu krytycznym*

Kierownik projektu: dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN

- **Wykaz wniosków złożonych w konkursach innych grantodawców**

Tytuł projektu: PO WER, *Między Wschodem a Zachodem. Zwiększenie potencjału Instytutu Sławistyki PAN jako prestiżowego ośrodka badań międzynarodowych*

Kierownik projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

6. UCZESTNICTWO W GRANTACH AFILIOWANYCH POZA INSTYTUTEM SŁAWISTYKI PAN

Liczba: 9

Kierownik projektu: dr Paweł Krupa

Tytuł projektu: *Wiktor Petrow – w stronę krytycznej nowoczesności. Tłumaczenie z języka ukraińskiego i edycja krytyczna wraz z opracowaniem naukowym pism Wiktora Petrowa (ps. W. Domontowycz, W. Ber; 1894-1969) w III tomach*

Wykonawcy: dr Paweł Krupa, dr Katarzyna Glinianowicz, dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN, mgr Przemysław Tomanek

Okres realizacji: 2017-2022

Jednostka finansująca: NPRH, MNiSW

Afiliacja: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego

Kierownik projektu: prof. dr hab. Ilona Czamańska

Pracownicy IS PAN: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Tytuł projektu: *Wołosi w europejskiej i polskiej przestrzeni kulturowej. Migracje – osadnictwo – dziedzictwo kulturowe*

Wykonawcy: prof. dr hab. Ilona Czamańska; dr Justyna Cząstka-Kłapyta; prof. dr hab. Jarosław Dudek; prof. dr hab. Ryszard Grzesik; prof. dr hab. Grzegorz Jawor; dr Tomasz Klimkowski; dr Piotr Kłapyta; dr hab. Anna Kotłowska; dr hab. Ewa Kocój; prof. dr hab. Mirosław Leszka; dr Kirył Marinow; mgr Paweł Michalak; dr hab. Krzysztof Nowak; prof. dr hab. Ewa Nowicka-Rusek; dr Anna Oczko; dr hab. Jędrzej Paszkiewicz; dr Wojciech Sajkowski; mgr Anna Skowronek-Józefiak; mgr Miroslav Števík; dr hab, doc. Myrosław Wołoszczuk

Okres realizacji: 2015-2020

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Wydział Historyczny UAM

Kierownik projektu: prof. dr hab. Maryla Hopfinger-Amsterdamska

Pracownicy IS PAN: dr Elżbieta Janicka, dr Anna Zawadzka

Tytuł projektu: *Wobec Zagłady. Ku demitologizacji kategorii opisu 70*

Wykonawcy: dr Aranzazu Calderon Puerta, dr Katarzyna Chmielewska, dr Helena Datner, dr Elżbieta Janicka, mgr Ewa Koźmińska-Frejłak, dr Bożena Umińska-Keff, mgr Wojciech Wilczyk, dr Anna Zawadzka, dr Tomasz Żukowski

Okres realizacji: 2013-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Kierownik projektu: prof. dr hab. Paweł Dybel

Pracownicy IS PAN: mgr Anna Kurowicka

Tytuł projektu: *Dzieje polskiej psychoanalizy w kontekście kulturowym, literackim, polityczno-społecznym (1900-2013)*

Wykonawcy: dr hab. Ewa Kobylińska, dr hab. Bartłomiej Dobroczyński, dr Mira Marcinów, dr Katarzyna Walewska, dr Karolina Szymaniak, mgr Karina Bonowicz, mgr Anna Kurowicka, mgr Agnieszka Wróbel, mgr Olga Zakolska i in.

Okres realizacji: 2014-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Instytut Filozofii i Socjologii PAN

Kierownik projektu: dr hab. Helena Grochola-Szczepanek, prof. IJP PAN

Pracownicy IS PAN: mgr Szymon Pogwizd

Tytuł projektu: *Język mieszkańców Spisza. Korpus tekstów i nagrań gwarowych*

Wykonawcy: dr hab. Rafał L. Górski, prof. IJP PAN, dr phil Ruprecht von Waldenfels, mgr Michał Woźniak, mgr Szymon Pogwizd

Okres realizacji: 2015-2019

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Instytut Języka Polskiego PAN

Kierownik projektu: dr hab. Joanna Orska

Pracownicy IS PAN: dr Joanna Roszak

Tytuł projektu: *Nauka chodzenia. Świadomość późnonowoczesna w metapoetyckich wypowiedziach przedstawicieli polskiej neoawangardy lat 60. i 70. XX wieku*

Wykonawcy: dr Jakub Kornhauser, dr hab. prof. UWojciech Browarny, dr hab. Paweł Mackiewicz, dr Joanna Roszak i in.

Okres realizacji: 2014-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Kierownik projektu: prof. dr hab. Michał Głowiński

Pracownicy IS PAN: dr Anna Zawadzka

Tytuł projektu: *Komunizm – dzieje pojęcia w Polsce w latach 1944-1989. Interpretacje i sposoby użycia: literatura, kultura, społeczeństwo*

Wykonawcy: dr Anna Artwińska, dr Aranzazu Cálderón Puerta, dr Katarzyna Chmielewska, mgr Michał Czaja, dr Krzysztof Gajewski, prof. Michał Głowiński, dr Kajetan Mojsak, dr Katarzyna Mrozik, mgr Paweł Rams, dr Anna Sobieska, mgr Bartłomiej Starnawski, dr Grzegorz Wołowicz, dr Anna Zawadzka, dr Tomasz Żukowski

Okres realizacji: 2013-2018

Jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Instytut Badań Literackich PAN

Kierownik projektu: dr Tanja Schult

Pracownicy IS PAN: dr Anna Zawadzka

Tytuł projektu: *Making the Past Present: Public Perceptions of Performative Holocaust Commemoration in Israel, Germany, Poland, and Sweden since the year 2000*

Wykonawcy: dr Diana Popescu, dr Anna Zawadzka

Okres realizacji: 2015-2019

Jednostka finansująca: Swedish Research Council

Afiliacja: Stockholms Universitet

Kierownik projektu: Bartosz Baziński

Pracownicy IS PAN: Agnieszka Pluwak

Tytuł projektu: *SentiCognitiveServices – nowa generacja usług do automatyzacji marketingu i obsługi sieci społecznościowych oparta o metody sztucznej inteligencji*

Wykonawcy: Agnieszka Pluwak, pracownicy SentiOne, pracownicy naukowci AGH, pracownicy naukowci PWR

Okres realizacji: 2017-2020

Jednostka finansująca: NCBiR

Afiliacja: SentiOne, AGH, PWR

V. PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW IS PAN

1. MONOGRAFIE AUTORSKIE

1. **Maksim Duškin**, *Лингвистическая идея числительного в русских грамматиках XVIII–XIX веков* (w serii „Prace Slawistyczne. Slavica” – tom 143), Instytut Slawistyki PAN, ISBN 978-83-64031-81-6, Warszawa 2018, ss. 296.

W pracy przedstawiono analizę rozwoju koncepcji liczebnika w rosyjskich gramatykach XVIII–XIX w. Przedstawienie pojęcia liczebnika w pierwszych rosyjskich pracach gramatycznych różniło się od współczesnego. W gramatyce Wasilija Adodurowa z 1731 r. były one traktowane jak typ przymiotnika, który z kolei stanowił jeden z dwóch podstawowych typów „imienia”. W późniejszych pracach koncepcja liczebnika ulegała zmianom. W gramatyce Michaiła Łomonosowa (1755) liczebniki są grupą wyrazów należących do części mowy określanej jako „imię”, natomiast ich status wobec rzeczownika i przymiotnika (dwóch podstawowych typów imienia wyodrębnionych przez Łomonosowa) nie zostaje jednoznacznie ustalony. W niektórych pracach powstających po ukazaniu się gramatyki Łomonosowa liczebnik bywa traktowany jako imię związane z oznaczaniem liczby i należy albo do grupy przymiotników, albo do grupy rzeczowników. W części zaś prac liczebnikom przypisuje się dwojaki status. Na podstawie cech znaczeniowych liczebniki zostają wyodrębnione jako trzeci typ imienia (obok rzeczowników i przymiotników). Jednocześnie na podstawie cech gramatycznych stwierdza się, że należą one do grupy rzeczowników bądź przymiotników. Na początku XIX w. w gramatyce Iwana Ornatowskiego przedstawione zostaje rozumienie liczebnika jako odrębnej części mowy (oprócz liczebnika status części mowy otrzymują tu również rzeczowniki oraz przymiotniki). W niniejszej pracy zostają przeanalizowane zmiany kryteriów wyodrębniania liczebników i ich typów w języku rosyjskim, jak również proponowane w literaturze lingwistycznej rozwiązania problemu statusu liczebnika na tle innych rosyjskich wyrazów imiennych.

2. **Joanna Nowak**, *Piastuni dziejów. Wizerunki narodów europejskich w polskiej refleksji romantycznej* (w serii: Kultura na Pograniczach 12), Instytut Sławistyki PAN, ISBN 978-83-64031-73-1, Warszawa 2018, ss. 467.

W monografii zanalizowano wyobrażenia narodów europejskich, które w opinii polskich autorów piszących w pierwszej połowie XIX w. odegrały znaczącą rolę w dziejach Europy na przestrzeni wieków. Zgodnie z ówczesnym przekonaniem w następujących po sobie epokach historycznych najczęściej jeden naród pod wpływem różnych okoliczności nabierał szczególnego znaczenia, wyznaczając kierunek ogólnemu rozwojowi. Wspólnoty, wypełniając powierzone im misje stawały się „piastunami dziejów”, pełniącymi różnorodne, czasem nawarstwiające się funkcje: obrońców wolności, krzewicieli sztuk, cywilizatorów, przewodników ekonomicznych zmian czy inicjatorów umysłowych przeobrażeń. Podjęta rekonstrukcja sposobów ówczesnego myślenia pozwoliła na wyodrębnienie z całości zebranych źródeł dwóch ogólniejszych podejść w postrzeganiu narodów.

3. **Aleksander Smaliańczuk**, *Roman Skirmunt (1868-1939): życciapis hramadzianina Kraju*, Zmicier Kołas, ISBN 978-985-23-0016-2, 2018, ss. 700.

Życiorys Romana Skirmunta to zaproszenie do rozmowy o losie Białorusi i Polski w XX wieku, o ówczesnej roli „czynnika polskiego”, o relacjach między aspektem narodowym i społecznym w historii obu krajów, o dramacie litewskich i białoruskich Polaków w epoce etnokulturowego nacjonalizmu, o idei krajowej i krajowcach jako ostatnich obywatelach Wielkiego Księstwa Litewskiego, o ich poszukiwaniu nowej ojczyzny, jak również o historii szlachty Litwy historycznej w okresie radykalnych przemian społecznych. Jednocześnie jego biografia uzmysławia problem istoty idei białoruskiej i jej popularności, nasuwa pytania o jedność ruchu białoruskiego i rolę tzw. czynnika ludzkiego w politycznym i kulturalnym Odrodzeniu w XX wieku, a także o szanse wywalczenia niezależności Białorusi w 1918 roku i dołączenia tym samym do wspólnoty państw europejskich. Jako przyczyny jego odejścia z ruchu białoruskiego latem 1919 roku należy wskazać wzrost poparcia dla bolszewików w łonie ruchu oraz powstanie państwa polskiego. Niezależnie od dominacji wśród polskich elit poglądów

Narodowej Demokracji – co doprowadziło do traktatu ryskiego i podziału Białorusi, uważanego przez Skirmunta za zbrodnię polityczną – to z Polską wiązał największe nadzieje na normalizację życia w regionie i likwidację zagrożenia ze strony bolszewików. Jednakże na polskiej scenie politycznej właściciel Porzecza był postacią mało znaną. W okresie międzywojennym „Kraj” zawęził się dla Romana Skirmunta do obszaru Polesia, które stało się głównym obiektem jego troski.

4. **Joanna Tokarska-Bakir**, *Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego*. T. 1-2, Wydawnictwo Czarna Owca, ISBN 978-83-7554-936-2, 978-83-8015-851-1, Warszawa 2018, ss. 768, 807.

Dwutomowa publikacja *Pod klątwą. Portret społeczny pogromu kieleckiego* to mikrohistoryczny fresk, odsłaniający nieznane aspekty tytułowych wydarzeń z 4 lipca 1946 r. Książka stawia sobie dwa główne cele. Zadaniem tomu pierwszego, opartego na rozległej kwerendzie w Instytucie Pamięci Narodowej w latach 2013-2017 i innych archiwach, jest prezentacja społecznego kontekstu, w którym pogrom kielecki stał się możliwy: nastrojów, przekonań, światopoglądów, ścierających się w kieleckim życiu codziennym w drugim roku po wojnie. Celem tomu drugiego jest skompletowanie najważniejszych źródeł dokumentujących to zdarzenie, w tym wielu niepublikowanych zeznań Żydów ocalałych z pogromu. Pozwoliły one na zrekonstruowanie doświadczenia ofiar obłożonych w domu przy ul. Planty 7. W dalszej perspektywie zgromadzona w tomie dokumentacja umożliwiła skorygowanie dotychczasowych list ofiar. Dzięki protokołom przesłuchań z lat 40. i 90., dokumentom osobistym, prasowym i notarialnym, w książce zarysowano sylwetki osób składających się na kielecki tłum pogromowy i na ówczesne instytucje władzy. Analiza biografii aktorów zdarzenia odsłania zupełnie nieznaną nieideologiczną historię Polski oglądaną z perspektywy Kielc.

5. **Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, *Sztuka marginesów. Chorwacki plakat polityczny*, Instytut Sławistyki PAN, ISBN 978-83-65705-98-3, Warszawa 2018.

Monografia ta stanowi próbę refleksji nad strategiami wizualizacji najważniejszych idei politycznych w Chorwacji, przedstawionych na plakatach powstałych od początku XX w. do pierwszych dziesięcioleci XXI w. Punktem wyjścia rozważań jest założenie, że plakaty, których pojawienie się i rozwój są ściśle związane z dynamicznymi procesami gospodarczymi mającymi miejsce w drugiej połowie XIX w., stanowią nie tylko lustro zjawisk ekonomicznych, ale także pozwalają obserwować proces kształtowania się imaginariów społecznego i politycznego danej grupy. Symbole obecne na drukach ulotnych odnoszą się bowiem zarówno do kwestii doraźnych, jak i do charakterystycznych dla omawianej kultury idei modelowanych w procesach długiego trwania. Akcydenty są także plastycznym wyrazem czasu oraz epoki, w których powstają i z którymi pozostają w dialogu, wzajemnie na siebie wpływając. Monografia ta jest w polskiej kroatystyce kulturoznawczej pracą charakteryzującą się finezją interpretacji hybrydycznych tekstów kultury i metodologiczną inwencją, widoczną w funkcjonalnym zespoleńiu ikonograficzno-ikonologicznej perspektywy badawczej z perspektywą strukturalno-semiotyczną, najużyteczniejszą do wychycenia powiązań między znakami w wewnętrznej strukturze obrazu, a obydwie te optyki wyostrza podejście antropologiczne, najlepiej odsłaniające „sensotwórcze” interakcje wzajemne obrazów i odbiorców osadzonych w konkretnej przestrzeni kulturowej.

6. **Anna Jawor**, *Intymność cenzurowana. Panika moralna wokół rodziny na przykładzie rodzin nieheteronormatywnych w Polsce*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, ISBN 978-83-65390-16-5, Warszawa 2018.

Książka dotyczy paniki moralnej w odniesieniu do współczesnych przemian w obrębie życia rodzinnego ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji osób nieheteronormatywnych, których relacje rodzinne w percepcji większości polskiego społeczeństwa nie są za takie uznawane, a wręcz są postrzegane jako zagrożenie dla rodziny. W pracy pokazane zostało historyczno-antropologiczne zróżnicowanie rodziny, implikacje rewolucji obyczajowej, ale też technologicznej ostatnich kilkudziesięciu lat, w końcu sytuacja współczesnych polskich rodzin, w tym rodzin nieheteronormatywnych, na podstawie zastanych badań ilościowych i jakościowych. Na podstawie blisko tysiąca wypowiedzi odtworzony został dyskurs medialny dotyczący homorodzin. Dyskurs ten przyjmuje

postać paniki moralnej typu transformacyjnego, a więc takiego, który ma potencjał zmiany normatywnej w społeczeństwie.

2. MONOGRAFIE WSPÓŁAUTORSKIE

1. **Helena Krasowska**, Magdalena Pokrzyńska, Lech Aleksy Suchomłynow, *Świadectwo zanikającego dziedzictwa. Mowa polska na Bukowinie: Rumunia-Ukraina*, Instytut Sławistyki PAN, ISBN 978-83-64031-84-7, Warszawa 2018, ss. 384.

Książka jest jednym z efektów projektu *Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego*, zrealizowanego w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2015-2018. Książka składa się z trzech części. Poświęcona jest Polakom na Bukowinie, ich osadnictwu, rosnącej liczebności, działalności organizacji polskich, konkretnym miejscowościom zamieszkanym obecnie przez Polaków. Dokonano w niej nowatorskiej typologii gwar polskich na Bukowinie, podając ich charakterystykę gramatyczną, którą porównuje się z cechami gramatycznymi języka ogólnopolskiego. Drugi rozdział tej części opracowania dotyczy środowiska społecznego, w którym rozwijała się polska mowa, i uwarunkowań zewnętrznych oddziałujących na te procesy. Diagnostuje się po raz pierwszy również przyczyny zachowania lub utraty ciągłości językowej w badanych miejscowościach na Bukowinie. Wymieniono tu procesy i zjawiska, które można dostrzec w sferze świętowania Polaków w cyklu rocznym. Wszystkie części są bogato ilustrowane. Książka ta stanowi świadectwo kultury polskiej poza granicami kraju i przyczyni się do zachowania tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń, biorąc pod uwagę, że liczba Polaków na Bukowinie z każdym rokiem maleje, a najstarsze pokolenie, które jest świadectwem dziedziczenia kultury, umiera.

2. **Dorota K. Rembiszewska**, Janusz Siatkowski, *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe*, Wydawnictwo Wydziału Polonistyki UW, ISBN 978-83-65667-85-4, 2018, ss. 357.

Na książkę składa się zbiór studiów wyrazowych, który jest efektem kilkuletniej pracy nad leksyką pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego. Zainteresowanie tą problematyką oraz tym obszarem wynika z prac nad *Ogólnosłowiańskim atlasem językowym* i rozpatrywaniem wewnątrzsłowiańskich kontaktów językowych. Omówiono kilkanaście wyrazów charakterystycznych dla leksyki regionalnej i gwarowej obszaru Polski wschodniej, m.in. „brechać”, „chabor”, „hreczka”, „mielnik”, „mohorycz”, „odliga”, „oładki”, „wołoczebne”, „wołokita”.

3. **Irena Sawicka**, Anna Cychnerska, *Местото на македонската фонетика во рамките на словенскиот и балканскиот јазичен свет*, Macedońska Akademia Nauk i Sztuk, ISBN 9-786082-032269, Skopje 2018, ss. 210.

Monografia zawiera opis fonetyki dialektów macedońskich mający na celu wyznaczenie zakresu geograficznego poszczególnych zjawisk, wyznaczenie granic obszarów jednorodnych typologicznie oraz analizę konwergencji fonetycznych macedońsko-greckich i macedońsko-albańskich.

4. **Irena Sawicka**, Karolina Dargiel, *Struktura e rrokjes shqipe*, Akademia e shkencave dhe e arteve e Kosoves, ISBN 978-9951-615-82-2, Kosovo 2018, ss. 129.

Monografia zawiera opis struktur sylabicznych z jednej strony w standardzie albańskim, z drugiej zaś w dialektach albańskich (toskijskim, grgijskim i arbaresz), a także sformułowanie historii rozwoju struktur sylabicznych w języku albańskim.

5. **Wojciech Sosnowski**, Wioletta Gurdak, *Polskie czytanki cz. 2*, Kolegium Europejskie w Natolinie, ISBN 978-83-63128-25-8, Natolin 2018, ss. 150.

Polskie czytanki 2 to zbiór 27 oryginalnych tekstów do czytania i słuchania na poziomie B1. Zakres materiału gramatycznego tej publikacji to: przypadki; czasowniki ruchu; zaimki osobowe, dzierżawcze oraz wskazujące; aspekt czasownika w czasach przeszłym i przyszłym; stopniowanie przymiotników i przysłówków; tryb warunkowy; tryb rozkazujący i inne. Prawie wszyscy bohaterowie tej publikacji to postaci fikcyjne o wyrazistych cechach osobowościowych. Użytkownicy *Polskich czytanek 2* wybierają się wraz z ich bohaterami na Śląsk, poznają Kaszuby oczami Nowozelandczyka, jedzą z Duńczykiem w barze mlecznym w Białymstoku, próbują z Gruzinem dziwnego, polskiego jedzenia, idą do kina na film *Sztuka kochania*, grają w polskie planszówki, biorą udział w polskim weselu, objadają się pączkami w Tłusty Czwartek, spędzają święta z polską rodziną. Wszystkie materiały były przez ponad rok testowane podczas zajęć grupowych i indywidualnych, w grupach niesłowiańskich i słowiańskich.

3. TOMY POD REDAKCJĄ I WSPÓLREDAKCJĄ NAUKOWĄ PRACOWNIKÓW INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

1. **Ewelina Drzewiecka**, Danuta Sosnowska (red.), *The Experience of Faith in Slavic Cultures and Literatures in the Context of Postsecular Thought*, WUW, 2018.
2. **Ewelina Drzewiecka**, **Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, **Dorota Leśniewska** (red.), *Niekonwencjonalne historie instytucji slawistycznych* (w serii: Kultura na Pograniczach 15), Instytut Sławistyki PAN, 2018.
3. **Marcin Fastyn**, **Jakub Banasiak**, **Paweł Kowalski**, Zofia Rudnik-Karwatowa (red.), *Bibliografia prac językoznawczych z zakresu slawistyki*, Instytut Sławistyki PAN, forma publikacji – dokument elektroniczny dostępny online: www.isybislaw.ispan.waw.pl, Warszawa 2018.
4. **Ewa Golachowska**, **Dorota Pazio-Wlazłowska** (red.), *Wydarzenia – od traumy do euforii* (w serii: Kultura na Pograniczach 13), Instytut Sławistyki PAN, Warszawa 2018, ss. 181.
5. **Paweł Kowalski** (red.), *Z zagadnień informacji naukowej, terminoznawstwa i językoznawstwa* (w serii: Prace Sławistyczne, Slavica 144), Instytut Sławistyki PAN, 2018.

6. **Ewa Masłowska, Dorota Pazio-Wlazłowska, Joanna Jurewicz** (red.), *Antropologiczno-językowe wizerunki duszy w perspektywie międzykulturowej: t. 3: Aksjosfera duszy, dusza w aksjosferze*, Instytut Sławistyki PAN, 2018.
7. **Aleksander Smaliańczuk, Olena Kondratiuk** (red.), *Masawyja represji u SSSR u historycznej tradycji i kalektyunaj pamiaci*, Zmicer Kołas, 2018, ss. 608.
8. **Aleksander Smaliańczuk, Zdzisław Winnicki** (red.), *Znakomici Grodnianie przełomu XIX i XX w. Zasięg i skutki powstania styczniowego na Grodzieńszczyźnie - Ludzie powstania*, Wydawnictwo Prymat, 2018, ss. 204.
9. **Grażyna Szwat-Gyłybowa** (red.), *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach. XVIII–XXI w. Tom 1. Oświecenie. Religia. Racjonalizm* (w serii: Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach 1), Instytut Sławistyki PAN, Warszawa 2018, ss. 239.
10. **Grażyna Szwat-Gyłybowa** (red.), *Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach. XVIII–XXI wiek. Tom 2. Historia. Ewolucja. Rewolucja* (w serii: Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach 1), Instytut Sławistyki PAN, Warszawa 2018, ss. 236.

4. CZASOPISMA NAUKOWE WYDANE LUB WSPÓŁWYDANE PRZEZ INSTYTUT
SŁAWISTYKI PAN I ZAMIESZCZONE NA PLATFORMIE INTERNETOWEJ:
[HTTPS://ISPAN.WAW.PL/JOURNALS/INDEX.PHP](https://ispan.waw.pl/journals/index.php)

Wydane przez Instytut Sławistyki PAN:

- „Acta Baltico Slavica”, **redaktor naczelna: Zofia Sawaniewska-Mochowa**, nr 42 za 2018 rok: *Bałtyckie i słowiańskie konteksty (nie)pamięci*.
- „Slavia Meridionalis”, **redaktor naczelna Grażyna Szwat-Gyłybowa**, nr 18 za 2018 rok: *Zagadnienia morfoskładni bałkańskiej*.
- „Studia Litteraria et Historica”, **redaktor naczelna Joanna Tokarska-Bakir**, nr 7 za 2018 rok: *Totalne zaskoczenie inteligencji polskiej*.

Wydane we współpracy z Fundacją Sławistyczną:

- „Adeptus”, **redaktor naczelna Karolina Ćwiek-Rogalska**, nr 11 za 2018 rok: *Większości – mniejszości – subwersje*; nr 12 za 2018 rok: *„Fatalne ósemki” (nie tylko czeskiej) historii*.
- „Colloquia Humanistica”, **redaktor naczelna Jolanta Sujecka**, nr 7 za 2018 rok: *Against homogeneity. Transcultural and trans-lingual strategies in cultural production*.
- „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, **redaktor naczelny Wojciech Józef Burszta**, nr 50 za 2018 rok: *Dyskursy edukacji historycznej*.
- „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, **redaktor naczelna Mariola Jakubowicz**, nr 53 za 2018 rok.

Wydane we współpracy z Uniwersytetem Śląskim i Fundacją Sławistyczną:

- „Cognitive Studies | Études cognitives”, **redaktor naczelny Roman Roszko**, nr 18 za 2018 rok.

5. CZASOPISMA NAUKOWE POD REDAKCJĄ PRACOWNIKÓW INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN WYDANE PRZEZ INNE PODMIOTY

1. „Zeszyty Łużyckie”, redaktor **Nicole Dołowy-Rybińska**, nr 52 „Oblicza współczesnej sorabistyki”, Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej Uniwersytetu Warszawskiego
2. „Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo”, redaktor **Joanna Goszczyńska**, nr 8 „Biblioteka”, Instytut Literatury Polskiej, Wydział Polonistyki, Uniwersytet Warszawski
3. „Czas Kultury”, redaktor **Joanna Roszak**, nr 3, blok tematyczny „Edukacja na rzecz pokoju”, Stowarzyszenie Czasu Kultury

VI. NAGRODY PRYZNANE PRACOWNIKOM IS PAN

1. NAGRODY KRAJOWE ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej
- nagroda Fundacji Slawistycznej za debiut z dziedziny slawistyki

dr Konrad Matyjaszek

- II nagroda w konkursie im. Aliny Brodzkiej-Wald Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce
- III nagroda w konkursie im. Majera Bałabana Żydowskiego Instytutu Historycznego

dr Joanna Roszak

- Wyróżnienie im. Ireny Sendlerowej „Za naprawianie świata” Centrum Edukacji Obywatelskiej

prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

- medal honorowy za działalność naukową „Powstanie w getcie warszawskim” Stowarzyszenia Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej
- nagroda w zakresie historii kultury za książkę *Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego* I Wydziału Polskiej Akademii Nauk

2. NAGRODY ZAGRANICZNE ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

- dyplom uznania Ministra Spraw Zagranicznych i Europejskich Republiki Słowackiej za szczególne zasługi dla rozwoju przyjacielskich stosunków z Republiką Słowacką

prof. dr hab. Jolanta Sujecka

- Złoty Medal Blaže Koneski Macedońskiej Akademii Nauk i Sztuk

VII. UZYSKANE STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE

1. TYTUŁY NAUKOWE UZYSKANE PRZEZ PRACOWNIKÓW IS PAN

Tytuł profesora nauk humanistycznych uzyskała:

Jolanta Sujecka

Data uzyskania: 22.03.2018 r.

Placówka: Uniwersytet Warszawski

2. STOPNIE NAUKOWE UZYSKANE PRZEZ PRACOWNIKÓW IS PAN NADANE PRZEZ RADĘ NAUKOWĄ INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

Stopień doktora uzyskał:

Konrad Matyjaszek

Data uzyskania: 29.01.2018

Tytuł rozprawy: *Produkcja „przestrzeni żydowskiej” w miastach dawnej i współczesnej Polski*

Promotorka: dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

Promotorka pomocnicza: dr Elżbieta Janicka

Recenzenci: dr hab. Sławomir Kaprański, prof. UP w Krakowie, dr hab. Romana Kolarzowa, prof. UR

Dyscyplina: kulturoznawstwo

3. STOPNIE NAUKOWE UZYSKANE PRZEZ PRACOWNIKÓW IS PAN NADANE PRZEZ RADĘ NAUKOWĄ INNEGO PODMIOTU

Stopień doktora uzyskała:

Anna Kurowicka

Data uzyskania: 19.06.2018

Tytuł rozprawy: *Politics of Asexuality. A Critical Analysis of Discourses on Asexualities*

Promotor: prof. dr hab. Paweł Dybel

Recenzenci: dr hab. Dominika Ferens, prof. UW, dr hab. Tomasz Sikora, prof. UP w Krakowie

Placówka: Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego

Dyscyplina: kulturoznawstwo

Stopień doktora uzyskany przed 35. rokiem życia

4. STOPNIE NAUKOWE UZYSKANE PRZEZ DOKTORANTÓW IS PAN NADANE PRZEZ
RADĘ NAUKOWĄ INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

Stopień doktora uzyskali:

Agata Trawińska

Data uzyskania: 29.01.2018

Tytuł rozprawy: *Charakterystyka akustyczna realizacji miękkiego odpowiednika bezdźwięcznego okluzywu welarnego w polszczyźnie ogólnej*

Promotor: prof. dr hab. Irena Sawicka

Recenzenci: prof. dr hab. Piotra Łobacz, prof. dr hab. inż. Krzysztof Marasek

Dyscyplina: językoznawstwo

Wojciech Włoskowicz

Data uzyskania: 23.04.2018

Tytuł rozprawy: *Uzus toponimiczny. Zarys problematyki teoretycznej (na podstawie polskiej toponimii Huculszczyzny)*

Promotor: prof. dr hab. Ewa Wolnicz-Pawłowska

Recenzenci: dr hab. Urszula Bijak, prof. IJP PAN, dr hab. Ewa Gruszczyńska

Dyscyplina: językoznawstwo

Stopień doktora uzyskany przed 35. rokiem życia

VIII. OTWARTE PRZEWODY DOKTORSKIE

1. PRZEWODY DOKTORSKIE OTWARTE PRZEZ RADĘ NAUKOWĄ INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda

promotor: prof. dr hab. Anna Zielińska

promotor pomocniczy: dr Anna Żebrowska

tytuł pracy doktorskiej: *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa, 10.10.2016

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Jakub Banasiak

promotor: dr hab. Julia Mazurkiewicz-Sułkowska

tytuł pracy doktorskiej: *Procesy nominalizacyjne w zdaniach wyrażających relację przyczynowo-skutkową: na materiale języka polskiego i bułgarskiego*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa, 19.06.2017

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Bartosz Cemborowski

promotor: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

promotor pomocniczy: dr Błażej Osowski, UAM

tytuł pracy doktorskiej: *Prestiż i funkcjonowanie gwar wielkopolskich w przestrzeni medialnej*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa 19.06.2017

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Patrycja Cieśla

promotor: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Słownictwo związane z bronią i uzbrojeniem używane na ziemiach polskich w poszczególnych okresach rozwoju polszczyzny*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa 23.04.2018

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Krzysztof Czyżewski

promotor: dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Medea. Mit pogranicza*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa, 30.01.2017

dyscyplina: kulturoznawstwo

mgr Agnieszka Gotówka

promotor: dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN

promotor pomocniczy: dr Iwona Bielińska-Gardziel

tytuł pracy doktorskiej: *Stereotyp rodziny w gwarach góralskich*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa, 20.06.2016

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Michał Maurycy Mazurkiewicz

promotor: prof. dr hab. Wojciech Burszta

tytuł pracy doktorskiej: *Nacjonalizm w muzyce rockowej*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa 19.06.2017

dyscyplina: kulturoznawstwo

mgr Szymon Pogwizd

promotor: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Leksykalne i słowotwórcze zbieżności gwar wschodniostowackich z gwarami małopolskimi na tle historycznym*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa 23.04.2018

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Karina Stempel-Gancarczyk

promotor: dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Procesy zanikania języka na podstawie badań gwar polskich na Bukowinie rumuńskiej*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa 19.06.2017

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Joanna Maria Świątek

promotor: dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Artyści bałkańskiego kręgu kulturowego na światowym rynku sztuki w XXI wieku*

miejsce i data otwarcia przewodu: Warszawa, 19.06.2017

dyscyplina: kulturoznawstwo

2. PRZEWODY DOKTORSKIE PRACOWNIKÓW I DOKTORANTÓW INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN OTWARTE W PLACÓWKACH ZEWNĘTRZNYCH

mgr Aneta Daszuta

promotor: prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

tytuł pracy doktorskiej: *Strukturalizm Jana Mukařovskiego w kontekście nowoczesności*

miejsce i data otwarcia przewodu: Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, 2013

dyscyplina: literaturoznawstwo

mgr Tatsiana Kasataya

promotor: dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Евангельские христиане–баптисты в Белорусской ССР в 1944-1985 гг.: условия существования и деятельность (Ewangeliczni chrześcijanie-baptyści w Białoruskiej SRR w latach 1944-1985: warunki istnienia i działalność)*

miejsce i data otwarcia przewodu: Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Historii i Nauk Politycznych, 15.02.2018

dyscyplina: historia

mgr Pavlo Levchuk

promotor: prof. dr hab. Władysław T. Miodunka

tytuł pracy doktorskiej: *Trójjęzyczność ukraińsko-rosyjsko-polska Ukraińców niepolskiego pochodzenia*

miejsce i data otwarcia przewodu: Uniwersytet Jagielloński, Wydział Polonistyki, 2016

dyscyplina: językoznawstwo

mgr Aliaksandr Paharely

promotor: dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

tytuł pracy doktorskiej: *Социокультурные факторы формирования «морального сообщества» в прессе Белорусской христианской демократии в межвоенный период (Czynniki społeczno-kulturowe kształtowania się „wspólnoty moralnej” w świetle prasy Białoruskiej Chrześcijańskiej Demokracji okresu międzywojennego)*

miejsce i data otwarcia przewodu: Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Historii i Nauk Politycznych, 15.03.2018

dyscyplina: historia

XI. WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYM ŚRODOWISKIEM NAUKOWYM

1. WYKAZ WSPÓLNYCH PROJEKTÓW BADAWCZYCH W RAMACH PROTOKOŁÓW O WSPÓŁPRACY MIĘDZY PAN I ZAGRANICZNYMI AKADEMIAMI ORAZ INNYMI PLACÓWKAMI NAUKOWYMI W 2018 ROKU

Liczba: 25

Białoruś

Instytut Językoznawstwa im. Jakuba Kołasa NANB, Centrum Badań Białoruskiej Kultury, Języka i Literatury w Mińsku

- *Badania w zakresie dialektologii i leksykografii języka białoruskiego i polskiego* (dr Veranika Kurtsova, **dr Małgorzata Ostrówka**) – 2017-2019
- *Bibliografia językoznawstwa slawistycznego* (prof. dr hab. Hienadź Cychun, **dr Paweł Kowalski**) – 2017-2019
- *Badania nad motywacją semantyczną w języku białoruskim i polskim w ujęciu diachronicznym* (dr hab. Nikołaj Antropov, **dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN**) – 2017-2019
- *Białoruska i polska leksyka konfesyjna* (dr Irina Budzko, **dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN**) – 2017-2019

Bułgaria

Instytut Języka Bułgarskiego BAN w Sofii

- *Konfrontacja językowa bułgarskiej i polskiej frazeologii* (prof. Diana Blagoeva, **dr Wojciech Sosnowski**) – 2018-2020
- *Bibliografia online światowego językoznawstwa slawistycznego* (prof. dr hab. Miglena Mihaylova-Palanska, **dr Paweł Kowalski**) – 2018-2020

Instytut Literatury BAN w Sofii

- *Granice i pogranicza. Modele biblijne i ich inspiracje w średniowiecznych i nowoczesnych literaturach i kulturach południowosłowiańskich* (prof. dr hab. Ana Stoykova, **dr Ewelina Drzewiecka**) – 2018-2020

Centrum Cyrylometodejskie Bułgarskiej Akademii Nauk

- *Miasto wobec dynamiki kultury – refleksje i inspiracje południowosłowiańskich kultur i literatur od średniowiecza do ponowoczesności* (prof. dr hab. Slavia Barlieva, **dr hab. Grażyna Szwat-Gylybowa, prof. IS PAN**) – 2018-2020

Gruzja

Instytut Historii i Etnologii Uniwersytetu im. Ivane Javakhishvili w Tbilisi

- *Mniejszość polska w Gruzji* (prof. Vazha Kiknadze, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2018

Litwa

Instytut Języka Litewskiego Litewskiej Akademii Nauk

- *Pamiętniki, dzienniki i listy autorów dwujęzycznych z Litwy (XIX w. – 1. połowa XX w.)* (kontynuacja) (dr Vilija Sakalauskiene, **dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN**) – 2017-2019
- *Bałtyckie i słowiańskie dialekty i ich rozwój w perspektywie badań nad kontaktem językowym* (kontynuacja) (prof. dr hab. Danguolė Mikulėnienė, **dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN**) – 2017-2019
- *Polsko-litewskie zasoby lingwistyczne i możliwości ich cyfryzacji w świetle badań konfrontatywnych i leksykografii wielojęzycznej* (doc. dr Rolandas Kregždys, **dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN**) – 2017-2019

Instytut Litewskiej Literatury i Folkloru Litewskiej Akademii Nauk

- *Kultura pamięci Wilna we współczesnej literaturze polskiej i litewskiej (1990-2015)* (doc. dr Mindaugas Kvietkauskas, **dr Małgorzata Kasner**) – 2017-2019

Łotwa

Instytut Języka Łotewskiego w Rydze

- *Związki kulturowo językowe polsko-łotewskie i łotewsko-polskie* (kontynuacja) (dr hab. Anna Stafecka, **dr Małgorzata Ostrówka**) – 2018-2020

Macedonia

Macedońska Akademia Nauk i Sztuk, Skopje

- *Ciągłość i jej brak jako problem badawczy* (prof. dr Vitomir Mitevski, **dr hab. Jolanta Sujecka, prof. IS PAN**) – 2016-2018
- *Fonetyka i fonologia języka macedońskiego* (prof. Marjan Markovik, **prof. dr hab. Irena Sawicka**) – 2016-2019

Mołdawia

Narodowe Muzeum Historii Mołdawii Mołdawskiej Akademii Nauk, Kiszyniów

- *Polacy w Mołdawii: pamięć i współczesność* (dr Lilia Zabolotnaia, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2016-2018

Rumunia

Katedra Sławistyki Uniwersytetu w Bukareszcie

- *Polsko-rumuńskie leksykalne konfrontacje językowe* (prof. dr hab. Constantin Geambașu, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2016-2018

Serbia

Instytut Języka Serbskiego SANiS

- *Kluczowe pojęcia serbskiej i polskiej aksjofery w perspektywie ogólnosłowiańskiej* (dr Ivana Lazić-Konjik, **dr Dorota Pazio-Wlazłowska**) – 2017-2020

Słowacja

Instytut Językoznawstwa Ľ. Štúra Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie

- *Procesy globalizacyjne i domestykacyjne w językach słowiańskich na początku XXI w.* (dr Jana Wachtarczyková, **dr Paweł Kowalski**) – 2016-2018

Instytut Sławistyki Jana Stanisława Słowackiej Akademii Nauk

- *Polsko-słowacko-bułgarskie leksykalne konfrontacje językowe* (dr Mária Košková, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2016-2018

Ukraina

Instytut Językoznawczo-Informatyczny NANU, Kijów

- *Konfrontacja aktualnych procesów we współczesnym języku polskim i ukraińskim* (prof. Volodymyr Shirokov, **dr Wojciech Sosnowski**) – 2018-2020

Instytut Języka Ukraińskiego NANU, Kijów

- *Bibliografia online światowego językoznawstwa slawistycznego* (prof. Ievgeniia Karpilovska, **dr Paweł Kowalski**) – 2018-2020
- *Innowacje leksykalne, słowotwórcze i frazeologiczne we współczesnych językach słowiańskich* (prof. Ievgeniia Karpilovska, **dr Paweł Kowalski**) – 2018-2020

Instytut Narodoznawstwa NANU, Lwów

- *Polsko-ukraińskie związki kulturowe* (dr Lyudmila Bulhakova, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2018-2020

Wyjazdy za granicę pracowników Instytutu Sławistyki PAN w ramach wymiany bezdewizowej PAN

Liczba osób: **35**

Kraje: Białoruś, Bułgaria, Litwa, Łotwa, Macedonia, Mołdawia, Rumunia, Serbia, Słowacja, Ukraina (**10 krajów**).

Przyjazdy do Instytutu Sławistyki PAN w ramach wymiany bezdewizowej PAN

Liczba osób: **29**

Kraje, z których przyjechano: Białoruś, Bułgaria, Chorwacja, Macedonia, Mołdawia, Rumunia, Serbia, Słowacja, Szwecja, Ukraina (**10 krajów**).

Inne wyjazdy pracowników Instytutu Sławistyki PAN za granicę (np. konferencje, kwerendy, wykłady)

Liczba osób: **37**

Kraje: Austria, Białoruś, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Japonia, Kanada, Litwa, Łotwa, Macedonia, Mołdawia, Niemcy, Rosja, Rumunia, Serbia, Słowacja, Szwecja, Ukraina, USA, Wielka Brytania, Włochy (**26 krajów**)

2. NOWE TEMATY WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ NA LATA 2018-2020 ZŁOŻONE W BIURZE WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ PAN W 2018 ROKU

Liczba: 5

Mołdawia

Narodowe Muzeum Historii Mołdawii Mołdawskiej Akademii Nauk, Kiszyniów

- *Mniejszość polska w Mołdawii* (dr Lilia Zabolotnaia, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2019-2021

Rumunia

Katedra Sławistyki Uniwersytetu w Bukareszcie

- *Rumuni i Polacy: Tożsamość i wzajemne postrzeganie się* (prof. dr hab. Constantin Geambașu, **dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN**) – 2019-2021

Słowacja

Instytut Językoznawstwa Ľ. Štúra Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie

- *Nowe jakości i wartości we współczesnych językach słowiańskich* (dr Jana Wachtarczyková, **dr Paweł Kowalski**) – 2019-2021
- *Zbieżności i różnice w rozwoju semantycznym polskich i słowackich wyrazów pochodzenia prasłowiańskiego na tle leksyki słowiańskiej* (dr hab. Ľubor Králik, **mgr Szymon Pogwizd**) – 2019-2021

Instytut Sławistyki Jana Stanisława Słowackiej Akademii Nauk

- *Słowacko-polskie kontakty językowe i kulturowe* (prof. dr Katarína Žeňuchová, **dr Karolina Ćwiek-Rogalska**) – 2019-2021

3. WIZYTY STUDYJNE UCZONYCH Z ZAGRANICY W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH PAN

Instytut Etnologii i Folklorystyki w Zagrzebiu – Instytut Sławistyki PAN

organizatorka: **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**

- wizyta studyjna prof. Renaty Jambrešić Kirin (8 – 13 października)

- wizyta studyjna prof. Suzany Marjanić (26 listopada – 1 grudnia)

4. WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUTEM SLAWISTYKI PAN I ZAGRANICZNYMI PLACÓWKAMI NAUKOWYMI NA PODSTAWIE UMÓW MIĘDZY INSTYTUTAMI

Liczba: 6

Umowa o współpracy naukowej między **Instytutem Serbołużyckim (Serbski institut z. t. / Sorbisches Institut e. V., Budyšin/Bautzen (RFN))** i Instytutem Slawistyki PAN w Warszawie na lata 2014-2018. Instytut Serbołużycki i IS PAN współpracują w zakresie slawistyki ze szczególnym uwzględnieniem języka, literatury i kultury Serbów na Łużycach Górnych i Dolnych.

Umowa na czas nieokreślony między **Instytutem Etnologii Akademii Nauk Republiki Czeskiej** w Pradze i Instytutem Slawistyki PAN o wzajemnej współpracy na polu naukowym, wymianie informacji naukowych (w tym wybranych czasopism i publikacji).

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między **Przykarpackim Uniwersytetem Narodowym im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku** a Instytutem Slawistyki PAN. Umowa została podpisana w grudniu 2015 r.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między **Uniwersytetem Narodowym im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach** a Instytutem Slawistyki PAN. Umowa została podpisana w 2016 r.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między **Centrum Historii Miejskiej Europy Środkowo-Wschodniej we Lwowie** a Instytutem Slawistyki PAN. Umowa została podpisana w 2018 r.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między **Winnickim Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Michajła Kociubińskiego** w Winnicy a Instytutem Slawistyki PAN. Umowa została podpisana w 2017 r.

5. WSPÓŁPRACA PRACOWNIKÓW INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN Z ZAGRANICZNYMI
INSTYTUCJAMI NAUKOWYMI BEZ ZAWARTEGO FORMALNEGO POROZUMIENIA

Instytut Etnologii i Folklorystyki w Zagrzebiu

Kultura oporu w Chorwacji po roku 2000 – dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Institut Mirowoj Litieratury im. A.M. Gor'kogo RAN, Moskwa

Poezja rosyjska pierwszego trzydziestolecia XX wieku i sztuka: spojrzenie ze strony Polski i Rosji – dr hab. Grażyna Bobilewicz, prof. IS PAN

**Instytut Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk oraz Wydział Języków
Obcych i Regionoznawstwa Uniwersytetu im. M.W. Łomonosowa**

Bibliografia językoznawstwa sławistycznego – dr Marcin Fastyn

Instytut Litewskiej Literatury i Folkloru (Wilno, Litwa)

Bałtyckie i słowiańskie konteksty (nie)pamięci – dr Małgorzata Kasner

**Uniwersytet w Zagrzebiu oraz Zakład Języków i Literatur Słowiańskich
Uniwersytetu w Mariborze**

Bibliografia językoznawstwa sławistycznego – dr Paweł Kowalski

Białoruskie Archiwum Historii Mówionej

Kolektywizacja powojenna na Białorusi Zachodniej w relacjach jej mieszkańców – dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

6. PROGRAM ERASMUS+ W INSTYTUCIE SŁAWISTYKI PAN

W roku 2018 w Instytucie Sławistyki PAN odbyły się 3 wizyty w ramach programu Erasmus+, a cztery pracowniczki Instytutu przeprowadziły zajęcia za granicą:

Przyjazdy: 3

prof. Björn Hansen (Universität Regensburg, Niemcy): 7-13.01.2018

prof. Kristina Rutkovska (Vilnius University, Litwa): 11-15.09.2018

dr Daniel Cardoso (Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnologias, Portugalia):
3-7.12.2018

Wyjazdy: 4

prof. dr hab. Anna Zielińska (Universität Regensburg, Niemcy): 16-20.04.2018

dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN (Vilnius University, Litwa): 16-20.04.2018

prof. dr hab. Irena Sawicka (Sveučilište u Zagrebu, Chorwacja): 6.-11.05.2018

dr Karolina Ćwiek-Rogalska (Universität Leipzig, Niemcy): 7-11.05.2018

7. UDZIAŁ W GREMIACH NAUKOWYCH

Członkostwo w organizacjach naukowych krajowych

Komitety, Komisje, Rady PAN

Akademia Młodych Uczonych PAN (dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)

Komitet Nauk o Kulturze PAN (prof. dr hab. Wojciech Burszta, prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir, dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)

Komitet Nauk Etnologicznych PAN (prof. dr hab. Wojciech Burszta, dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN)

Komitet Słowianoznawstwa PAN (dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)

Komisja Bałkanistyki przy Oddziale PAN w Poznaniu (dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN, prof. dr hab. Ryszard Grzesik, prof. dr hab. Jolanta Sujecka)

Komisja Onomastyczna Oddział PAN w Poznaniu (dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN)

Komisja Sławistyczna przy Oddziale PAN w Poznaniu (prof. dr hab. Ryszard Grzesik)

Sekcja Dialektologiczna Komitetu Językoznawstwa PAN (dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN, dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN, dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN, prof. dr hab. Anna Zielińska)

Sekcja Etnolingwistyczna Komitetu Językoznawstwa PAN (dr Iwona Bielińska-Gardziel, dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN, dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN, prof. dr hab. Anna Zielińska)

Sekcja Onomastyczna Komitetu Językoznawstwa PAN (prof. dr hab. Jerzy Duma)

Rada Naukowa Instytutu Archeologii i Etnologii PAN (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN)

Rada Naukowa Instytutu Języka Polskiego PAN (prof. dr hab. Anna Zielińska)

Rada Programowa Przedstawicielstwa „Polska Akademia Nauk” w Kijowie (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN)

Międzynarodowy Komitet Słowistów

Komisja Badań Porównawczych nad Literaturami Słowiańskimi przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska, dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN)

Komisja Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr Marcin Fastyn, dr Paweł Kowalski, dr Jakub Banasiak)

Komisja Dialektologiczna przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN)

Komisja Etnolingwistyczna przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr Iwona Bielińska-Gardziel, dr Dorota Pazio-Wlazłowska, dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN)

Komisja Etymologiczna przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN: przewodnicząca)

Komisja Fonetyki i Fonologii przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (prof. dr hab. Irena Sawicka)

Komisja Historii i Kultury Bałkanów przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (prof. dr hab. Jolanta Sujecka: przewodnicząca, prof. dr hab. Irena Sawicka)

Komisja Ibero-Słowistyczna przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)

Komisja Języka Religijnego przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr Dorota Pazio-Wlazłowska)

Komisja Językoznawstwa Bałkańskiego przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (prof. dr hab. Irena Sawicka)

Komisja Słowotwórcza przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr Paweł Kowalski)

Komisja Socjolingwistyki przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN)

Komisja Wczesnych Dziejów Słowian przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (prof. dr hab. Ryszard Grzesik: przewodniczący, dr Wojciech Mądry)

Podmioty zagraniczne (układ alfabetyczny):

AATSEEL American Association of Teachers of Slavic and East European Languages (mgr Ewa Serafin-Prusator)

American Association for Slavic, East European and Euroasian Studies (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN, dr Anna Boguska, dr Ewelina Drzewiecka, dr Ewa Wróblewska-Trochumiuk)

Association of Nationalities Studies (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN)

Association for Polish-Jewish studies (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN)

Białoruskie Archiwum Historii Mówionej (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN: przewodniczący)

O Centro de Literaturas e Culturas Lusófonas e Europeias da Faculdade de Letras da Universidade de Lisboa (CLEPUL) (dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)

Centrum badań miejskich w Grodnie (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN)

European Association for Jewish Studies (prof. dr hab. Jolanta Sujecka)

European Association of Social Anthropologists (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN)

European Society for the History of Science (dr Ewelina Drzewiecka)

Forum Polsko-Czeskie przy MSZ (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska – wiceprzewodnicząca)

ICLLL Reviewing Committee (dr Agnieszka Pluwak)

Instytut Wielkiego Księstwa Litewskiego, Kowno (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN)

Internationale d'Etudes du Sud-Est Européen (AIESEE) (prof. dr hab. Jolanta Sujecka: przewodnicząca)

International Society for Dialectology and Geolinguistics (dr Małgorzata Ostrówka)

International Society for Iberian-Slavonic Studies CompaRes (dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN, dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)

Medieval Chronicle Society (prof. dr hab. Ryszard Grzesik)

Memory Studies Association (dr Karolina Ćwiek-Rogalska)

Mercator Research Centre (dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)

Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych (dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN)

Modern Language Association (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN)

Network for South Eastern European Jewish Studies (prof. dr hab. Jolanta Sujecka)

Polish Commission Of Balkan Culture And History (Association Internationale D'études Du Sud-Est Européen (AIESEE) (prof. dr hab. Jolanta Sujecka: przewodnicząca, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk)

Polish Institute of Arts and Science (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN)

Polish Studies Association (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN)

Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe (prof. dr hab. Ryszard Grzesik, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)

Polsko-Słowacka Komisja Nauk Humanistycznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz Ministerstwa Szkolnictwa RS (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska – przewodnicząca)

Polyslav - Association of Slavists (dr Anna Kisiel)

Rada Programowa rocznika „IberoSlavica” (dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN)

Research Network of Balkanology (prof. dr hab. Jolanta Sujecka)

Slavic Linguistics Society (dr Anna Kisiel)

Society of Biblical Literature (dr Ewelina Drzewiecka)
Spišský dejepisný spolok (prof. dr hab. Ryszard Grzesik)
Światowa Rada Badań nad Polonią (dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN)
The Societas Linguistica Europaea (dr Anna Kisiel)
Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Odrodzenie” w Berdiańsku (dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN)
Utopian Studies Society-Europe (dr Anna Boguska, dr Ewelina Drzewiecka)

Pracownicy Instytutu Sławistyki PAN są członkami następujących polskich stowarzyszeń, towarzystw naukowych, instytutów naukowych, rad naukowych oraz fundacji, a także innych gremiów (układ alfabetyczny):

Akademickie Centrum Badań Euroregionalnych
Centrum Białoruskich Studiów (UW)
Fundacja Gender Center
Fundacja Sławistyczna
Instytut Kaszubski
Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe
Łódzkie Towarzystwo Naukowe
Polski Instytut Antropologii
Polskie Towarzystwo Badań Teatralnych
Polskie Towarzystwo Białorutenistyczne
Polskie Towarzystwo Fonetyczne
Polskie Towarzystwo Historyczne
Polskie Towarzystwo Językoznawcze
Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze
Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Polskie Towarzystwo Numizmatyczne. Oddział w Poznaniu im. Józefa Kostrzewskiego
Polskie Towarzystwo Socjologiczne
Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Rada Naukowa Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW

Rada Naukowa Instytutu Literatury Polskiej UW
Rada Naukowa Polskiego Instytutu Studiów nad Sztuką Świata
Rada Programowa przy Instytucie Biografistyki Polonijnej
Stowarzyszenie Etyki Słowa
Stowarzyszenie Hispanistów Polskich
Stowarzyszenie im. Stefana Żeromskiego
Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza
Towarzystwo Naukowe Warszawskie
Towarzystwo Res Carpatica
Wydział Artes Liberales Uniwersytet Warszawski

X. REFERATY I WYKŁADY WYGŁOSZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW IS PAN NA KONFERENCJACH ZA GRANICĄ

1. REFERATY WYGŁOSZONE ZA GRANICĄ

Ogółem: **90** referatów pracowników wygłoszonych na międzynarodowych konferencjach za granicą

dr Agnieszka Aysen Kaim

- 5th World Congress for Middle Eastern Studies (WOCMES) Sewilla, 16-22.07.2018.

Referat: *The People of Two Cultures – Renegade Slavs and émigrés in the Ottoman Empire (16th–19th c.) - the issue of Islamization or transgression?*

mgr Jakub Banasiak

- Міжнародна наукова школа-семінар “Метамови словників різних типів: будова та застосування”, Kijów, 5-6.06.2018.

Referat: *Właściwości składniowe niespójnikowych wykładników relacji przyczynowo-skutkowej w języku polskim i bułgarskim w ujęciu leksykograficznym*

- Międzynarodowy Kongres Sławistów, Belgrad, 20-27 sierpnia 2018.

Referat: *„Metody i narzędzia optymalizacji systemu informacji bibliograficznej z zakresu językoznawstwa sławistycznego i Sybislaw”*

dr Anna Boguska

- ISIH 2018: Borders, Boundaries, Limits, St Andrews, 10-13.06.2018.

Referat: *Limits of understanding in different civilisations. Humanism – a Balkan case study*

- 19th International Conference of the Utopian Studies Society “In Search of New Harmonies”, Tarragona, 9-12.7.2018.

Referat: *In search of New Harmony on the Pacific. Milan Shufflay's idea of East as a future paradise*

- ASEEES Annual Convention, Boston, 06-09.12.2018.
Referat: *Cultural performance as a political activity. "Waiting for Godot" in Sarajevo – once again about Susan Sontag's war production*

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- Grenze – Gedächtnis – Friedhöfe, Praga, 26-27.09.2018.
Referat: *The Glory of Death? German war memorials after 1945*
- Zwischen nationalen und transnationalen Erinnerungsnarrativen, Ratyzbona, 23-25.11.2018.
Referat: *Long time of exposure. Spacetime(s) of memory in the newest Czech literature dealing with the expulsion of Czech Germans*

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- Language, Identity and Education in Multilingual Contexts, Dublin, 1.02-3.02.2018.
Referat: *Minority language and ethnic identity: is there a place for new Upper Sorbian speakers in Lusatia (Germany)?*
- Contested Languages in the Old World 3, Amsterdam, 3-4.05.2018.
Referat: *Languages and cultures in contact (?) What place for Upper Sorbian new speakers and learners in Lusatia (Germany)?*
- Minorities and Minority Languages in a Changing Europe, Strasburg, 18-19.05.2018.
Referat: *Udział w panelu "Minority Languages 2.0 - Digitalisation and other new Developments"*
- L'immersion: 40 ans d'expérience pour l'avenir de nos langues, Quimper, 23-24.03.2018.
Referat: *Diwan – l'école de la langue bretonne et du militantisme linguistique et culturel*
- The Eighth Cambridge Conference on Language Endangerment, Cambridge, 4.07.2018.

Referat: *Upper Sorbian language (re)vitalisation through education: when revitalisation strategies disregard the community's internal language maintenance policy*

dr Ewelina Drzewiecka

- 19th International Conference of the Utopian Studies Society "In Search of New Harmonies", Tarragona, 9-12.07.2018.

Referat: *Towards national harmony. Bulgarian struggle with a difference*

- 2018 Conference of the International Society for Intellectual History (ISIH) "Borders, Boundaries and Limits", St Andrews, 10-13.06.2018.

Referat: *Outsider – enemy – citizen: A history of humanists in Bulgaria*

- ASEES Annual Convention, Boston, 06-09.12.2018.

Referat: *(Ir)Religiosity–Performativity–Humanities: On the Case of Boyan Penev in Modern Bulgarian Culture*

- 2018 International Meeting, Helsinki, 30.07-3.08.2018.

Referat: *Bulgarian Parabiblical Tradition: When Modernity meets Orthodoxy*

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

- Род Скірмунтаў у эпоху сацыяльнай мадэрнізацыі грамадства на землях "гістарычнай Літвы" (XIX – XX ст.), Pińsk, 24-25.05.2018.

Referat: *„Poleszuk” nieoswojony. O funkcji stereotypu Poleszuka w polskim dyskursie kolonialnym okresu międzywojennego*

- Беларуска-польскія моўныя, літаратурныя і гісторыка-культурныя сувязі, Mińsk, 21-23.06.2018.

Referat: *Uczony w konfrontacji z polityką państwa. Przypadek Józefa Obrębskiego, badacza Polesia w II Rzeczypospolitej*

- „Staying, moving, settling”, 15th EASA Biennial Conference, Stockholm University, 14-17.08.2018.

Referat: *Between Polish and British academia and Macedonian fieldwork. Józef Obrębski and the first functionalist research of European village*

dr Marcin Fastyn

- «Метамови словників різних типів: будова та застосування», Київ, 5-6.06.2018.

Referat: *Metodologia aneksów słownikowych na przykładzie neologizmów S. Lema*

- Międzynarodowy Kongres Sławistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Metody i narzędzia optymalizacji systemu informacji bibliograficznej z zakresu językoznawstwa sławistycznego i Sybislaw*

dr Katarzyna Glinianowicz

- International MAG Convention "The Image of the Self", Andrey Sheptytsky Center Ukrainian Catholic University Lviv, Lwów, 27-29.06.2018.

Referat: *Can the Galician peasant be sexy? Representations of rustic sexuality in Galician prose at the turn of the 20th century*

dr hab. Ewa Golachowska

- Беларуская мова ў сферы sacrum: гісторыя і сучаснасць, Mińsk, 20.02.2018.

Referat: *Czym jest język religijny? Perspektywa socjolingwistyczna*

- Language in its Diversity, Ryga, 22-23.02.2018.

Referat: *Zróźnicowanie języka polskiego na Łotwie w XXI w.*

- XVI Międzynarodowy Kongres Sławistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Katolickie słownictwo religijne we współczesnym języku białoruskim*

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

- Międzynarodowy Kongres Sławistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Wschód i Zachód w dziewiętnastowiecznych koncepcjach historiozoficznych myślicieli słowackich*

prof. dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

- Unsettled 1968: Origins-Myth-Impact, Tybinga, 14-16.06.2018.

Referat: *Generation 1968 – 50 Years Later*

- Understanding Totalitarianism in Postmodern World. Lessons from Central European Philosophy, New Haven, 6.04.2018.

Referat: *Understanding Totalitarianism in Postmodern World. Lessons from Central European Philosophy*

- Association for Study of Nationalities World Convention, New York, 03.05.2018.

Referat: *Polish Memory Law*

- Contested Europes: legacies, legitimacies and (dis)integration, Sztokholm, 29-30.11.2018.

Referat: *1968: a Fluid Event*

- Tamizdat: Publishing Russian Literature in the Cold War, New York, 10-11.12.2018.

Referat: *Poland in Paris*

dr hab. Lilla Grzelak, prof. IS PAN

- Fourteenth International Slavic Studies Conference. The Stereotype in the Slavic Languages, Literatures and Cultures, Sofia, 26–28.04.2018.

Referat: *Perspektywa wyznaniowa w kreowaniu stereotypu Bułgara*

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Słowiańszczyzna i Zachód Europy w dyskusjach intelektualistów południowosłowiańskich przełomu wieków XIX i XX. Pomiędzy dialogiem a negacją*

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

- Between Three Seas: Borders, Migrations, Connections. The Third Biennial Conference of the Medieval Central Europe Research Network, Zagrzeb, 12-14.04.2018.

Referat: *Did the Polish-Hungarian border close to Esztergom exist?*

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Biblická veža Babel a antickí ľudia. Hľadanie vlastných predkov v stredoveku*

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Etnogeneza Słowian w polskich kronikach średniowiecznych*

dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

- Komparativnoslavističke lingvokulturalne teme KOMPAS, Zagrzeb, 9-11.02.2018.
Referat: *Z badań nad leksyką prasłowiańską*
- Международная конференция русистов в Барселонском университете, Barcelona, 20.06-22.06.2018.
Referat: *Место русского языка в цифровой версии многоязычного словаря славянских языков*
- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.
Referat: *Ze słowotwórstwa prasłowiańskiego – analiza przymiotników psł. z sufiksem –ръ*
- Česká diachronní lexikografie 1968–2018. 50 let Staročeského slovníku, Praga, 13.09.2018.
Referat: *Staročeský slovník w pracy etymologów*
- Российская академическая лексикография: современное состояние и перспективы развития, Sankt Petersburg, 3-5.10.2018.
Referat: *Исторические словари в начале двадцать первого века*
- «Славянский мир: язык, литература, культура», Moskwa, 28-29.11.2018.
Referat: *Русск. крупный, польск. krępy – представители одной или разных языковых семей?*

dr Elżbieta Janicka

- Holocaust Memory in Contemporary Poland and Israel. The Challenge From Right-Wing Regimes, Amherst, 27.04.2018.
Referat: *Identity Panic: Counter-narratives of the Holocaust and their Institutionalization Beyond Political Cleavages (the Case of Poland)*
- Lessons and Legacies XV: The Holocaust: global perspectives and national narratives, St. Louis, Missouri, 1-4.11.2018.
Referat: *Between Revision of Culture and Revisionism of the Holocaust - A Cultural Studies Perspective on Holocaust Narratives in Poland post-2000*

dr Małgorzata Kasner

- 25 Międzynarodowa Konferencja Naukowa Jonasa Jablonskisa „Wariantywność w językach i w ich odmianach”, Wilno, 27-28.09.2018.

Referat: *Wariacje kołtuna w języku i kulturze polskiej i litewskiej*

dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

- Was bleibt von Galizien? Kontinuitäten – Brüche – Perspektiven, Wiedeń 19-21.04.2018.

Referat: *The point of view depends on context: an image of Russians in the Habsburg Lemberg*

- International MAG Convention “The Image of the Self”, Lwów, 27-29.06.2018.

Referat: *Image of the Other in Lviv in the Ukrainian literature of XX century: Russians*

dr Paweł Kowalski

- Метамови словників різних типів: будова та застосування, Kijów, 5-6.06.2018.

Referat: *Konfrontatywny opis polskiej i słoweńskiej terminologii językoznawczej*

- XVI Międzynarodowego Kongresu Sławistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Metody i narzędzia optymalizacji systemu informacji bibliograficznej z zakresu językoznawstwa sławistycznego i Sybislaw*

dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

- 100 lat Odrodzonego Państwa Polskiego: zachować polskość za granicą, Berdiańsk, 7-8.09.2018.

Referat: *Zachować polskość na Wschodzie: 25-lecie Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku*

- Nauczanie języka polskiego w warunkach dwujęzyczności, Berdiańsk, 8-9.09.2018.

Referat: *Mowa polska jako dziedzictwo kulturowe: zachowanie i utrata*

- Bliżej Siebie, Suczawa, 14-16.09.2018.

Referat: *Zasięg terytorialny i podział języka polskiego na Bukowinie Karpackiej*

- «Україна і Буковина разом: 100-річчя Буковинського народного віча», Czerniowce, 23.10.2018.
Referat: *Різноманітність польської мови на Буковині*
- Język jako składnik tożsamości narodowej, Berdiańsk, 9.11.2018.
Referat: *Dziedzictwo kulturowe. Składniki językowe*

mgr Pavlo Levchuk

- Сучасні проблеми германського та романського мовознавства, Рівне, 24.02.2018.
Referat: *Лексичний мінімум європейських мов як іноземних та УМІ. Аналіз та приклади вдалих практик*

dr hab. Ewa Masłowska, prof. IS PAN

- XVI Międzynarodowy Kongres Słowistów, Belgrad, 20-27.08.2018.
Referat: *Zaprzedać duszę diabłu. Frazeologizmy jako reproduktory mitu, wierzeń oraz systemu wartości w kulturze tradycyjnej i w języku potocznym*

dr Wojciech Mądry

- Międzynarodowy Kongres Słowistów, Belgrad, 20-27.08.2018.
Referat: *Władysław Kowalenko (1884-1966) - prekursor badań nad rolą morza dla ludów słowiańskich we wczesnym średniowieczu.*

dr hab. Katarzyna Osńska, prof. IS PAN

- „Laboratorija w performatiwnych iskusstwach: między metaforą i praktyką”, Moskwa, 1-3.10.2018.
Referat: *Laboratorija Jerzy Grotowskiego i russkije teatralnyje studii/laboratorii naczała XX wieka*

dr Małgorzata Ostrówka

- “Language in its diversity” to commemorate the 145th anniversary of the academician Jānis Endzelīns, Ryga, 22-23.02.2018.
Referat: *Warianty języka polskiego na Łotwie*

dr Dorota Pazio-Wlazłowska

- Вторые Григорьевские чтения с международным участием по теме «Неология как проблема лингвистической поэтики», Moskwa, 14–16.03.2018.

Referat: *Новые эмоционально-экспрессивные наименования околоцерковных людей как попытка заполнения лексической лакуны*

- Всероссийская научная конференция с международным участием Славянские языки в условиях современных вызовов, Tomsk, 11–12.05.2018.

Referat: *Что могут сообщить брачные объявления о современной женщине (на материале польского и русского языков)*

- Гуманитарные чтения РГГУ – 2018 Международная научная конференция «В поле и за компьютером: новые работы кафедры теоретической и прикладной лингвистики», Moskwa, 7.06.2018.

Referat: *Концепт СЕМЬЯ в этнолингвистическом представлении*

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Określenia prawosławnych duchownych w leksykografii rosyjskiej XX–XXI w.*

mgr Szymon Pogwizd

- Российская академическая лексикография: современное состояние и перспективы развития (к 70-летию выхода первого тома «Словаря современного русского литературного языка», Sankt-Petersburg, 3-5.10.2018.

Referat: *Праславянский словарь – первый этимологический словарь славянских языков размещенный на цифровой платформе*

- Международная славистическая конференция Славянский мир: язык, литература, культура, Moskwa, 28-29.11.2018.

Referat: *Этимология и семантическое развитие прасл. *květъ и *krasъka – общеславянских определений цветов*

dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.
Referat: *Zapóżylenie czy nawiązanie – problematyka pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w świetle leksyki gwarowej*

dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN

- International scientific conference “The Sociocultural Role of Dictionaries: Conceptuality, Visuality, Development of Tradition”, Wilno, 17-18.05.2018 r.
Referat: *Antano Juškos dvikalbiai žodynai iš XXI amžiaus perspektyvos*
- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.
Referat: *Język polski na Litwie po 1990 roku. Stan badań i perspektywy*
- 25th international scientific conference of Jonas Jablonskis “Variation in languages and their varieties”, Wilno, 27-28.09.2018 r.
Referat: *„Kaltūno“ variantiškumas lenkų ir lietuvių kalbose bei kultūrose*

prof. dr hab. Irena Sawicka

- 21st Conference on Balkan and South Slavic Linguistics, Literature and Folklore, Billings, 24-26.05.2018.
Referat: *Convergent Phonetic Phenomena in the Central Balkanic Area*
- Makedonisticki denovi vo MANU, Skopje, 16-17.05.2018.
Referat: *Рутмична карактеристика на македонскиот јазик*
- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.
Referat: *Konwergencje macedońsko-grecko-albańskie w zakresie fonetyki*

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- Ród Skirmuntów w epoce modernizacji społeczeństwa na ziemiach „Litwy historycznej” w XIX - XX w., Pińsk, 24-25.05.2018.
Referat: *Biografia Ramana Skirmunta (1868-1939) jak wyklik białoruskiej historyjografii*
- Transformacji istoricznoui pamiaty, Winnica, 22-23.02.2018.
Referat: *Kultura pamiaty i istoriczeskaja polityka w Respublikie Białaruś*

- 1918 in Lithuania and Poland From a Modern Perspective Central and Eastern Europe: History, Politics and Culture, Wilno, 20-21.06.2018.
Referat: *Ku problemowi niepodległości Białorusi w roku 1918*
- Imperia Romanowych i wyzwory nacjonalizmów w Litwie i Białorusi (1905-1915), Wilno, 27.06.2018.
Referat: *Krajowaść kak element ideologii białoruskiego dwizenija naczała 20 wieka*
- I Forum Litwy i Białorusi, Kłajpeda, 26-27.10.2018.
Referat: *Kaścieszka i Kalinouski - postaci, jakija jadnajuć litoucau i belarusau*
- Polacy na Białorusi (od końca XIX do początku XXI w.). Polityka-społeczeństwo-kultura, Grodno, 22-24.11.2018.
Referat: *Roman Skirmunt (1868-1939): życiorys obywatela Kraju*

dr Wojciech Sosnowski

- The Stereotype in the Slavic Languages, Literatures and Cultures, Sofia, 26-28.04.2018.
Referat: *Неофразеологизацията в българския, полския и украинския език*
- Русский язык и русская речь в XXI веке: проблемы и перспективы, Iżewsk, 19-22.09.2018.
Referat: *Интеллектуализация учебного процесса на примере преподавания РКИ*

dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

- Ortodossia-Eterodossia. Lo spazio slavo di fronte alle divisioni della Cristianità dal Medioevo a oggi Napoli, Neapol, 22-23.11.2018.
Referat: *We are all occasional gnostics: On quasi-gnostic strategies for handling cognitive dissonance*

prof. dr hab. Tokarska-Bakir Joanna

- Memory of World War Two in Poland and Japan: The Holocaust and Hiroshima in Comparative Perspectives, Nagoya, Japan, 16-18.11.2018.
Referat: *Kielce pogrom, July 4, 1945*

dr hab. Trawińska Maria, prof. IS PAN

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Cyfrowe repozytorium średniowiecznych ksiąg ziemskich jako nowoczesne narzędzie do badań onomastycznych*

dr Roman Tymoshuk

- Стереотипът в славянските езици, литератури и култури, Sofia, 26-28.04.

Referat: *Неофразеологизацията в българския, полския и украинския език*

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

- ASEES Annual Convention, Boston, 06-09.12.2018.

Referat: *Performatively Shaped Memory. Croatian museums and art galleries between performativity and pedagogy*

- „100 lat odrodzonego Państwa Polskiego: zachować polskość za granicą”, Berdiańsk, 07-10.09.2018.

Referat: *Przywilej czy przekleństwo? Budowanie prestiżu dwujęzyczności*

Referat: *Metoda komunikacyjna w nauczaniu języka polskiego – sposoby rozwijania słownictwa u dzieci dwujęzycznych*

prof. dr hab. Anna Zielińska

- Вторые Григорьевские чтения с международным участием по теме «Неология как проблема лингвистической поэтики», Moskwa, 14–16.03.2018.

Referat: *Новые слова в языке польско-немецких билингвов в западной Польше*

- XVI Międzynarodowy Kongres Slawistów, Belgrad, 20-27.08.2018.

Referat: *Biografie językowe osób dwujęzycznych z polsko-niemieckiego pogranicza*

2. WYKŁADY I REFERATY WYGŁOSZONE NA ZAPROSZENIE ZAGRANICZNYCH
INSTYTUCJI

Ogółem: 26

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- *Pojem krize u Tomáše Garrigue'a Masaryka* (Instytut Literatury Czeskiej Akademii Nauk Republiki Czeskiej, Praga, Czechy)
- *Proti-dějiny českého národního obrození* (Instytut Literatury Czeskiej Akademii Nauk Republiki Czeskiej, Praga, Czechy)

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- *Kajka řečna politika za Serbow? Staw, přenje wuslědki a rozmyslowanja* (Instytut Łużycki w Budziszynie, Bautzen/Budyšin, Niemcy)
- *Upper and Lower Sorbian language revitalization* (Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage, Galway, Irlandia)

dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

- *„March 1968”* (Wydział Historii, Uniwersytet w Toronto, Toronto, Kanada)
- *March '68 in Poland: 50 Years* (Fundacja Kościuszkowska w Nowym Jorku, Nowy Jork, USA)
- *L'altro sessantotto* (Il Salone Internazionale del Libro, Turyn, Włochy)
- *European Cultural Challenge* (European Cultural Foundation, Amsterdam, Holandia)
- *„Sessantotto: Passione e Rivolta”* (Commune di Parma, Parma, Włochy)
- *Krystyna Olszer* (Polish Institute of Arts and Science, Nowy Jork, USA)
- *Józef Czapski* (The New York Review of Books, Nowy Jork, USA)

dr hab. Lilla Grzelak, prof. IS PAN

- *Preludium niepodległości. Wsparcie Bułgarii w perspektywie prasy polskiej lat 1914-1918* (Instytut Polski w Sofii, Bułgaria)

dr Elżbieta Janicka

- *When Denial Becomes State Policy: The Origins and Significance of the New Holocaust-Speech Law in Poland* (Universite Américaine de Paris / The American University of Paris: The George and Irina Schaeffer Center for the Study of Genocide, Human Rights and Conflict Prevention, Paryż, Francja)
- *Holocaust revisionism as a state policy? The origin, significance, failure and long-term consequences of the recent Holocaust-speech law in Poland* (The Department of History and the Vered Jewish Canadian Studies Program, University of Ottawa, Kanada)
- Wygłoszenie komunikatu *“Isaac Babel, Anti-Semitism, Communism”* (Bard College, NY, USA)

dr Małgorzata Kasner

- Wykład *„W przestrzeni czas czytamy... O pamięci miasta na przykładzie współczesnego Wilna”* (Zakład Narodowy im. Ossolińskich, pełnomocnik we Lwowie, Ukraina)

dr Kowalski Pawel

- *Parametrizácia vedy v Poľsku – jej prejavy a vplyv na spoločenskovedný výskum (situácia v Inštitúte slavistiky Poľskej akadémie vied)*, (Instytut Językoznawstwa Ludovita Stura SAV, Bratysława, Słowacja)

dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

- *Mowa – jako dziedzictwo kulturowe* (Muzeum Historii Mołdawskiej Akademii Nauk, Kiszyniów, Mołdawia)
- *Zróżnicowanie mowy polskiej na Bukowinie Karpackiej* (Uniwersytet Narodowy im. J. Fedkowycza w Czerniowcach, Ukraina)

prof. dr hab. Irena Sawicka

- *Mehanizmi fonetske konvergencije u lingvističkom savezu* (Uniwersytet w Zagrzebiu, Erasmus plus, Zagrzeb, Chorwacja)

- *Iz fonetske tipologije slavenskih jezika* (Uniwersytet w Zagrzebiu, Erasmus plus, Zagrzeb, Chorwacja)
- *Struktura sloga u slovenskim jezicima* (Uniwersytet w Zagrzebiu, Erasmus plus, Zagrzeb, Chorwacja)
- *Najnovije promjene u poljskoj fonetici* (Uniwersytet w Zagrzebiu, Erasmus plus, Zagrzeb, Chorwacja)

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- *Ad biełaruskaj idei da Biėlaruskaj Narodnaj Respubliki* (Belarusian Institute of America, New York, USA)
- *Ajcy Biėlaruskaj Narodnaj Respubliki i ich los* (Belarusian Institute of America, Washington, USA)

dr Wojciech Sosnowski

- *Intelektualizacja procesu dydaktycznego na przykłdzie nauczania języka rosyjskiego* (Uniwersytet Viadrina, Frankfurt nad Odrą, Niemcy)

XI. KONFERENCJE I INNE WYDARZENIA NAUKOWE ORGANIZOWANE I
WSPÓLORGANIZOWANE
PRZEZ INSTYTUT SLAWISTYKI PAN

1. KONFERENCJE MIĘDZYNARODOWE

Ogółem: 3

Konferencje międzynarodowe za granicą

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „**Rod Skirmuntów w epoce modernizacji społeczeństwa na ziemiach Litwy historycznej (XIX-XX w.)**”, Pińsk, Białoruś, 24-25 maja 2018. Konferencja organizowana przez: Instytut Sławistyki PAN, Instytut Polski w Mińsku.

Konferencja odbyła się w Pińsku na Białorusi. W konferencji wzięło udział 15 badaczy z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych. Polskę reprezentowali naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu w Białymstoku oraz Instytutu Sławistyki PAN. Goście zagraniczni przyjechali z Instytutu Historii Litwy, Państwowego Centrum Obrony Pomników Kultury w Kijowie, Instytutu literaturoznawstwa Narodowej Akademii Nauk Białorusi, Uniwersytetu Poleskiego w Pińsku, Uniwersytetu w Brześciu, Centrum badań białoruskiej kultury, języka i literatury, Uniwersytetu Agrarnego w Grodnie. Obyły się 2 sesje, w ramach których ogłoszono 15 referatów. IS PAN reprezentowali **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN** i **dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN**. Referaty i dyskusje pierwszej sesji dotyczyły głównie zagadnień historiograficznych i źródłoznawczych w badaniach dziejów szlachty, w tym także Skirmuntów; problematyki historii przemian gospodarczych na ziemiach Litwy historycznej. W centrum uwagi uczestników drugiej sesji znajdowała się problematyka „krajowości” („idei krajowej”), jej roli w dziejach modernizacji społecznej oraz historii Polesia w XX w. (przeważnie w dobrach skirmuntowskich).

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr hab. Aleksander Smaliańczuk, pof. IS PAN.

Konferencje międzynarodowe w kraju

- Międzynarodowa konferencja naukowa „**Jedność w różnorodności. Wokół słowiańskiej aksjofery. EUROJOS XIV**”, Nałęczów, 11–13 września 2018 r. Konferencja organizowana przez: Instytut Sławistyki PAN, Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz Fundację Sławistyczną.

W konferencji wzięło udział 56 badaczy z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych. Polskę reprezentowali naukowcy z: UMCS, Instytutu Sławistyki PAN, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieyszтора, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu oraz KUL. Goście zagraniczni reprezentowali następujące jednostki: Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny (Moskwa), Moskiewski Uniwersytet Państwowy im. M. Łomonosowa, Uralski Uniwersytet Federalny im. Pierwszego Prezydenta Rosji Borysa Jelcyna, Narodowy Uniwersytet Autonomiczny Meksyku, Narodowy Instytut Badań Strategicznych (Kijów), Uniwersytet w Gandawie, Instytut Języka Chorwackiego i Lingwistyki, Instytut Języka Bułgarskiego Bułgarskiej Akademii Nauk, Odeski Uniwersytet Narodowy im. Ilji Miecznikowa, Uniwersytet Wiedeński, Białoruski Uniwersytet Państwowy (Mińsk), Uniwersytet w Helsinkach, Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki, Instytut Języka Serbskiego Serbskiej Akademii Nauk i Sztuk, Uniwersytet Wileński, Uniwersytet Południowozachodni w Błagojewgradzie (Bułgaria), Uniwersytet w Nowym Sadzie. W ramach konferencji odbyło się 5 posiedzeń plenarnych oraz 6 posiedzeń sekcji. Wygłoszono 46 referatów. IS PAN reprezentowały **dr Iwona Bielińska-Gardziel**, **dr Beata Kubok** i **dr Dorota Pazio-Wlazłowska**. Referenci dążyli do zdiagnozowania specyficznego rozumienia określonych wartości – traktowanych jako koncepty kulturowe – przez użytkowników poszczególnych języków. Omawiano takie pojęcia, jak ZDROWIE, RODZINA, TOLERANCJA, DEMOKRACJA, PRZYJAŹŃ, NARÓD, SPRAWIEDLIWOŚĆ, WOLNOŚĆ,

PATRIOTYZM, DOM. Zgodnie z założeniami projektu EUROJOS analizowano wartości podzielane nie tylko przez poszczególne narody słowiańskie, ale też przez ich bliższych i dalszych sąsiadów. Dlatego też na spotkaniu prezentowano opracowania dotyczące konceptów w języku duńskim, fińskim, hiszpańskim, niemieckim i litewskim. Przedstawiono wyniki ankiet przeprowadzonych wśród respondentów w Finlandii, Danii, Polsce, Serbii, na Białorusi i Ukrainie. Uwagę poświęcono również zagadnieniom metodologicznym badań aksjolingwistycznych. Prof. dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska przedstawiła referat *O sposobach eksplikowania konceptów aksjologicznych*. 13 września odbyło się otwarte posiedzenie redakcji *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* prowadzone przez redaktora serii prof. dr. hab. Jerzego Bartmińskiego. Na spotkaniu omówiono plan pracy nad kolejnymi tomami *Leksykonu*, przede wszystkim nad tomami ZDROWIE i RODZINA, które są już znacząco zaawansowane. W konferencji oraz w spotkaniu redakcyjnym obok doświadczonych badaczy uczestniczyli doktoranci z Litwy, Białorusi i Polski, rozpoczynający pracę naukową w obszarze aksjolingwistyki. Materiały konferencji, w tym streszczenia referatów, nagrania wybranych wystąpień, oraz biogramy uczestników, są dostępne na stronie www.eurojos.wordpress.com. Konferencja zrealizowana została w ramach zadania „Jedność w różnorodności. Wokół słowiańskiej aksjosfery”. EUROJOS XIV (11–13 września 2018)”, finansowanego w ramach umowy 800/P-DUN/2018 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr Dorota Pazio-Wlazłowska, mgr Katarzyna Sosnowska-Gizińska.

- Międzynarodowa konferencja naukowa **„Językoznawstwo a systemy sławistycznej informacji bibliograficznej – dziś i jutro”**, Warszawa, 4-5 października 2018 r. Konferencja organizowana przez: Instytut Sławistyki PAN, Fundację Sławistyczną, Komisję Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów, Grupa robocza „Sławistyka cyfrowa” przy Konsorcjum DARIAH-PL.

Konferencja odbyła się w Pałacu Staszica w Warszawie. W konferencji wzięło udział 25 badaczy z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych. Polskę reprezentowali naukowcy z Instytutu Slawistyki PAN, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Jagiellońskiego. Goście zagraniczni przyjechali z Białorusi, Bułgarii, Rosji, Serbii, Słowacji i Ukrainy. Informacja o organizacji: Każdego dnia konferencji odbywał się 1 panel, 4 sesje tematyczne, wygłoszono 18 referatów. IS PAN reprezentowali **mgr Jakub Banasiak, dr Paweł Kowalski, dr Wojciech Sosnowski, dr Roman Tymoshuk**. Konferencja zrealizowana została w ramach zadania „Rozbudowa, utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa slawistycznego iSybislaw oraz upowszechnienie rezultatów prac nad bazą iSybislaw”, finansowanego w ramach umowy 695/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę

Organizatorzy z Instytutu Slawistyki PAN: dr Paweł Kowalski, mgr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Roman Tymoshuk.

2. KONFERENCJE KRAJOWE

Ogółem: 5

- Ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa „**Forum etyki słowa**”, Bydgoszcz, 15 – 16 marca 2018 r. Konferencja organizowana przez: Stowarzyszenie Etyki Słowa, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Katedrę Dziennikarstwa, Nowych Mediów i Komunikacji Społecznej UKW (główni organizatorzy); Instytut Slawistyki PAN (współorganizator).

Konferencja odbyła się w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Wygłoszonych zostało 36 referatów przez badaczy z 12 polskich ośrodków naukowych i z 3 zagranicznych. Polskę reprezentowali naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu

Kazimierza Wielkiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Zielonogórskiego, Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Goście zagraniczni przyjechali z Uniwersytetu w Ostrawie (Czechy) i Bańskiej Bystrzycy (Słowacja) oraz Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą (Niemcy). W czasie konferencji odbył się panel dyskusyjny na temat etyki słowa w dziennikarstwie (uczestnicy: Michał Ogórek, Wojciech Kowalski, Jarosław Reszka, moderator: dr Monika Siwak-Waloszewska); dwie sesje plenarne (otwierająca i zamykająca obrady) oraz 8 sekcji. IS PAN reprezentowała **dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN**, która przewodniczyła obradom jednej sekcji. Gościem honorowym konferencji była Profesor Jadwiga Puzynina. „**Forum Etyki Słowa**” zostało zorganizowane z okazji dziesiątej rocznicy powstania Stowarzyszenia Etyki Słowa. Wygłoszone referaty i dyskusja panelowa koncentrowały się na szeroko rozumianej problematyce etyki komunikowania i aksjologii w różnego typu tekstach i dyskursach w obliczu narastającej mowy nienawiści oraz brutalizacji języka w przestrzeni publicznej.

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN.

- Krajowa konferencja naukowa „**15. Naukowa Sesja Doktorancka**”, Warszawa, 17 kwietnia 2018 r. Konferencja organizowana przez Instytut Sławistyki PAN.

Konferencja odbyła się w Pałacu Staszica w Warszawie. W „15. Naukowej Sesji Doktoranckiej” wzięło udział 9 doktorantów i doktorantek Instytutu Sławistyki PAN. Sesji towarzyszył wykład plenarny prof. Roberta Greenberga z University of Auckland, Nowa Zelandia. Na jednodniową konferencję składały się trzy panele, każdy złożony z trzech referatów, oraz wykład plenarny otwierający konferencję. IS PAN reprezentowali: **mgr Bartosz Cemborowski, mgr Małgorzata Dębowczyk, mgr Lesia Korostatevych, mgr Tatsiana Kazak, mgr Aliaksandr Paharely, mgr Iurii Tkachuk, mgr Natalia Tkachyk, mgr Karina Melnytska, mgr Natalia Judzińska**. Wykład plenarny „The Yugoslav Legacy and the Current Conflict in Ukraine: How Fake News Can Feed

Linguistic Nationalism” wygłosił prof. Robert Greenberg z University of Auckland, Nowa Zelandia. Sesję I moderowała dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN. W sesji zostały przedstawione wyniki badań językoznawczych i literaturoznawczych. Bartosz Cemborowski omówił wykorzystywanie cech morfologicznych i leksyki dialektu wielkopolskiego w wypowiedziach internetowych. Małgorzata Dębowczyk przedstawiła referat o poglądach dotyczących narodów nienależących do wspólnoty słowiańskiej w badaniach Wacława A. Maciejewskiego nad ustawodawstwem słowiańskim. Lesia Korostatevych omówiła specyfikę tłumaczenia nazw własnych w powieści A. Stasiuka „Jak zostałem pisarzem (próba autobiografii intelektualnej)” na język ukraiński. Sesję II moderował dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN. Sesja poświęcona była badaniom etnograficznym i literaturoznawczym o tematyce białoruskiej i ukraińskiej. Tatsiana Kazak opowiedziała o muzeum w Grodnie w świetle korespondencji kustosa Józefa Jodkowskiego. Aliaksandr Paharely przedstawił problematykę transformacji elementów kultury wiejskiej w symbole etniczne w dyskursie prasy Białoruskiej Chrześcijańskiej Demokracji okresu międzywojennego. Iurii Tkachuk omówił „Piekło galicyjskie” w ukraińskiej i polskiej prozie Iwana Franki i Józefa Rogosza o tematyce naftowej. Sesję III moderowała dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN. Sesja poświęcona była badaniom narodowościowym. Natalia Tkachyk omówiła wizerunek Pokucia na łamach „Tygodnika Ilustrowanego”. Karina Melnytska przedstawiła symbole narodowe Czarnogóry. Natalia Judzińska przeanalizowała proces instytucjonalizacji „getta ławkowego” w Uniwersytecie Stefana Batorego. Przypadek Rywki Profitkier. Po każdym referacie odbyła się dziesięciominutowa dyskusja.

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Kurowicka

- Krajowa konferencja naukowa „**Sesja archiwistyczna**”, Warszawa, 9 kwietnia 2018 r. Konferencja organizowana przez Instytut Sławistyki PAN.

Konferencja odbyła się w siedzibie Zbiorów Specjalnych Instytutu Sławistyki PAN w Warszawie. W konferencji wzięło udział 16 badaczy z polskich ośrodków naukowych: Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warszawskiego oraz

Archiwum PAN w Warszawie, Archiwum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Archiwum Instytutu Sztuki PAN w Warszawie. Wygłoszono 6 referatów. IS PAN reprezentowali **dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN, dr Konrad Szamryk**. Podczas sesji podjęto kilka zasadniczych kwestii, istotnych dla archiwistyki w instytutach naukowych. Omówiono zagadnienia związane z pozyskiwaniem spuścizn uczonych i ich opracowywaniem. Poruszono problematykę praw autorskich do materiałów gwarowych zbieranych w terenie. Przedstawiono informacje o zasobach niektórych archiwów w placówkach naukowych – w Pracowni Dialektologicznej UAM, w Zbiorach Specjalnych IS PAN, w Zbiorach Fotografii i Rysunków Pomiarowych Instytutu Sztuki PAN w Warszawie.

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN, dr Konrad Szamryk, dr Małgorzata Ostrówka.

- Krajowa Konferencja Naukowa **„Odkrywać zapomniane. Zakrywać odkryte. Problemy autentyczności w turystyce kulturowej”**, Biała Podlaska, 28 września 2018. Konferencja organizowana przez: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie – Filia w Białej Podlaskiej, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Klaipeda University, Litwa, Latvia Sporta Pedagogijas Akademija in Riga, Łotwa, Western Norway Research Institute, Norwegia, University of Malaga, Hiszpania, Nadbużański Uniwersytet Ludowy w Husince, Polskie Stowarzyszenia Naukowe Animacji Rekreacji i Turystyki.

Przedstawiciele 16 ośrodków w tym 15 polskich (m.in. Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Marii Skłodowskiej Curie w Lublinie, Uniwersytet Zielonogórski, Uniwersytet Rzeszowski, Filia AWF w Białej Podlaskiej, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu) i 1 zagranicznego (dr Ingrida Smuka z Latvian Sporta Pedagogijas Akademija, Riga) wygłosili 21 referatów, w tym 7 w języku

angielskim. Obrady otworzono wykładami plenarnymi i podzielono na trzy sekcje: *Discover the Forgotten. Preserve the Discovered – Authenticity Problems in Cultural Tourism*, *Miejsca i procesy w turystyce kulturowej* oraz *Dziedzictwo i pamięć w świecie produktów kultury*. Konferencji towarzyszył festiwal ludowych gier i zabaw. Autorzy referatów omawiali zmiany dotyczące obszaru turystyki, przemiany kulturowe, a także postawy i zachowania odwiedzających. Zauważyli ponadto, że wkroczenie nowoczesnych technologii do przestrzeni turystycznej budzi potrzebę intensyfikacji wrażeń zwiedzających, kreowania produktów nasyconych silnymi emocjami, jak również uzupełniania wcześniejszych form produktu o nowe przeżycia. Firmy turystyczne oraz instytucje kultury stają się „fabrykami” doświadczeń i wspomnień – zgodnie z teorią społeczeństwa doznań (Gerhard Schulze). Dostępność tego typu oferty może mieć dwa oblicza – pozytywne upowszechnianie, łączące funkcje krajoznawcze, edukacyjne, wychowawcze i etyczne, oraz negatywne, post-turystyczne („zadeptywanie” atrakcji kulturowych występujących w miejscach recepcji i inne dysfunkcje turystyki). Obszarowość tematyczna turystyki kulturowej pozostaje w zależności z tradycjami regionalnymi, sportem dla wszystkich czy ludycznością, a istota zachowań sportowo-rekreacyjnych w ujęciu regionalnym stanowić może o ich odrębności i ponadczasowości. Celem spotkania była próba pogłębionej diagnozy tak zarysowanej problematyki oraz zachęcenie środowiska badaczy i badaczek, teoretyków i teoretyczek oraz praktyków do podjęcia palety zagadnień związanych z tak zarysowanym obszarem (m.in. rodzaje i formy turystyki kulturowej, trendy i innowacje w turystyce kulturowej, przestrzeń turystyczna – atrakcyjność i ochrona potencjału miejsc opartych na produktach kultury, ekonomiczne i marketingowe uwarunkowania rynku turystyki kulturowej, społeczne i etyczne koszty korelacji kultury i turystyki, tradycyjne gry i zabawy jako przykład oferty kulturowej regionów, topofilia). Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk reprezentowała **dr Joanna Roszak**, współinicjatorka oraz sekretarz konferencji, która wygłosiła podczas niej referat zatytułowany *Mapa i kierunki. Wykorzystanie turystyki w edukacji empatycznej (przypadek powiatu bialskiego)*, przygotowany wraz z dr. Grzegorzem Godlewskim.

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr Joanna Roszak.

- Międzynarodowa konferencja naukowa „**Mały język – wielki temat**”, Warszawa, 30.11-1.12.2018 r. Konferencja organizowana przez: Instytut Sławistyki PAN, Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej UW, Czeskie Centrum w Warszawie (Wydział Kultury Ambasady Republiki Czeskiej) i Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna”.

Konferencja odbyła się w budynku ISZiP UW (30.11) i Pracowni „Duży Pokój” (1.12) w Warszawie. W konferencji wzięło udział 29 badaczy z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych. Polskę reprezentowali naukowcy z Instytutu Sławistyki PAN, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Uniwersytetu Szczecińskiego i Uniwersytetu Warszawskiego. Goście zagraniczni przyjechali z Uniwersytetu Belgradzkiego (Serbia), Uniwersytetu w Groningen (Holandia), Uniwersytetu Karola w Pradze (Czechy), Uniwersytetu Lipskiego (Niemcy), Uniwersytetu Masaryka w Brnie (Czechy), Uniwersytetu Państwowego w Sankt-Petersburgu (Rosja), Uniwersytetu w Rennes (Francja) i Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie (Litwa). Program konferencji został podzielony na 6 sekcji tematycznych (I: Miejszości południowej Słowiańszczyzny, II: Mniejszości w krajach byłego ZSRR, III: Języki łużyckie w ujęciu porównawczym, IV: Po obu stronach wschodniej granicy polski, V: Spojrzenia na współczesną kaszubszczyznę, VI: Południowopolskie pogranicza i enklawy językowe). Dodatkowo w programie znalazł się 1 referat bez bloku tematycznego oraz 3 wykłady zaproszonych gości specjalnych. Wydarzeniem finałowym konferencji była popularnonaukowa debata pt. „Małą łyżką smakuje dłużej”, w której udział wzięli pisarze, tłumacze i badacze literatur mniejszościowych, a która spotkała się z dużym zainteresowaniem publiczności. IS PAN reprezentowali aktywnie doktoranci: **mgr Klaudia Koscińska**, **mgr Tymoteusz Król** i **mgr Piotr Szatkowski**. Ponadto 2 sesje prowadziły pracowniczki IS PAN, **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** i **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska**, **prof. IS PAN**.

Organizatorzy z Instytutu Sławistyki PAN: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN.

XII. STYPENDIA NAUKOWE

1. ZAGRANICZNE

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Stypendium badawcze

Jednostka przyznająca stypendium: Akademia Nauk Republiki Czeskiej

Okres realizacji: marzec 2018

Miejsce: Czechy

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Stypendium naukowe w ramach programu im. Bekkera

Jednostka przyznająca stypendium: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Okres realizacji: wrzesień 2019 – luty 2020

Miejsce: Wielka Brytania

dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

Stypendium celowe

Jednostka przyznająca stypendium: Fundacja Guggenheima

Okres realizacji: czerwiec 2018 – czerwiec 2019

mgr Aliaksandr Paharely

Stypendium badawcze

Okres realizacji: styczeń – luty 2019 r.

Miejsce: Niemcy

Jednostka przyznająca stypendium: Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie
(Deutsches Historisches Institut Warschau)

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Stypendium – wizyta studyjna

Jednostka przyznająca stypendium: Ministerstwo Nauki i Edukacji Republiki Chorwacji

Okres realizacji: 19-31 sierpnia 2018

Miejsce: Chorwacja

2. KRAJOWE

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Stypendium START

Jednostka przyznająca stypendium: Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej

Okres realizacji: 2018-2019

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Stypendium naukowe dla wybitnych młodych naukowców

Jednostka przyznająca stypendium: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Okres realizacji: 2018-2021

dr Anna Jawor

Stypendium naukowe dla wybitnych młodych naukowców

Jednostka przyznająca stypendium: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Okres realizacji: 2015-2018

XIII. AKTYWNOŚĆ MŁODYCH PRACOWNIKÓW NAUKI¹ ORAZ DOKTORANTÓW IS PAN

1. MONOGRAFIE

W 2018 r. młodzi naukowcy z Instytutu Sławistyki PAN byli autorami, współautorami oraz redaktorami następujących monografii:

- **Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, autorstwo *Sztuka marginesów. Chorwacki plakat polityczny*, Instytut Sławistyki PAN, 2018.
- **Ewelina Drzewiecka**, współredakcja *The Experience of Faith in Slavic Cultures and Literatures in the Context of Postsecular Thought*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego 2018.
- **Ewelina Drzewiecka, Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, współredakcja *Niekonwencjonalne historie instytucji sławistycznych*, Instytut Sławistyki PAN, 2018.
- **Marcin Fastyn, Jakub Banasiak, Paweł Kowalski**, współredakcja *Bibliografia prac językoznawczych z zakresu sławistyki*, Instytut Sławistyki PAN, forma publikacji – dokument elektroniczny dostępny online: www.isybisław.ispan.waw.pl, Warszawa 2018.
- **Paweł Kowalski**, redakcja *Z zagadnień informacji naukowej, terminoznawstwa i językoznawstwa*, Instytut Sławistyki PAN, 2018.
- **Wojciech Sosnowski**, współautorstwo, *Polskie czytanki cz. 2*, Kolegium Europejskie w Natolinie, 2018, ss. 150.

¹ Zgodnie z nową Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, młodym naukowcem jest osoba prowadząca działalność naukową, która posiada stopień doktora, od uzyskania którego nie upłynęło 7 lat, i jest zatrudniona w podmiocie.

2. CZASOPISMA POD REDAKCJĄ MŁODYCH PRACOWNIKÓW NAUKI ORAZ DOKTORANTÓW IS PAN

W roku sprawozdawczym ukazały się następujące numery czasopism, których redaktorami naczelnymi lub prowadzącymi byli młodzi pracownicy nauki oraz doktoranci:

- „Adeptus” nr 11 *Większości – mniejszości - subwersje*. Wydanie polskie i angielskie (**Karolina Ćwiek-Rogalska**)
- „Adeptus” nr 12 *Fatalne ósemki (nie tylko czeskiej) historii*. Wydanie polskie i angielskie (**Karolina Ćwiek-Rogalska**)
- „Slavia Meridionalis” nr 18 (**Anna Boguska, Ewelina Drzewiecka, Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, Grażyna Szwat-Gyłybowa)
- „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa” nr 50 (**Anna Jawor**, Jacek Serwański)
- „Studia Litteraria et Historica” nr 18 (Joanna Tokarska-Bakir, **Anna Zawadzka, Konrad Matyjaszek**)

3. UDZIAŁ W PROJEKTACH GRANTOWYCH

Projekty afiliowane w Instytucie Slawistyki PAN:

- „Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego” (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, NPRH, 2015-2018): **mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda** (wykonawca), **mgr Pavlo Levczuk** (wykonawca), **Karina Stempel-Gancarczyk** (wykonawca)
- „Rozbudowa, utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa slawistycznego iSybislaw oraz upowszechnienie rezultatów prac nad bazą iSybislaw” (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, DUN, 2017-2018): **mgr Jakub Banasiak** (wykonawca), **dr Marcin Fastyn** (wykonawca), **dr Paweł Kowalski** (kierownik)

- „Rozbudowa internetowego repozytorium tekstów naukowych (rozpraw doktorskich, autoreferatów, recenzji, książek i preprintów innych prac oraz materiałów audiowizualnych) z zakresu światowej slawistyki i dziedzin pokrewnych „iReteslaw” (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, DUN, 2017-2018): **mgr Jakub Banasiak** (wykonawca), **dr Marcin Fastyn** (wykonawca), **dr Paweł Kowalski** (kierownik)
- „Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach XVIII-XX w.” (NCN, OPUS, 2015-2018): **mgr Ida Ciesielska** (wykonawca), **dr Anna Boguska** (wykonawca), **dr Ewelina Drzewiecka** (wykonawca), **dr Agata Jawoszek-Goździk** (wykonawca), **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** (wykonawca)
- „Przetwarzanie miejsc pamięci. Niemieckie pomniki ku czci poległych na terenie dawnej rejencji koszalińskiej” (NCN, MINIATURA, 2017-2018): **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** (kierownik)
- „Etnografia pamięci PRL-u. Kultura codzienności Polski powojennej 1956-1989” (NCN, OPUS, 2017-2020): **dr Anna Jawor** (wykonawca)
- „Słownik prasłowiański. Tom XI (wersja cyfrowa)” (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, NPRH, 2017-2022): **mgr Szymon Pogwizd** (wykonawca)
- „Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych” (NCN, 2018-2021): **dr Irena Prawdżic** (wykonawca)
- „Między Wschodem a Zachodem. Zwiększenie potencjału Instytutu Slawistyki PAN jako prestiżowego ośrodka badań międzynarodowych” (PO WER, 2018-2020): **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** (wykonawca), **mgr Marzena Maciulewicz** (wykonawca), **dr Dorota Dobrzyńska** (wykonawca), **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** (kierownik)
- CLARIN Common Language Resources and Technology Infrastructure (MNiSW, 2018-2023), **dr Roman Tymoshuk** (wykonawca), **dr Wojciech Sosnowski** (wykonawca)
- Wiedza – władza – rozkosz. Seksualność w polskiej i ukraińskiej prozie galicyjskiej przełomu XIX i XX wieku (NCN, 2016-2019), **dr Katarzyna Glinianowicz** (kierownik)

- Proces zanikania języka na podstawie badań gwar polskich na Bukowinie rumuńskiej (NCN, 2018-2019), **mgr Karina Stempel-Gancarczyk** (kierownik)
- Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3; Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie (MNiSW, 2017-2022), **dr Wojciech Mądry** (wykonawca)
- The interdependencies between dominant – minority group discourses in Central-Eastern Europe after 1989. A critical approach (ERSTE Stiftung, 2016-2018), **dr Anna Zawadzka** (wykonawca)
- Wydanie w języku chorwackim w wydawnictwie Instytutu Etnologii i Folklorystyki w Zagrzebiu monografii „Sztuka marginesów. Chorwacki plakat polityczny” (Ministerstwo Nauki i Edukacji Republiki Chorwacji, 2018-2019), **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** (kierownik)
- Interdyscyplinarne doktoranckie studia humanistyczne: pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej (NCBiR, POWER, Europejskie Fundusz Społeczny, 2018-2023), **dr Agata Jawoszek-Goździk** (wykonawca)

Projekty afiliowane poza Instytutem Slawistyki PAN:

- **mgr Natalia Judzińska** (wykonawca) „Archiwum kobiet: piszące. Kontynuacja” (Instytut Badań Literackich PAN, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, NPRH, 2018-2023)
- **dr Agnieszka Pluwak** (wykonawca) „SentiCognitiveServices - nowa generacja usług do automatyzacji marketingu i obsługi sieci społecznościowych oparta o metody sztucznej inteligencji” (NCBiR, 2017-2020)
- **mgr Szymon Pogwizd** (wykonawca) „Język mieszkańców Spisza. Korpus tekstów i nagrań gwarowych” (NPRH, 2015-2019)
- **dr Katarzyna Glinanowicz** (wykonawca) „Wiktor Petrow – w stronę krytycznej nowoczesności. Tłumaczenie z języka ukraińskiego i edycja krytyczna wraz z opracowaniem naukowym pism Wiktora Petrowa (ps. W. Domontowycz, W. Ber; 1894-1969) w III tomach” (NPRH, 2017-2022)
- **dr Anna Zawadzka** (wykonawca) „Komunizm – dzieje pojęcia w Polsce w latach 1944-1989. Interpretacje i sposoby użycia: literatura, kultura, społeczeństwo” (NPRH, 2013-2018)

4. OTRZYMANE NAGRODY

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- Stypendium START FNP przyznawane przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej
- Nagroda za debiut z dziedziny slawistyki przyznawana przez Fundację Sławistyczną

dr Konrad Matyjaszek

- II nagroda w konkursie im. Aliny Brodzkiej-Wald Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce
- III nagroda w konkursie im. Majera Bałabana Żydowskiego Instytutu Historycznego

mgr Emilia Rydel

- wyróżnienie w konkursie im. Majera Bałabana Żydowskiego Instytutu Historycznego

XIV. UPOWSZECHNIANIE I PROMOCJA NAUKI

1. UDZIAŁ W FESTIWALU NAUKI W WARSZAWIE

W 2018 r. naukowcy z Instytutu Sławistyki PAN wzięli czynny udział w Festiwalu Nauki. Za przygotowanie merytoryczne i organizacyjne, a także koordynację programu w ramach Festiwalu Nauki odpowiedzialna była **dr Beata Kubok**, nagrania wystąpień przygotował **dr Paweł Kowalski**.

W czasie Festiwalu wygłoszone zostały następujące wykłady:

- **dr Agnieszka Aysen Kaim**, *Polak potrafi, czyli polski wkład w transformację Imperium Osmańskiego w nowoczesną Republikę Turcji*
- **dr Karolina Ćwiek-Rogalska**, *Dlaczego Pan Bóg bardziej kocha Czechów? Sto lat temu i dzisiaj*
- **mgr Pavlo Levchuk**, *Niepodległość Ukrainy a język ukraiński*

Ponadto **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska**, **prof. IS PAN** wygłosiła wykład *Czy wielojęzyczność będzie (jeszcze) potrzebna i do czego?* w ramach wydarzenia organizowanego na Festiwalu przez Akademię Młodych Uczonych PAN.

2. WSPÓŁORGANIZACJA IV BUKOWIŃSKIEGO FESTIWALU NAUKI

IV Bukowiński Festiwal Nauki odbył się w dniach 21–23 czerwca 2018 roku w Jastrowiu, w dniach 23–24 sierpnia 2018 roku w Lubaniu oraz w dniach 25–26 sierpnia 2018 roku w Dzierżoniowie. Organizatorami były następujące instytucje: Instytut Sławistyki PAN, Fundacja Sławistyczna, Regionalne Centrum Kultury – Fabryka Emocji w Pile, Ośrodek Kultury w Jastrowiu, Stowarzyszenie Res Carpathica, Polskie Towarzystwo Leśne Oddział Nadnotecki, Nadleśnictwo Jastrowie, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych HORYZONT, Miejski Dom Kultury w Lubaniu Śląskim, Urząd Miasta w Lubaniu, Muzeum Miejskie Dzierżoniowa oraz Urząd Miasta w Dzierżoniowie. Od początku jego istnienia za organizację Festiwalu odpowiedzialny był zespół w składzie: **dr hab. Helena Krasowska**, **prof. IS PAN** i dr Magdalena Pokrzyńska. W 2018 roku dołączyła do niego **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**.

W ciągu czterech lat Bukowiński Festiwal Nauki stał się rozpoznawalną marką. W kolejnych jego edycjach bierze udział ponad tysiąc osób – Polaków, Ukraińców, Węgrów, Rumunów, Słowaków, Niemców oraz przedstawiciele innych narodowości. Z pewnością do popularności przedsięwzięcia przyczynia się fakt, że oprócz upowszechniania nauki działanie to ma na celu rozwój kompetencji międzykulturowych społeczeństwa: integrowanie różnych grup wyznaniowych i narodowościowych oraz budowanie dialogu między nimi, rozwijanie transnarodowych sieci współpracy (między naukowcami, aktywistami, animatorami kultury), a także tworzenie więzi międzygeneracyjnych. W czasach kiedy doświadczenie pogranicza kulturowego staje się nieodłączną częścią naszej codzienności, a niewidzialne granice przebiegają nawet w umownym centrum – na warszawskim Nowym Świecie czy budapeszteńskim dworcu kolejowym – kompetencje takie okazują się nader ważne.

Wydarzenie to zostało objęte patronatem Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018. Instytut Sławistyki PAN otrzymał Dyplom Uznania za zaangażowanie i wkład w promocję dziedzictwa kulturowego poprzez realizację projektu objętego takim patronatem, przyznanego przez Międzynarodowe Centrum Kultury, polskiego koordynatora ERDK w roku 2018.

3. OTWARTE SEMINARIA NAUKOWE I ZEBRANIA NAUKOWE INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

W Instytucie Sławistyki PAN w 2018 r. odbywały się trzy otwarte seminaria naukowe:

- otwarte seminarium naukowe Zakładu Kulturoznawstwa i Literaturoznawstwa,
- otwarte seminarium naukowe Zakładu Językoznawstwa,
- otwarte seminarium naukowe w Poznaniu.

Otwarte seminaria naukowe Zakładu Kulturoznawstwa i Literaturoznawstwa Instytutu Sławistyki PAN, które odbyły się w 2018 roku, dotyczyły następujących tematów:

- 9 stycznia: **dr Agnieszka Aysen Kaim**, *Współczesny fenomen tureckich seriali lub neosmański podbój Bałkanów i Bliskiego Wschodu*

- 6 lutego: **dr Agata Jawoszek-Goździk**, *Bośniacka diaspora. Modele narodowej i kulturowej autoidentyfikacji*
- 6 marca: **dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN**, *Instrumentalizacja Don Kichota w konfliktach ideologicznych. Lata 20. i 30. XX wieku*
- 20 marca: **dr Joanna Roszak**, *„Czarne sezony. Czarne latawce”. O dziecięcym czytaniu w gettach*
- 8 maja: **dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN**, *Rosjanie we Lwowie: pomijani sąsiedzi zyskują głos*
- 5 czerwca: **dr Katarzyna Glinianowicz**, *Literackie namiętności galicyjskich Starorusinów i rusofilów*
- 6 listopada: **dr Małgorzata Kasner**, *O literackim dyskursie pamięci w przestrzeni miasta (na przykładzie współczesnego Wilna)*
- 4 grudnia: **dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN**, *Semantyka słowa „jezuita” w rosyjskich i południowosłowiańskich wydawnictwach leksykograficznych*

W ramach otwartego seminarium naukowego Zakładu Językoznawstwa Instytutu Sławistyki PAN odbyły się następujące spotkania:

- 9 stycznia: **prof. Björn Hansen**, *Bilingwizm i pokoleniowe zróżnicowanie języka*
- 6 lutego: **mgr Bartosz Cemborowski**, *Wykorzystywanie cech fonetycznych dialektu wielkopolskiego w wypowiedziach internetowych*
- 6 marca: **prof. dr hab. Irena Sawicka**, *Język polski w zabytku albańskim z początku XIX w.*
- 20 marca: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**, *Nowi użytkownicy i uczący się języka górnołużyckiego: problemy nauczania języka mniejszościowego w Gimnazjum Łużyckim w Budziszynie*
- 8 maja: **prof. Marek Łaziński**, *Encyclopedia of Slavic Languages and Linguistics*
- 5 czerwca: **mgr Gabriela Augustyniak-Żmuda**, *Biografie językowe przesiedleńców z dawnych wschodnich województw II RP mieszkających na terenie regionu lubuskiego*

- 2 października: **dr Robert Borges**, *Language acquisition or language change... or both? Gender and case in new speaker varieties of Wymysorys*
- 6 listopada: **doc. dr Olena Pelekhata**, *Język polski Stanisławowa*
- 4 grudnia: **dr Beata Kubok**, *Polski Kościół ewangelicki augsburskiego wyznania w Czechosłowacji w okresie międzywojennym (język a tożsamość)*

W 2018 r. w ramach otwartego seminarium naukowego w Poznaniu odbyły się następujące spotkania:

- 16 stycznia: **dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN**, *Turecki kolos – i jego przyszłość w Europie*
- 13 lutego: **dr Wojciech Mądry**, *Władysław Kowalenko jako badacz Słowiańszczyzny*
- 13 marca: **dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN**, *Edycje średniowiecznych łacińsko-polskich rękopisów*
- 10 kwietnia: **dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN**, *Pierwsze poświadczenia słownictwa reformacyjnego w słownikach Bartłomieja z Bydgoszczy (1532 i 1544)*
- 15 maja: **dr Jacek Serwański**, *Z dziejów bibliofilstwa polskiego w XX wieku: przypadki bibliofila doskonałego*
- 12 czerwca: **dr hab. Katarzyna Wrześcińska, prof. IS PAN**, *Inna rasa – gorsza rasa? Obraz Indian Ameryki Południowej w XIX-wiecznych relacjach polskich podróżników*
- 16 października: **dr Wojciech Mądry**, *Nekropolie piastowskie na Śląsku jako symbole trwania pamięci o dynastii*
- 13 listopada: **prof. dr hab. Ryszard Grzesik**, *Śladami zaginionej Kroniki Polskiej w Kronice węgiersko-polskiej*
- 11 grudnia: **dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN**, *Wrogie sąsiedztwo – wizerunek Rosji w polskiej myśli romantycznej*

Ponadto w roku 2018 w Instytucie odbyły się dwa otwarte spotkania Laboratorium Środkowoeuropejskiego:

- 12 czerwca: **mgr Aneta Daszuta**, *Semiologia Jana Mukařovskiego a fenomenologiczny wymiar nowoczesności*
- 4 lipca: **dr Srđan M. Jovanović**, *Language as a political tool: the cases of Serbo-Croatian and „Czechoslovakian”* (spotkanie zorganizowane we współpracy z Pracownią Obszaru Postjugosłowiańskiego oraz Polskim Instytutem Studiów Zaawansowanych)

Odbyły się także trzy spotkania w ramach seminarium „Sublokatorstwo jako kategoria kultury i jako kategoria badawcza”:

- 18 stycznia: *„Kościół, lewica, dialog” (1976) Adama Michnika jako kanon narracji sublokatorskiej – konstrukcja, stawki, konsekwencje*
- 23 marca: *Narracja historyczna i przestrzeń części wystawy głównej Muzeum Polin poświęconej międzywojennemu okresowi historii Polski, zatytułowanej „Na żydowskiej ulicy (1918-1939)”*
- 15 czerwca: *Zjednoczeni przeciw nazistowskiemu Niemcom: warszawska codzienna prasa jidysz w latach 1933-1934 i jej walka przeciw prześladowaniom Żydów w nazistowskich Niemczech (United against Nazi Germany: The Warsaw Yiddish Daily Press and their struggle against the persecution of Jews in Nazi Germany, 1933-1934)*

W 2018 r. odbyły się również dwa spotkania z cyklu „Kolokwia wschodnie”. Są to interdyscyplinarne spotkania naukowe, będące rezultatem współpracy między Katedrą Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku a Instytutem Sławistyki PAN. Koordynatorką spotkań ze strony IS PAN jest **dr hab. Dorota K. Rembiszewska, prof. IS PAN:**

- 27 czerwca, Białystok: *Wspomnienia językoznawców z warszawskiego środowiska sławistycznego*

- 2 grudnia, Warszawa: *Mowa nienawiści w przestrzeni miejskiej*, z referatem dr hab. Kazimierza Sikory, prof. UJ *Dyskurs stadionowej nienawiści na przykładzie Krakowa*

4. PROMOCJE KSIĄŻEK

dr Agnieszka Aysen Kaim

- wystąpienie „Ludzie dwóch kultur – polsko-turecka podróż międzykulturowa. Kontekst historyczno-kulturowy realiów książki *Bahar znaczy Wiosna*” na Warszawskich Targach Książki
- spotkanie autorskie z dziećmi wokół książki *Bahar znaczy Wiosna* w ramach warsztatów literacko-dramowych zorganizowanych przez Stowarzyszenie Praktyków Dramy STOP-KLATKA w Centrum Promocji Kultury

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- spotkanie autorskie wokół książki *Zapamiętane w krajobrazie. Krajobraz czesko-niemieckiego pogranicza w czasach przemian* w Centre français de recherche en sciences sociales w Pradze
- prowadzenie spotkania autorskiego dotyczącego problematyki pogranicz polsko-czesko-niemieckich z Jaroslavem Rudišem i Brygidą Helbig w ramach Polsko-Czeskiej Jesieni Literatury

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

- prowadzenie wernisażu wystawy „Historie opowiedziane. Bieżeństwo 1915” oraz spotkania z Anetą Prymaką-Oniszk, autorką książki *Bieżeństwo 1915. Zapomniani uchodźcy*, Warszawa 16.01.2018, zorganizowanego przez Oddział Warszawski PTL oraz Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW
- Prowadzenie finisażu wystawy „Historie opowiedziane. Bieżeństwo 1915” oraz spotkania z Jerzym Kaliną, reżyserem filmu *Bieżeńcy 1915-1922*, Warszawa

29.01.2018, zorganizowanego przez Oddział Warszawski PT oraz Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW

- prowadzenie spotkania wokół książki Aleksandra Smalańczuka *Raman Skirmunt (1868-1939). Życiapis hramadzianina Kraju*, Warszawa 13.11.2018, zorganizowanego przez Stowarzyszenie "Białoruskaja nacyjanalnaja pamiać"

dr Elżbieta Janicka

- spotkanie autorskie połączone z prezentacją książki: Elżbieta Janicka, Tomasz Żukowski, *Przemoc filosemicka?* w Bibliotece Miejskiej im. Adama Asnyka w Kaliszu na zaproszenie Stowarzyszenia „Kalisz Literacki”
- prezentacja książki *W kręgu neoawangardy – Warsztat Formy Filmowej*, red. Marzena Bomanowska i Alicja Cichowicz, dyskusja z Alicją Cichowicz oraz prelekcja do projekcji filmów Warsztatu Formy Filmowej (1970-1977) w ramach wydarzenia: „Konteksty 2018. VIII Międzynarodowy Festiwal Sztuki Efemerycznej”
- udział w panelu w ramach konferencji „Szkolne gry z historią”: prezentacja tekstu „Wspólna historia, która dzieli. Z Elżbietą Janicką rozmawia Anna Dzierzowska” zawartej w książce *Czytanki o edukacji. Szkolne gry z historią*, red. Dorota Obidniak, Anna Dzierzowska, opieka naukowa Piotr Laskowski

dr Małgorzata Kasner

- przygotowanie do wręczenia nagrody za debiut z dziedziny slawistyki za rok 2016 dla książki *Herezja Judasza w kulturze (po)nowoczesnej. Studium przypadku*
- przygotowanie do wręczenia nagrody za debiut z dziedziny slawistyki za rok 2017 dla książki *Zapamiętane w krajobrazie. Krajobraz czesko-niemieckiego pogranicza w czasach przemian*

dr Joanna Roszak

- spotkanie autorskie – dyskusja na temat książek Marka Górlikowskiego *Noblista z Nowolipiek* i Joanny Roszak *Żuraw z origami. Opowieść o Józefie Rotblacie*

- prowadzenie spotkania autorskiego z Mazenem Maaroufem w ramach festiwalu Stacja Literatura w Ustroniu Śląskim
- spotkanie autorskie w ramach festiwalu „Ulica poetycka. Literacki Zamość”

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- promocja książki *Raman Skirmunt (1868-1939): życiapis hramadżianina Kraju* w Grodnie, Mińsku, Warszawie, Miami i Nowym Jorku
- promocja książki *Masawyja represji u SSSR u historycznych dasledawanniach i kalektyunaj pamiaci* w Grodnie i w Kijowie

prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

- debaty o książce *Společny portret pogromu kieleckiego* zorganizowane przez Stowarzyszenie „Kuźnica” oraz Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce – Oddział w Krakowie oraz debaty Centrum Kultury Żydowskiej w Krakowie, cykl debat wokół książki w Kaliszu, Poznaniu, Kielcach, Lublinie
- spotkania autorskie wokół książki *Společny portret pogromu kieleckiego* w Nowym Teatrze Krzysztofa Warlikowskiego, Zakładzie Antropologii Literatury UJ, w księgarni Buk Buk w Warszawie oraz w Berlinie
- debata naukowa w Pałacu Staszica o książce *Společny portret pogromu kieleckiego* z udziałem profesorów Jana Grossa, Jacka Leociaka i Marcina Zaremby

5. POPULARYZACJA NAUKI W MEDIACH

dr Agnieszka Aysen Kaim

- wywiad prowadzony przez Cezarego Łasiczkę w TOK FM na temat Konstantego Borzęckiego – Mustafy Dżelaleddina Paszy
- wywiad w TOK FM na temat „Człowiek Dwóch Kultur Wojciech Bobowski alias Ali Ufki Bey”

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- udział w audycji „Zagrożenia dla języków mniejszości w Europie” w II Programie Polskiego Radia

dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

- udział w audycji „Źródła – magazyn kultury ludowej” w II Programie Polskiego Radia
- udzielenie wywiadu dla Radia Koszalin o Bukowińskim Festiwalu Nauki i jego roli w życiu społecznym mieszkańców Jastrowia oraz samych Bukowińczyków

dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

- udzielenie wywiadu prasowego podczas Międzynarodowego Kongresu Słowistów w Belgradzie, dotyczącego tradycji polsko-serbskich kontaktów w zakresie kultury i nauki
- wywiad dla Bułgarskiego Radia poświęcony polsko-bułgarskiej współpracy naukowej i perspektywom w przyszłości

dr Joanna Roszak

- udzielenie wywiadu „Język do entej potęgi”, rozmowa przeprowadzona przez Aleksandrę Rzążewską
- udzielenie wywiadu „Czołem do fali” dla czasopisma „Uczyć lepiej”
- wywiad w TOK FM, rozmowa prowadzona przez Agnieszkę Lichnerowicz poświęcona edukowaniu na rzecz pokoju

dr Wojciech Sosnowski

- audycja w Polskim Radiu „Obcokrajowcy uczą się polskiego”
- audycja w Polskim Radiu „Cudzoziemcy o nauce języka polskiego”

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

- wywiad dla Radia Koszalin o działalności naukowej IS PAN

6. PUBLIKACJE POPULARNONAUKOWE

6.1. MONOGRAFIE

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

- Zdeno Kolesar, *Historia projektowania graficznego*, Karakter 2018, ISBN 978-83-65271-76-1, s. 325 (przekład z języka słowackiego)

6.2. ARTYKUŁY

dr Agnieszka Aysen Kaim

- *Meddah geleneğinden kültürlerarası hikayeciliğe uzanan bir serüven 2*, „Ihlamur” nr 67, 2018, s. 53-68

dr Agata Bielak

- *Święty Bartłomiej i dzień świętego Bartłomieja w polskiej tradycji ludowej*, „Pismo Folkowe” nr 5, 2018, s. 6-11

prof. dr hab. Wojciech Burszta

- *Tęsknota za mityczną krainą*, „Polityka. Pomocnik Historyczny” nr 1, 2018, s. 62-67
- *Mistrzowie świata w cierpieniu [rozmowa z Pawłem Smoleńskim]*, 24-25.03.2018, Wyborcza.pl/magazyn
- *Mit wyciszony będzie trwał [rozmowa z Joanną Podgóorską]*, „Polityka” , nr 14, 2018, s. 15-17
- *Maj 1968. W Paryżu uwierzono, że wszystko jest możliwe [rozmowa z Dariuszem Szreterem]*, „Dziennik Bałtycki”, 18.05.2018, s. 24-25

dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

- *Ford in Eastern Europe: Lessons Unlearned*, „The LAFF Society Newsletter”, 07.03.2018
- *Recovering Memories of Friendship and Exaltation: Looking Back at March '68*, „Gazeta” nr 1, s. 9-11
- *Pan Tadeusz-Polish National Novel*, „Book Post”, 20.09.2018, portal bookpostusa.com

dr Elżbieta Janicka

- *Niewinność odzyskana. Sprawa Grossa jako wytwór polityki historycznej państwa polskiego po roku 2004*, „Krytyka Polityczna” nr 46, 2018, s. 40-73

dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

- *Stowarzyszenie im. Stefana Żeromskiego na Facebooku*, „Zeszyty Stowarzyszenia im. Stefana Żeromskiego” nr 8, s. 69-73

dr Anna Jawor

- *Psycholog par excellence*, „Forum Akademickie” nr 3, 2018, s. 69
- *Paradoks zniewolenia*, „Forum Akademickie” nr 6, 2018, s. 70

dr Agata Jawoszek-Goździk

- *Rozpad po rozpadzie – Jak Bośniacy żyjący na emigracji rozumieją swoją tożsamość?*, „Academia. Magazyn Polskiej Akademii Nauk” nr 3, 2018, s. 2-5

dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

- *Patriotyzm we współczesnej ukraińskiej literaturze dziecięcej. Próba rozpoznania*, „Obóz” nr 56-57, s. 9-15

dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

- *IV Bukowiński Festiwal Nauki w Lubaniu i Dzierżoniowie*, „Kurier Galicyjski” nr 19, 2018, s. 15

dr Arleta Łuczak

- *Biblia Leopoldy (1561) - pierwsza polska Biblia drukowana*, „Winieta. Pismo Biblioteki Raczyńskich” nr 1, 2018, s. 2-3

dr Konrad Matyjaszek

- *Bowiem kto Polskę chciał okłamać, teraz od Polski dostanie w pysk. Marzec 1968 roku teraz*, 14.02.2018, portal Strajk.eu

dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

- *Skąd się wzięła literatura macedońska?*, „Wyspa. Kwartalnik literacki” nr 4, 2017, s. 4-11

dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN

- *Enrico Prampolini i god awangarda w Polsce*, „Scena” nr 2, 2018, s. 21-25

prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

- *Hipoteza o prowokacji zablokowała proces gojenia się ran po pogromie kieleckim*, 16.03.2018, portal dzieje.pl
- *Pogrom kielecki nie wziął się z ubeckiej prowokacji*, 24.02.2018, portal Onet.pl
- *Kto odpowiada za pogrom kielecki?*, „Ale Historia. Dodatek do Gazety Wyborczej”, 19.02.2018, portal wyborcza.pl
- *W Kielcach milicjanci rwali się do bicia Żydów. A ubecy, choć nieświęci, starali się przeciwdziałać masakrze*, „Książki. Magazyn do czytania”, 20.02.2018, portal wyborcza.pl
- *Antysemicki tłum, antysemicka milicja*, „Newsweek – Historia” nr kwiecień-maj 2018, portal newesweek.pl

- *We władzy szczurołapa [rozmowa z Joanną Tokarską-Bakir]*, „Krytyka Polityczna”, 11.03.2018, portal krytykapolityczna.pl
- *Wolność w nauce*, „Magazyn Goethe Institut”, październik 2018, portal goethe.de

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

- *Otwartość to postawa w nauce*, „Forum Akademickie” nr 10, 2018
- *Pamięć różnorodności – IV Bukowiński Festiwal Nauki*, „Kurier Galicyjski”, 2018, on-line na portalu Kurier Galicyjski
- *Memoria Diversitatis*, „Polonus” nr 6-7, s. 22-26

dr hab. Katarzyna Wrzesińska, prof. IS PAN

- *Plac Wiosny Ludów – dom zwykłych ludzi*, „Kronika Miasta Poznania” nr 2, 2018, s. 167-180

XV. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA

1. WYKŁADY POPULARYZATORSKIE

dr hab. Grażyna Bobilewicz, prof. IS PAN

- Klub Kostiumologii i Tkaniny Artystycznej, *Programowe założenia młodzieżowej subkultury stilag w przestrzeni społeczno-kulturalnej Rosji Radzieckiej*, Warszawski Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- Inicjatywa aktywistów śląskich w ramach spotkań *Kiedy umrze ślonsko godka?, Konieczność ochrony języka śląskiego*

dr hab. Irena Grudzińska-Gross, prof. IS PAN

- Filmoteka Narodowa-Institut Audiowizualny, *Susan Sontag*
- Kolegium Europejskie Natolin, *Women in Solidarity*

dr Elżbieta Janicka

- seria czterech wykładów *Żydowska Warszawa* dla studentów podyplomowych Studiów Żydowskich przy IBL PAN
- Fundacja Judaica – Centrum Kultury Żydowskiej, *Przemoc filosemicka. O nowych polskich narracjach o Żydach*^{[1][2]}

dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

- Muzeum Miejskie Dzierżoniowa, *Polacy na Bukowinie – dziedzictwo językowe*
- Stowarzyszenie Res Carpathica, *Polacy na Bukowinie – język, kultura, tradycje*

dr Wojciech Mądry

- Polskie Towarzystwo Numizmatyczne. Oddział im. Józefa Kostrzewskiego w Poznaniu, *Prof. Andrzej Wędzki numizmatyk i kolekcjoner, współzałożyciel poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego*

dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

- Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie; Centrum Resurrectionis, *Bułgarzy w pismach ks. Pawła Smolikowskiego CR w świetle idei „zjednoczenia Kościołowi Słowiańszczyzny”*
- Okręgowa Izba Radców Prawnych, *Cyryl i Metody. Wschód i Zachód*

dr Irena Prawdżic

- Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, *Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych*

dr Joanna Roszak

- Malta Festival Poznań, w ramach warsztatu Unstrangered, *Facing the waves. Education for peace in Poland*
- Polska Akcja Humanitarna, *Rozchodzące się kręgi. Edukacja na rzecz pokoju*
- Biuro Literackie, *Memo. O pisaniu biografii z niepamięci*

dr Wojciech Sosnowski

- Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury przy ambasadzie RF w Warszawie, *Подготовка ученика к письменному экзамену по русскому языку*
- Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, *Uczeń wobec egzaminów z języka rosyjskiego*
- Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury przy Ambasadzie RF w Warszawie, *Intelektualizacja procesu dydaktycznego na przykładzie nauczania języka rosyjskiego*

dr Anna Zawadzka

- *Zwischenkriegszeit in Polen: “Judische Frage” oder Frage des Antisemitismus.* Wykład dla Bildungswerk Stanisław Hantz e. V., Stichting Sobibór i Stowarzyszenia „Studnia Pamięci”

- *Nach dem Krieg. Jüdisches Leben und Erinnerungspolitik zum Holocaust in Polen.* Wykład dla Bildungswerk Stanisław Hantz e. V., Stichting Sobibór i Stowarzyszenia „Studnia Pamięci”

2. ORGANIZACJA WYSTAW

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

- Wystawa foto-etnograficzna *Поречаните. Македонското Порече 1932-1933 во етнографската документација на Јозеф Обрембски.* Autorstwo wystawy eksponowanej w trzech muzeach w Macedonii: - Muzeum Makedonija w Skopju, grudzień 2017-maj 2018, - NU „Zawod i muzej” w Bitoli, 07.06-15.08.2018 - Centrum Kultury „Marko Cepenkow” w Prilepie, 24.08-3.09 2018.

dr Agnieszka Aysen Kaim

- *Wędrowcy i Opowieści* udział w widowisku narracyjnym 26 sierpnia, Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, w ramach programu artystycznego towarzyszącego wystawie: „Stambuł. Dwa światy, jedno miasto”.

3. PRACA Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

dr Agata Bielak

- Przygotowanie wspólnie z pracownikami Pracowni „Archiwum Etnolingwistyczne” UMCS prezentacji multimedialnej dla dzieci w wieku przedszkolnym w ramach projektu „Folklor między archiwum a estradą” na XV Lubelskim Festiwalu Nauki

dr Agnieszka Aysen Kaim

- *Dzieci drzewa. Mity ujęgurskie i tureckie* , występ dla młodzieży, program artystyczny w Multimedialnej Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży nr XXXI w Warszawie

- Dom Kultury Śródmieście w Warszawie, *Afrykańskie bajki - podrygiwanki*, muzyczno-taneczne bajki afrykańskie dla dzieci
- Prom Kultury w Warszawie, występ dla dzieci, *Asmodeusz i inne łobuziaki* - autorskie bajki dla dzieci
- występ artystyczny na festiwalu, program składający się z autorskiej opowieści, przeznaczony dla dzieci w wieku 7-12 lat w ramach XIII Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Opowiadania, Instytut Teatralny

dr Joanna Roszak

- *Przyszli niedokonani*, występ charytatywny, Joanna Roszak, Szczepan Kopyt (muzyka), Piotr Kowalski (muzyka), Poznańska Garażówka
- Przygotowanie Pokojowego pokoju zagadek dla młodzieży z Poznania w budynku Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej
- Przygotowanie warsztatów międzykulturowych dla dzieci i młodzieży *Gdzie mieszka Pokój? Co można o nim powiedzieć*, czytając książki „Uczucia? Co to takiego?” (Serge Bloch, Oscar Brenifier), „Wróg” (Serge Bloch, Davide Cali) czy „Bozie” (Karolina Oponowicz)?

dr Wojciech Sosnowski

- VIII Liceum Ogólnokształcące im. Władysława IV, *Austriackie gadanie na tureckim kazaniu przy pierogach ruskich, czyli rzecz o narodach i kulturach we frazeologii*
- Zespół Szkół Licealnych i Technicznych nr 1 w Warszawie. *Co mówi nam frazeologia o kulturach i narodach?*

4. PROWADZENIE WARSZTATÓW

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- warsztaty popularnonaukowe pt. „Jak zobaczyć to, czego nie widać albo co może nam powiedzieć ruina?” dla Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci w trakcie obozu naukowego w Lusławicach, 16-17.01.2018

- warsztaty pt. „Sąsiedzi bliscy, ale jednak nieznanani” dla uczniów technikum w Zakliczynie, 26.01.2018
- warsztaty popularnonaukowe pt. „Wprowadzenie do bohemistyki” dla Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci w trakcie obozu naukowego w Lusławicach, 23.01.2018
- warsztaty dla licealistów „Jak czytać pomniki?”, II klasa II LO w Nowogardzie, 20.09.2018

dr Agnieszka Aysen Kaim

- *Orientalne Miniatury na słowo i instrument*, uliczny występ artystyczny, występ na podstawie perskich i tureckich eposów na Krakowskim Kiermaszu Książki, Krakowskie Biuro Festiwalowe
- *Bahar znaczy Wiosna*, występ plenerowy na podstawie autorskiej książki, 11 sierpnia, występ na zaproszenie Szczecińskiej Agencji Artystycznej,
- *Meddah tradycyjny turecki opowiadacz*, przeprowadzanie warsztatów, 25 sierpnia, Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, w ramach wystawy: „Stambuł. Dwa światy, jedno miasto”
- *Kufer opowieści*, warsztaty dla nauczycieli na zlecenie Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej, w ramach programu historionauci, w Muzeum Pragi, warsztaty dla nauczycieli na temat opowiadania o niepodległości RP z użyciem przedmiotów- eksponatów muzealnych
- *Dlaczego miód jest słodki?*, występ artystyczny dla rodzin, Program składający się z mitów, opowieści antycznych i bałkańskich, dotyczących miodu i pszczelarstwa w muzycznej oprawie bałkańskich pieśni.
- współorganizacja XIII Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Opowiadania, Instytut Teatralny, 21- 25.11.2018

dr Joanna Roszak

- „Wolność – historie wewnętrzne”: warsztaty dla nauczycielek i nauczycieli, 29.10.2018
- opracowanie i publikacja scenariusza warsztatów wolnościowych, 2.11.2018

XVI. STUDIA DOKTORANCKIE

kierownik: **dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN (do 31.01.2018)**
dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN (od 1.02.2018)

sekretarz: **dr Małgorzata Ostrówka (do 28.02.2018)**
dr Anna Kurowicka (1.03.2018-30.09.2018)
dr Agata Jawoszek-Goździk (od 1.10.2018)

Liczba doktorantów w grudniu 2018 – **23 osoby**, w tym **6 osób** przyjętych na rok akademicki 2018/2019 (**9 osób** na urlopie naukowym, **1 osoba** na urlopie zdrowotnym).

Zajęcia w II semestrze roku akademickiego 2017/2018

KULTUROZNAWSTWO

Zajęcia obligatoryjne

prof. dr hab. Wojciech Burszta

wykład/seminarium: *Metodologiczne przygotowanie do prowadzenia badań kulturoznawczych*

Wykład obligatoryjny z elementami seminarium konieczny dla poznania metodologii badań stosowanych w różnych formach i tradycjach badań kulturoznawczych. W trwającym jeszcze cyklu zajęć doktorant poznaje historię metodologii badań kulturoznawczych, podziały wewnątrz dyscypliny oraz wyznaczające jej przedmiot zwroty badawcze; uczy się, jak można przełożyć kategorie metodologiczne i teoretyczne na konkretny materiał badawczy będący przedmiotem jego studiów. Poznaje, w jaki sposób można wydobyć potrzebne do badań dane, poprawnie je analizować oraz wpisać wyniki swoich badań w społeczno-kulturowy kontekst, jak też wskazać na umocowanie badań kulturoznawczych w wymiarze społecznym.

dr hab. Grażyna Szwał-Gyłybowa, prof. IS PAN

seminarium: *Kulturoznawcze seminarium naukowe*

Celem seminariów otwartych dla doktorantów wszystkich lat studiów jest zapoznanie uczestników z pracami badawczymi prowadzonymi w Zakładzie Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa Instytutu, co umożliwi obserwację dokonań doświadczonych pracowników Zakładu. Poszczególne zajęcia prowadzą uczeni realizujący projekty badawcze z obszarów: kulturowe dziedzictwo Słowiańszczyzny, tożsamości narodowe i regionalne Słowian (mity, idee, pamięć zbiorowa), wielokulturowość, kontakty i pogranicza językowo-kulturowe, mniejszości (językowe, etniczne, religijne).

dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

konwersatorium: *Kontekst kulturowy w pracy tłumacza*

Konwersatoria poświęcone są wybranym zagadnieniom przekładu literackiego. Podstawowy materiał praktyczny stanowią przekłady z języków wschodniosłowiańskich na język polski, analizowane w szerokim kontekście kulturowym pozornej bliskości języków i tradycji. Podejmowane są kwestie roli tłumacza w rozwoju rodzimego języka i literatury, znaczenia tłumaczeń literackich dla kultury docelowej – ale także dla kultury ich pochodzenia; poruszany są problemy nieprzekładalności w ujęciu teoretycznym i praktycznym oraz inne aspekty przydatności teorii przekładu w praktyce tłumacza literatury.

dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

warsztaty obligatoryjne dla kulturoznawców i językoznawców: *Kształtowanie kompetencji i umiejętności miękkich w zakresie badań naukowych. Uprawianie nauki (cykl IV)*

Warsztaty obligatoryjne służące zapoznaniu słuchaczy z systemami antyplagiatowymi, prawnymi uwarunkowaniami działalności badawczej, jej aspektami etycznymi i ochroną własności intelektualnej. Wskazują na działania mające na celu przeciwdziałanie występowaniu zjawisk nieetycznych w strefie nauki, jak też etyki publikowania naukowego. Pozwalają doktorantom poznać i zrozumieć kwestie poszanowania zasad ochrony własności intelektualnej, prowadzenia badań w sposób niezależny, służą podtrzymaniu i doskonaleniu etosu wspólnoty naukowej, respektowaniu zasady publicznej własności wyników badań naukowych z uwzględnieniem zasad ochrony

własności intelektualnej. Podejmowane tematy były związane z metodologią pisania artykułów naukowych oraz publiczną prezentacją badań naukowych.

JĘZYKOZNAWSTWO

Zajęcia obligatoryjne

dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

wykład z elementami konwersatorium i ćwiczeń: *Języki naturalne a językoznawstwo naukowe, semantyka i współczesne badania konfrontatywne*

Celem zajęć jest zapoznanie doktorantów (a) z założeniami językoznawstwa ogólnego, (b) z powstaniem językoznawstwa naukowego ze szczególnym uwzględnieniem okresu od końca XVIII do początków XX wieku, (c) ze wszelkimi rodzajami badań językoznawczych nad jednocześnie dwoma i więcej językami z naciskiem na współczesne badania konfrontatywne przełomu XX i XXI wieków, (d) z rolą semantyki w badaniach językoznawczych (z uwzględnieniem niedeterministycznej teorii czasu, sieci Petriego i teorii kwantyfikacji zakresowej) oraz (e) z podstawową terminologią w zakresie wyżej podanych zagadnień. Cechy zajęć. Systematycznie przedstawianie fundamentalnych osiągnięć językoznawstwa diachronicznego i synchronicznego w ramach w/w zagadnień. Materiał ilustrujący poruszaną problematykę bazuje na przykładach z języków indoeuropejskich.

dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

seminarium: *Językoznawcze seminarium naukowe*

Celem seminarium jest zapoznanie doktorantów z pracami badawczymi prowadzonymi w Zakładzie Językoznawstwa, co umożliwi obserwację prac doświadczonych uczonych. Zajęcia dostarczają doktorantom uporządkowanej wiedzy z zakresu współczesnej lingwistyki, jej subdyscyplin i stosowanych w nich metod badawczych, pokazują związki łączące językoznawstwo z innymi naukami (zwłaszcza społecznymi), co jest niezwykle ważne w badaniach interdyscyplinarnych, wykształcają też umiejętności doboru właściwych metod badań, przygotowując doktorantów do samodzielnej pracy badawczej w zakresie językoznawstwa. Poszczególne zajęcia prowadzone są przez

badaczy specjalizujących się w różnych subdyscyplinach lingwistycznych. Szczególna uwaga poświęcona jest badaniom konfrontatywnym, semantyce, badaniom kognitywnym, lingwistyce korpusowej, socjolingwistyce, językowemu obrazowi świata oraz językoznawstwu diachronicznemu. Seminaria są otwarte dla doktorantów wszystkich lat studiów.

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE **dla językoznawców i kulturoznawców**

dr Marcin Fastyn, dr Paweł Kowalski, dr Agnieszka Pluwak, mgr Jakub Banasiak
(Centrum Sławistycznej Informacji Naukowej)

warsztaty: *Źródła informacji bibliograficznej w pracy badawczej sławisty*

Warsztaty niezbędne dla zapoznania ze źródłami naukowej informacji bibliograficznej w pracy badawczej sławisty, z językami informacyjno-wyszukiwawczymi, prawami autorskimi, możliwościami promocji dorobku naukowego w przestrzeni cyfrowej. Zajęcia wykształcają umiejętność wykorzystania istniejących baz danych do gromadzenia materiału służącego do pisania prac naukowych i rozpraw doktorskich.

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Zawadzka

konwersatorium: *Relacje między dyskursami grup dominujących i mniejszościowych w Europie Środkowo-Wschodniej po 1989 roku. Analiza krytyczna. Cykl 2.*

Zajęcia dotyczą m. in.: dyskursów tożsamościowych żydowskich emigrantów z Polski, polskiego antysemityzmu, dyskursów skrajnej prawicy w Niemczech i Europie Środkowo-Wschodniej, artystycznych przedstawień tożsamości płciowej i społecznej, schematów zawłaszczania dominujących dyskursów używanych w naukach społecznych i humanistycznych na przykładzie wielojęzyczności.

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

warsztaty: *Poprawność językowa. Język polski jako obcy*

Zajęcia przeznaczone dla doktorantów cudzoziemców, niezbędne, jak w poprzednim semestrze dla wyrównania poziomu znajomości języka polskiego w mowie i piśmie doktorantów z Białorusi i Ukrainy. Doktoranci zdobywali umiejętność komunikowania

się z rodzimymi użytkownikami języka w okolicznościach i sytuacjach naukowych, by z łatwością poprowadzić rozmowę, brać udział w dyskusji w sytuacji oficjalnej oraz nieoficjalnej; uczyli się dokonywać korekty pisanych samodzielnie tekstów naukowych, jak też odpowiednio do potrzeb komunikacyjnych, korzystać z odmiany oficjalnej bądź nieoficjalnej języka polskiego.

Zajęcia w I semestrze roku akademickiego 2018/2019

realizowane w ramach grantu POWER².

Zajęcia prowadzone w cyklu rocznym

dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

Seminarium doktoranckie

Podstawowym celem seminarium jest stworzenie doktorantom IS PAN możliwości dyskusowania bieżących problemów badawczych, na które napotykają przy pracy nad swoimi rozprawami doktorskimi. Podczas każdego spotkania jedna lub dwie osoby prezentują wybrany przez siebie problem lub wstępną analizę wybranej części materiału badawczego. Po każdej prezentacji prowadzona jest dyskusja. Ponadto podczas seminarium omówione zostaną zaproponowane przez prowadzącą lub wybrane wspólnie z doktorantami lektury, dotyczące kwestii interesujących dla wszystkich uczestników, m.in. takich jak tożsamość narodowa a tożsamość kulturowa, pamięć a dziedzictwo, zarządzanie dziedzictwem, szanse i zagrożenia ochrony tożsamości lokalnych.

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Podstawy socjolingwistyki (podejście kulturoznawcze) + metodologia badań socjolingwistycznych (kulturoznawstwo)

Zajęcia dotyczą podstaw socjolingwistyki rozumianej jako dyscyplina obejmująca wszystkie zjawiska, które leżą na styku społeczeństwa i języka. Będziemy analizować praktyki językowe ludzi w różnych kontekstach kulturowych i sprawdzać, jaka metodologia badań pozwala na najlepsze naświetlenie przedmiotu badań. Na podstawie

² Doktoranci i Doktorantki wyższych roczników realizują wybór zajęć z poniższej oferty.

tekstów i wybranych zjawisk kultury zajmiemy się takimi kwestiami jak: język i tożsamość (język i społeczeństwo/klasy społeczne/grupy etniczne/płeć/naród/wiek); język i nierówność społeczna (uprzedzenia językowe, postawy językowe, ideologie językowe, stereotypy, niekompetencja komunikacyjna, media); wybory językowe (użytkownicy języka, wspólnota językowa); zmiana językowa, zagrożenie języka, zachowanie języka, rewitalizacja języka; przyswajanie języka, wielojęzyczność, polityka językowa.

dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Podstawy socjolingwistyki (podejście językoznawcze) oraz metodologia badań socjolingwistycznych (językoznawstwo)

Zajęcia dotyczyć będą podstaw socjolingwistyki rozumianej jako subdyscyplina językoznawcza. Szczegółowe zagadnienia dotyczyć będą badań dotyczących wariantów języka używanego przez grupy i osoby różniące się pochodzeniem etnicznym, religią, statusem społecznym, poziomem wykształcenia i wiekiem. Wprowadzone zostaną podstawowe pojęcia z zakresu socjolingwistyki i teorii kontaktów językowych (socjolekt, idiolekt, profesjolekt, kompetencja komunikacyjna, wspólnota komunikacyjna, bilingwizm, dyglosja, przełączanie kodów, mieszanie kodów, prestiż języka i inne). Zajęcia obejmą także podstawy tych dziedzin językoznawstwa, których znajomość jest niezbędna do prowadzenia badań socjolingwistycznych. Należą do nich dialektologia, historia języka, stylistyka oraz pragmatyka. W ramach tego bloku zajęć 3h z dr. Robertem Borgesem (wprowadzenie do socjolingwistyki).

dr Elżbieta Janicka

Podstawy socjolingwistyki (analiza dyskursu) + metodologia badań socjolingwistycznych (analiza dyskursu)

Analiza dyskursu interesować nas będzie jako narzędzie krytyki kultury i społeczeństwa, a więc jako część i jednocześnie składnik ramowy teorii krytycznej. Przyjrzymy się niektórym z jej definicji i podejmiemy próbę jej praktycznego zastosowania w odniesieniu do tekstów kultury reprezentatywnych dla polskiej kultury dominującej. Analiza dyskursu według Michela Foucaulta. Mapa pojęć (archeologia dyskursu, władza-wiedza, reżimy prawdy, produkcja szaleństwa, zasada autora, parezja,

dyspozytyw: bezpieczeństwa, dyscyplinarny i inne). Miejsce i rola analizy dyskursu w myśli Pierre'a Bourdieu. Mapa pojęć (prawomocność, pole, habitus, dyspozycja, pozycja, dystynkcja, kapitał: społeczny, kulturowy, ekonomiczny, symboliczny i inne). Dyskurs a przemoc i wykluczenie – mord założycielski (1). Typy narracji o morderstwie pierwszego prezydenta międzywojennej RP jako opis przedmiotu i przedmiot opisu. Dyskurs a przemoc i wykluczenie – mord założycielski (2). „Aryjskie papiery” (czy aryjskie papiery?) jako kategoria oraz instytucja kultury polskiej. W ramach tego bloku zajęć 3h z dr. Danielem Cardoso (po angielsku): A workshop on Foucauldian discourse analysis.

dr Piotr Cichocki, dr Tomasz Rakowski

Podstawy socjolingwistyka (etnologia) + metodologia badań etnograficznych

Celem zajęć jest nabycie przez studentów samoświadomości badawczej w etnografii i antropologii kulturowej. W ramach konwersatorium będziemy omawiali metody i sposoby budowania wiedzy antropologicznej oraz sposoby jej artykułowania; będziemy też starali się pokazać strategie budowania jawnej i niejawnej obecności antropologa w tekście, a także odsłaniać konteksty tworzonej przez niego wiedzy - jej historyczne, kulturowe i biograficzne uwikłania. Poruszane zagadnienia: specyfika metody etnograficznej. Etnografia jako metoda i perspektywa, pojęcie praktyki kulturowej. Konstruowanie projektu badawczego. Przedmiot badania i przedmiot poznania. Wstęp do obserwacji uczestniczącej. Refleksywne budowanie doświadczenia kulturowego: wiedza dyskursywna i wiedza poza-dyskursywna. Obserwacja uczestnicząca. Bycie w terenie. Notatka terenowa. Zbiorowość, społeczność, grupa, jednostka. Współczesne redefinicje „terenu” w antropologii. Wywiady, rozmowy, słuchanie. Pozycja badacza/badaczki i relacje w terenie. Problemy etyczne w antropologii. Wywiady narracyjne i biograficzne. Badania wizualne. Badania dokumentów, źródeł zastanych i historycznych. Badania wirtualne. Netnografia. Dźwięk i synestezja w badaniach. Badania kultury materialnej. Etnograficzne badania w działaniu i animacja kultury. Partycypacja i antropologia zaangażowana. Autobiografia jako badanie. Opis etnologiczny: od doświadczenia terenowego do tekstu etnologicznego. Strategie pisania.

dr Paweł Kowalski z zespołem

Humanistyka cyfrowa

Zajęcia seminaryjne prowadzone przez zespół Centrum Sławistycznej Informacji Naukowej IS PAN i grupę roboczą Sławistyka Cyfrowa mają charakter wprowadzający w zagadnienia Humanistyki Cyfrowej. Na poszczególnych zajęciach w ciągu roku akademickiego poruszone zostaną następujące zagadnienia: Czym jest humanistyka cyfrowa; Humanistyka cyfrowa w Polsce i na świecie; Miejsce HC wśród nauk humanistycznych; Narzędzia cyfrowe w warsztacie badawczym humanisty (sławisty) i w pracy translatorskiej; Wprowadzenie do informacji naukowej; Widoczność naukowca w przestrzeni cyfrowej. W obrębie powyższych tematów słuchacze zapoznają się m.in. z prawem Internetu i mediów (open source, open science, free software, creative commons); projektami cyfrowymi w Instytucie Sławistyki PAN. Omówione zostaną: działania dotyczące obecności sławistyki w przestrzeni cyfrowej, wykorzystanie narzędzi i metod opartych na technologiach informatycznych w badaniach naukowych i edukacji; ukazane nowe możliwości badawcze: od zastosowania cyfrowych technologii i narzędzi do badań językoznawczych, kulturoznawczych i in. do badań naukowych nad nowymi narzędziami i formami wypowiedzi w przestrzeni cyfrowej. Część zajęć miała charakter warsztatowy, np. tworzenie bibliografii, opracowywanie słów kluczowych do własnych prac naukowych. Na wybrane zajęcia zostaną zaproszeni prelegenci, specjaliści w danej dziedzinie, którzy opowiedzą o swoich badaniach i pracy w ramach humanistyki cyfrowej.

mgr Ludmiła Janion

Academic Writing

Zajęcia warsztatowe, których celem jest zapoznanie słuchaczy z technikami akademickiego pisania w języku angielskim. Poruszone będą takie zagadnienia jak: *Introduction. Plagiarism. Paragraph Structure. Topic sentences. Unity and Coherence. Transitions. A scholarly article. An analysis of structure and register. Theses and support. Documenting sources. Types of sources and how to look for sources. Evaluating sources. Using sources: summarizing and paraphrasing. Using sources: quoting. Conceptualizing quotes. Arrangement: comparing and contrasting, cause and effect. Organizing material, outlining, and drafting. Using sources to generate topics. Arrangement: argumentative structures. Peer review of essays. Consultations. Style.*

Projekty tematów prac doktorskich doktorantów IS PAN bez otwartego przewodu doktorskiego

Sara Mičkec/Mitschke

Tytuł: *Strategie zachowania i transmisji języka górnołużyckiego w rodzinach na Łużycach*

Opiekunka naukowa: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tymoteusz Król

Tytuł: *Przemiany wilamowskiej tożsamości kulturowej i językowej w narracjach o powojennych prześladowaniach*

Opiekunka naukowa: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Dominika Michalak

Tytuł: *Biurokracja a doświadczenie migrantów spoza UE w Polsce*

Opiekunka naukowa: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Nina Boichenko

Tytuł: *Konstruowanie obrazu „prawdziwego” Ukraińca we współczesnej Ukrainie*

Opiekunka naukowa: dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

Klaudia Kosicińska

Tytuł: *Praktyki językowe i dyskursy międzyetniczne w gruzińskim Marneuli*

Opiekunka naukowa: dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

Piotr Szatkowski

Tytuł: *Mazurzy i mazurski w XXI wieku: recepcja, tożsamość, rewitalizacja*

Opiekunka naukowa: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Natalia Judzińska

Tytuł: *Po lewej stronie sali. Proces instytucjonalizacji „getta ławkowego” w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie w dwudziestoleciu międzywojennym*

Opiekunka naukowa: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Opiekunka pomocnicza: dr Elżbieta Janicka

Karina Melnytska

Tytuł: *Tożsamość narodowa a przemiany polityczno-ustrojowe w Czarnogórze*

Opiekunka naukowa: dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

Natalia Tkachyk

Tytuł: *Obraz Pokucia jako pogranicza kultur w literaturze końca XIX – początku XX w.*

Opiekunka naukowa: dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

Lesia Korostatevych

Tytuł: *Neologizmy w przekładach literatury pięknej (na materiale współczesnej literatury polskiej i ukraińskiej)*

Opiekunka naukowa: dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

Emilia Rydel

Tytuł: *Diaspora żydowska w Szanghaju w perspektywie postkolonialnej*

Opiekunka naukowa: dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

Iurii Tkachuk

Tytuł: *Borysław i Jasło w epoce gorączki naftowej: obraz w literaturze i kulturze*

Opiekunka naukowa: dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN

Małgorzata Dębowczyk

Tytuł: *Utopia w myśli słowiańskiej XIX wieku (Przeptyw myśli, inspiracje, konsekwencje)*

Opiekunka naukowa: dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN

Tatsiana Kazak

Tytuł: *Muzea Białorusi Zachodniej/północno-wschodnich województw II Rzeczypospolitej w latach międzywojennych: pomiędzy polityką historyczną a regionalizmem kulturowym*

Opiekun naukowy: dr hab. Alieksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

Opiekunka pomocnicza: dr Anna Zawadzka

Ida Judyta Ciesielska

Tytuł: *Bułgarskie antropologie mistyczne w XIX i XX wieku*

Opiekunka naukowa: dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

UDZIAŁ DOKTORANTÓW W KONFERENCJACH NAUKOWYCH W ROKU 2018

Łącznie doktoranci wygłosili 30 referatów na konferencjach naukowych (w tym 6 na międzynarodowych konferencjach za granicą)

Wygłoszone referaty:

Klaudia Kosicińska

- *Participatory budgeting in Georgia between democracy and authoritarianism – discourse analysis*, The 3rd Annual RUCARR (Russia and the Caucasus Regional Research), Malmo, 8-9.11.2018
- *Mniejszość azerbejdżańska w Gruzji – kwestie językowe*, konferencja „Mały język, wielki temat”, Warszawa, 30.11-1.12.2018

Aliaksandr Paharely

- *Preserving the Memory, Promoting Independence: Belarusian Democratic Republic in the Discourse of the Interwar Belarusian Christian Democratic Press*, „Symposium to mark the 100th anniversary of the Belarusian Democratic Republic”, Londyn, 24.03.2018.
- *Swoje ojczyście czy przesady: problem transformacji elementów kultury wiejskiej w symbole etniczne w dyskursie prasy Białoruskiej Chrześcijańskiej Demokracji*

okresu międzywojennego, 15. Naukowa Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018

Iurii Tkachuk

- *“Piekło galicyjskie” w ukraińskiej i polskiej małej „prozie naftowej” Iwana Franki i Józefa Rogosza*, Konferencja międzynarodowa „Doświadczenia 100-lecia niepodległości. Historia i perspektywy...”, Warszawa, 27-28.12.2018

Tatiana Kazak

- *Miasto oczyma kobiet. Na przykładzie wspomnień oraz historii mówionej miasta Grodno*, V międzynarodowa studencko-doktorancka konferencja naukowa “Słowianie, my lubim... kobiety”, Warszawa, 09.03.2018
- *Znaczenie działalności Józefa Jodkowskiego, badacza miasta Grodno, dla białoruskiej oraz polskiej nauki*, Polsko-białoruskie związki literackie, historyczno-kulturowe i językowe (Z okazji 100-lecia Białoruskiej Republiki Ludowej), Warszawa, 16-17.03.2018
- *Muzeum w Grodnie w świetle korespondencji kustosa Józefa Jodkowskiego*, 15. Naukowa Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018

Emilia Rydel

- *Sprawiedliwi bracia. Andrzej i Czesław Miłosz wobec Zagłady Żydów*, konferencja „Relacje polsko-żydowskie w XX wieku. Badania - kontrowersje – perspektywy. Colloquium II: Wokół pomocy Żydom na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką”, Kielce, 3.07.2018

Karina Stempel-Gancarczyk

- *Szekspir w Kaczyce*, Międzynarodowa konferencja naukowa „O relacjach polsko-rumuńskich na przestrzeni wieków w Stulecie Odzyskania Niepodległości Polski i Wielkiego Zjednoczenia Rumunii”, Suczawa, 14-16.09.2018
- *Dispariția limbii în satele poloneze din Bucovina românească*, Międzynarodowa konferencja naukowa „Bucovina și Bucovinienii. Un secol de la Marea Unire”, Radowce-Czerniowce, 28-29.09.2018

Bartosz Cemborowski

- *Wykorzystywanie cech morfologicznych i leksyki dialektu wielkopolskiego w wypowiedziach internetowych*, 15 Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018

Natalia Tkaczyk

- *Станіславів як столиця ЗУНРу: польське бачення*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa «100 Years of Independence Experience», Warszawa, 14-15.04.2018
- *Wizerunek Pokucia na łamach „Tygodnika Ilustrowanego*, 15. Naukowa Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018
- *Ziemia Stanisławowska na łamach prasy warszawskiej początku XX wieku*, Międzynarodowa konferencja naukowa „Stanisławów i Ziemia Stanisławowska w latach 1918-1923”, Iwano-Frankiwnsk, 7-9.09.2018
- *Pokucie w tekstach polskich podróżników końca XIX – początku XX wieku*, Międzynarodowa konferencja naukowa „Dziedzictwo kulturowe pogranicza”, Iwano-Frankiwnsk, 21-22.09.2018
- *Żydzi i Pokucie w ujęciu literackim*, Międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa „Polscy Żydzi dla Niepodległej (1918-1939)”, Lublin, 20-21.11.2018
- *Pokucie jako tygiel kulturowy*, Międzynarodowa konferencja naukowa „Język w regionie – region w języku”, Poznań, 22-23.11.2018
- *Niezwykła podróż. Cudzoziemcy na ziemiach polskich, Polacy za granicą – oczekiwania a wrażenia*, Interdyscyplinarna konferencja naukowa o profilu turystyczno-krajoznawczym, Gdańsk, 6-7.12.2018

Lesia Korostatevych

- *Metody tłumaczeniowe nazw własnych w powieści A. Stasiuka Jak zostałem pisarzem (próba autobiografii intelektualnej) w przekładzie na język ukraiński*,

Forum Nowego Literaturoznawstwa: Tekst. Medium. Tłumaczenie. Przełożenie w dyskursach humanistycznych, Warszawa, 05-06.06.2018

- *Specyfika tłumaczenia nazw własnych w powieści A. Stasiuka „Jak zostałem pisarzem (próba autobiografii intelektualnej)” na język ukraiński*, 15. Naukowa Sesja Doktorancka, Warszawa, 17.04.2018
- *Дикий Схід або образ України у творчості Зимовита Щерека*, Ukraina: 100 lat doświadczeń niepodległościowych, Warszawa, 14-15.04.2018
- *Особливості перекладу власних назв (на прикладі повісті А. Стасюка «як я став письменником (спроба інтелектуальної автобіографії)»)*, «Мовний простір слов'янського світу», Kijów, 30.04.2018

Piotr Szatkowski

- *Mazurska mowa i mazurski los*, Konferencja „Mały język – wielki temat”, Warszawa, 1.12.2018
- *Małą łyżką smakuje lepiej*, Konferencja „Mały język – wielki temat”, Warszawa, 1.12.2018

Natalia Judzińska

- *„Odmowa ta spowodowała zajście”. Sprawa dyscyplinarna Rywki Profitkier a getto ławkowe*, Konferencja „Kobiece utopie w działaniu. 100 lat praw wyborczych kobiet”, Kraków, 21-22.09.2018
- *Proces instytucjonalizacji „getta ławkowego” w Uniwersytecie Stefana Batorego. Przypadek Rywki Profitkier (wersja skrócona)*, 15. Naukowa Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018

Tymoteusz Król

- *Twórczość Karla Olmy/Michaela Zöllnera a wilamowskie i hałcnowskie narracje*, Konferencja „Mały język, wielki temat”, Warszawa, 1.12.2018

Małgorzata Dębowczyk

- *Poglądy dotyczące narodów nienależących do wspólnoty słowiańskiej ujęte w badaniach Wacława A. Maciejowskiego nad ustawodawstwem słowiańskim*, 15. Naukowa Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018

Karina Melnytska

- *Między podziałami a wspólnotą: symbole narodowe Czarnogóry*, 15. Naukowa Sesja Doktorancka IS PAN, Warszawa, 17.04.2018

Doktoranci włączali się również w organizację konferencji naukowych, paneli i spotkań międzynarodowych, bez wygłaszania na ich referatów.

PUBLIKACJE DOKTORANTÓW W 2018 ROKU

Łącznie publikacji: 11

Aliaksandr Paharely, *Праблема дысцыпліны часу ў дыскурсе друку БХД-БНА міжваеннага перыяду*, „Przegląd Środkowo-Wschodni”, nr 4, Katedra Studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej UW, 2018, s. 117-158.

Iurii Tkachuk, *Вплив промислової революції на розвиток міст Галичини у другій половині XIX століття*, w: *Po stronie pamięci i dialogu... Stanisławów i Ziemia Stanisławowska w dobie przemian społecznych oraz narodowościowych XIX i pierwszej połowy XX wieku, t. II: Gospodarka - religia - kultura*, red. Petro Hawrylyszyn, Mariusz Kardas, Adam Ostanek, Nakład własny, Warszawa-Stanisławów, 2017, s. 13-21.

Karina Stempel-Gancarczyk, *Biografie językowe a zanikanie gwar polskich na Bukowinie. Wybrane aspekty*, w: *Związki polsko-rumuńskie/Legături istorice și culturale*

polono-române, red. Karina Stempel-Gancarczyk, Elżbieta Wieruszewska-Calistru, Związek Polaków w Suczawie, 2018, 978-973-0-27765-4, s. 478-489.

Emilia Rydel, *Perspektywa postkolonialna w badaniach nad diasporą żydowską. Żyd-Chińczyk we wspomnieniach Anki Votickiej*, „Adeptus”, nr 11, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, 2018, s. 1-21.

Małgorzata Dębowczyk, *Recepcja Almanachu biednego Richarda Benjamina Franklina oraz Wstępu do Historii Powszechnej Augusta Ludwika Schlözera w Rosji*, „Przegląd Rusycystyczny”, nr 1, Polskie Towarzystwo Rusycystyczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2018, s. 95-117

Małgorzata Dębowczyk, *Poglądy dotyczące narodów nienależących do wspólnoty słowiańskiej ujęte w badaniach Wacława A. Maciejowskiego nad ustawodawstwem słowiańskim*, w: *Polska i sąsiedzi na przestrzeni wieków (spotkanie II)*, red. Agnieszka Teterycz-Puzio, Wojciech Skóra, 2018, ISBN 978-83-7467-294-8, s. 63-74.

Tatiana Kasataya, *Жанчыны ў абшчынах ЕХБ у пасляваеннай БССР*, w: *Евангельская Царква Беларусі*, 2018.

Aleksander Smaliańczuk, **Tatsiana Kasataya**, *Economies of Scarcity in Belarusian Villages During World War II: How New Findings from Oral History Projects Put a Perpetrator-Centred Historiography in Perspective*, w: *Coping with Hunger and Shortage under German Occupation in World War II*, red. Tatjana Tonsmeyer, Peter Haslinger, Agnes Laba, Palgrave Macmillan, 2018, 978-3-319-77466-4, s. 49-60.

Tatiana Kazak, *Z przeszłości do przyszłości: znaczenie działalności Józefa Jodkowskiego – badacza miasta*, „Acta Albaruthenica” nr 18, Katedra Białotutenistyki UW, 2018, s. 413-419.

Klaudia Kosicińska, *Mniejszość azerbejdżańska i Gruzini na terenie Gruzji – obrazy współistnienia*, w: *Między Wschodem a Zachodem, Między Północą a Południem*, Campidoglio, 2018, s. 373-386.

Karina Melnytska, *Nowe jako (nie)zapomniane stare – „Slavica Lodziensia” (Czasopismo „Slavica Lodziensia” pod redakcją Anetty Buras-Marciniak. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017, 175 ss.)*, w: „Slavia Meridionalis”, nr 18, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, 2018, s. 1-11.

W 2018 roku doktoranci i doktorantki IS PAN opublikowali również 17 tekstów o charakterze popularyzatorskim i popularnonaukowym oraz kilkanaście recenzji, wywiadów i tłumaczeń tekstów literackich i publicystycznych.

Publikacji przyjętych do druku: 11

Aktywność Samorządu Doktorantów IS PAN

- pomoc w organizacji 15 Naukowej Sesji Doktoranckiej w IS PAN (17.4.2018)
- uczestnictwo w spotkaniach komisji d/s Pomocy Materialnej dla Doktorantów (7.5.2018)
- udział w spotkaniu Komisji Stypendialnej (8.12.2018)

Wsparcie finansowe doktorantów

Stypendia naukowe doktoranckie – 8

Pomoc materialna dla doktorantów:

- stypendia dla wyróżniających się doktorantów – 7
- stypendia socjalne – 2
- zapomogi – 3

XVII. BIBLIOTEKA INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN IM. ZDZISŁAWA STIEBERA

W 2018 roku księgozbiór Biblioteki IS PAN powiększył się o:

- 157 wol. książek
- 0 wol. broszur
- 228 wol. czasopism.

W tym samym czasie frekwencja czytelnicza wyniosła: 527 zarejestrowane osoby (w tym 207 pracowników naukowych).

Ogółem księgozbiór BIS PAN liczył na dzień 31.12.2018.:

- 93 624 wol. druków zwartych
- 31 398 wol. czasopism
- 875 jednostek zbiorów specjalnych.

Skatalogowano w systemie HORIZON (stan na 04.01.2019):

- 21 774 wol. książek i broszur (18 659 opisów)
- 37 684 zeszyty czasopism (984 opisy).

W 2018 r. pracownicy IS PAN mieli dostęp do następujących baz: Elsevier, Springer, Web of Science, Cambridge University Press (CUP).

XIX. ARCHIWUM NAUKOWE INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

W roku 2018 prace na rzecz Zbiorów Specjalnych Instytutu Sławistyki PAN wykonywali: dr hab. Dorota K. Rembiszewska prof. IS PAN, dr Konrad Szamryk (luty–czerwiec), dr Michał Ceglarek (lipiec–wrzesień), dr Wiesław Gliński (październik–grudzień).

W ZS IS PAN był realizowany temat statutowy „Dorobek naukowy uczonych z Instytutu Sławistyki PAN w spuściznach archiwalnych”. Efektem było opracowanie spuścizn Jerzego Cetry, Samuela Fiszmana, Jerzego Ślizińskiego oraz zinwentaryzowanie map napisowych do Atlasu gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny. Ponadto zostały skatalogowane nadbitki artykułów przekazanych przez Hannę Popowską-Taborską. Sporządzono także częściowo spis tymczasowy do spuścizny Kwiryny Handke – materiały obce.

W ZS przygotowano bibliografię prac Hanny Popowskiej-Taborskiej zamieszczoną na stronie internetowej IS PAN.

Zaktualizowano informacje na podstronie Zbiory Specjalne strony internetowej IS PAN.

W Zbiorach Specjalnych 11.04.2018 r. odbyła się sesja archiwistyczna, która zainaugurowała pracę w nowej siedzibie przy ul. Szczęśliwickiej 2 m. 17.

Wykonano prace związane z archiwizacją danych elektronicznych. Zainstalowano bazę danych do *Atlasu gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny* na komputerze stacjonarnym przy ul. Szczęśliwickiej 2 m. 17.

We wrześniu 2018 r. w ZS IS PAN odbyła staż w ramach Erasmus+ prof. Krystyna Rutkowska z Uniwersytetu Wileńskiego.

Przewodniczący Rady Naukowej
Instytutu Sławistyki PAN

Z-ca Dyrektora Instytutu Sławistyki PAN
ds. Naukowych

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

dr hab. Helena Krasowska, prof. IS PAN

Spis treści

I. Ogólne informacje o Instytucie	2
1. Miejsce w rankingu.....	2
2. Zatrudnienie.....	2
3. Pion naukowy Instytutu Sławistyki PAN.....	3
4. Kierunki badawcze w Instytucie Sławistyki PAN.....	3
5. Upowszechnianie wyników badań naukowych.....	4
6. Dane liczbowe.....	5
II. Najważniejsze osiągnięcia Instytutu Sławistyki PAN	6
1. Prestiżowe granty strukturalne.....	6
2. Zakończenie dwóch ponadmilionowych grantów badawczych.....	7
3. Nagrody otrzymane przez pracowników Instytutu.....	10
4. Wkład pracowników IS PAN w Międzynarodowy Kongres Sławistów w Belgradzie.....	12
5. Badaczki z IS PAN na konferencji Association for Slavic, East European & Eurasian Studies w Bostonie.....	13
6. Czasopisma Instytutu Sławistyki w prestiżowych bazach.....	14
7. Monografie pracowników Instytutu w roku 2018.....	15
III. Zadania badawcze	17
1. Kulturowe dziedzictwo Słowiańszczyzny. Badania diachroniczne.....	17
1.1. Projekty z zakresu leksykografii i leksyki słowiańskiej.....	17
1.2. Studia z onomastyki słowiańskiej.....	20
1.3. Edycje tekstów źródłowych z zakresu historii i literatur słowiańskich.....	21
1.4. Rusycystyczne i ukrainistyczne badania literaturoznawcze.....	24
2. BADANIA NAD TOŻSAMOŚCIĄ (MITY, IDEE, PAMIĘĆ ZBIOROWA, DYSKURSY).....	26
2.1. Badania narodowościowe – mity, idee.....	27
2.2. Badania nad pamięcią (<i>memory studies</i>).....	31
2.3. Kulturoznawcze analizy dyskursów.....	36
3. KONTAKTY I POGRANICZA JĘZYKOWO-KULTUROWE. MNIEJSZOŚCI (JĘZYKOWE, ETNICZNE, RELIGIJNE).....	38

4. JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA – ETNOLINGWISTYKA SŁAWISTYCZNA.....	44
5. SŁAWISTYCZNE JĘZYKOZNAWSTWO SYNCHRONICZNE: BADANIA KONFRONTATYWNE, SEMANTYKA, KOGNITYWIZM, LINGWISTYKA KOMPUTEROWA, LINGWISTYKA KORPUSOWA.	49
5.1. Badania teoretyczne.....	49
5.2. Badania konfrontatywne.....	50
5.3. Studia nad językami bałkańskimi.....	52
6. SŁAWISTYCZNA INFORMACJA NAUKOWA. BADANIA SŁAWISTYCZNE NA ŚWIECIE.....	53
IV. Granty	57
1. Granty Narodowego Centrum Nauki afiliowane w IS PAN.....	57
2. Granty w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki MNiSW afiliowane przy IS PAN.....	61
3. Granty w ramach innych programów.....	64
4. Kontrakty w ramach Programów Ramowych UE.....	66
5. Wnioski o finansowanie projektów badawczych złożone do różnych podmiotów.....	68
6. Uczestnictwo w grantach afiliowanych poza Instytutem Sławistyki PAN.....	72
V. Publikacje pracowników IS PAN	76
1. Monografie autorskie.....	76
2. Monografie współautorskie.....	80
3. Tomy pod redakcją i współredakcją naukową pracowników Instytutu Sławistyki PAN.....	82
4. Czasopisma naukowe wydane lub współwydane przez Instytut Sławistyki PAN i zamieszczone na platformie internetowej: https://ispan.waw.pl/journals/index.php	83
5. Czasopisma naukowe pod redakcją pracowników Instytutu Sławistyki PAN wydane przez inne podmioty.....	84
VI. NAGRODY PRYZYCNANE PRACOWNIKOM IS PAN	85
1. Nagrody krajowe za działalność naukową.....	85
2. Nagrody zagraniczne za działalność naukową.....	85
VII. Uzyskane stopnie i tytuły naukowe	87
1. Tytuły naukowe uzyskane przez pracowników IS PAN.....	87
2. Stopnie naukowe uzyskane przez pracowników IS PAN nadane przez Radę Naukową Instytutu Sławistyki PAN.....	87

3. Stopnie naukowe uzyskane przez pracowników IS PAN nadane przez radę naukową innego podmiotu	87
4. Stopnie naukowe uzyskane przez doktorantów IS PAN nadane przez Radę Naukową Instytutu Sławistyki PAN	88
VIII. Otwarte przewody doktorskie	89
1. Przewody doktorskie otwarte przez Radę Naukową Instytutu Sławistyki PAN.....	89
2. Przewody doktorskie pracowników i doktorantów Instytutu Sławistyki PAN otwarte w placówkach zewnętrznych	91
XI. Współpraca z międzynarodowym środowiskiem naukowym	93
1. Wykaz wspólnych projektów badawczych w ramach protokołów o współpracy między PAN i zagranicznymi Akademiemi oraz innymi placówkami naukowymi w 2018 roku.....	93
2. Nowe tematy współpracy z zagranicą na lata 2018-2020 złożone w Biurze Współpracy z Zagranicą PAN w 2018 roku.....	96
3. Wizyty studyjne uczonych z zagranicy w jednostkach naukowych PAN.....	97
4. Współpraca między Instytutem Sławistyki PAN i zagranicznymi placówkami naukowymi na podstawie umów między instytutami	98
5. Współpraca pracowników Instytutu Sławistyki PAN z zagranicznymi instytucjami naukowymi bez zawartego formalnego porozumienia	99
6. Program Erasmus+ w Instytucie Sławistyki PAN	99
7. Udział w gremiach naukowych.....	100
X. Referaty i wykłady wygłoszone przez pracowników IS PAN na konferencjach za granicą	106
1. Referaty wygłoszone za granicą.....	106
2. Wykłady i referaty wygłoszone na zaproszenie zagranicznych instytucji.....	117
XI. Konferencje i inne wydarzenia naukowe organizowane i współorganizowane przez Instytut Sławistyki PAN	121
1. Konferencje międzynarodowe.....	121
2. Konferencje krajowe.....	124
XII. Stypendia naukowe	130
1. Zagraniczne.....	130
2. Krajowe	131
XIII. Aktywność młodych pracowników nauki oraz doktorantów IS PAN	132
1. Monografie.....	132

2. Czasopisma pod redakcją młodych pracowników nauki oraz doktorantów IS PAN	133
3. Udział w projektach grantowych.....	133
4. Otrzymane nagrody.....	136
XIV. Upowszechnianie i promocja nauki	137
1. Udział w Festiwalu Nauki w Warszawie.....	137
2. Współorganizacja IV Bukowińskiego Festiwalu Nauki.....	137
3. Otwarte seminaria naukowe i zebrania naukowe Instytutu Slawistyki PAN.....	138
4. Promocje książek.....	142
5. Popularyzacja nauki w mediach.....	144
6. Publikacje popularnonaukowe.....	146
6.1. Monografie	146
6.2. Artykuły.....	146
XV. Działalność na rzecz społeczeństwa	150
1. Wykłady popularyzatorskie.....	150
2. Organizacja wystaw	152
3. Praca z dziećmi i młodzieżą	152
4. Prowadzenie warsztatów	153
XVI. Studia doktoranckie	156
XVII. Biblioteka Instytutu Slawistyki PAN im. Zdzisława Stiebera	173
XIX. Archiwum Naukowe Instytutu Slawistyki PAN	174